

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 211

Poznań, wtorek dnia 10 maja 1932

Rok XXVII

W połowie drogi

W maju ubiegłego roku rząd p. Pryστοra był zmuszony zająć się „urealnieniem” budżetu, ustalonego przez „sanacyjną” większość izb ustawodawczych, krocząca pod komendą ministra skarbu p. Matuszewskiego, w sumie 2.866 milionów. Przez zredukowanie pensyj urzędniczych i obcięcie niektórych wydatków rzeczowych dokonano kompresji na 400 milionów.

Tak zmniejszony budżet został po stronie wydatków wykonany bardzo ściśle. Wydatki rzeczywiste za rok 1931/2 wyniosły bowiem 2.466 milionów. Niestety, dochody spadły silnie, aniżeli przewidywał rząd, skutkiem czego rok ubiegły zamknięto deficytem, wynoszącym nominalnie 204 miliony, a faktycznie gębuo więcej.

W tym roku rząd stoi przed zupełnie podobnym zadaniem. Znowu otrzymał od Sejmu nierealny budżet, opiewający w wydatkach na 2.450 milionów. Tymczasem dochody roku dopiero co zakończony były o 200 milionów mniejsze, a na rok bieżący zapowiadają się jeszcze gorzej. Rozmaici prorządowi skarbcy i ekonomiści obliczają, że w roku 1932/3 może wpłynąć do skarbu około 1.900 milionów. Wynika z tego, że dla uzyskania równowagi trzeba by znowu zmniejszyć obecny budżet o pół miljarda.

Czy przewidywania co do wyżej wymienionej sumy 1.900 milionów są realne, to postaramy się szczegółowo zanalizować przy innej sposobności. Narazie zaznaczamy krótko, że i ta suma na podstawie wyników ostatnich miesięcy wydaje nam się za wysoką. Kiedy indziej także zajmiemy się możliwościami dalszych oszczędności, które trzeba będzie przeprowadzić. W tej chwili, nawiązując do szóstej rocznicy rządów pomajowych, ograniczymy się do ogólnej charakterystyki ich polityki budżetowej.

Zawiera się ona symbolicznie w okrągłej cyfrze 1 i miljarda złotych. W roku 1926/7, pierwszym roku gospodarki rządów pomajowych, wydatki budżetowe wyniosły 1.975 milionów. Gospodarka ta opierała się na kwartalnych prowizoryjach budżetowych, sporządzonych na podstawie projektu budżetu przedmającego rządu koalicyjnego, w którym ministrem skarbu był poseł Jerzy Zdziechowski.

Po trzech latach radosnej twórczości, w r. 1929/30, wydatki wzrosły do sumy 3.010 milionów. Od tego punktu rozpoczyna się odwrót. W ciągu dalszych dwóch lat budżet spadł o pół miljarda. Obecnie idzie o to, aby go zmniejszyć o drugą jeszcze połowę.

A zatem po sześciu latach rządu „sanacyjnego” znalazły się w tej sytuacji, że usiłują przeprowadzić powrót do ostatniego budżetu przedmającego. Połowę drogi już zrobiono; chodzi obecnie o to, jak przejść drugą połowę.

Na podstawie ścisłych, urzędowych cyfr dochodzimy do wniosku, że cała sześciolletnia polityka budżetowa rządów pomajowych była jednym wielkim

W dniu wyboru prezydenta Francji

Ukończenie przygotowań w Wersalu — Wzmocniony ruch — Nowi deputowani są w charakterze gości

Paryż, 10. 5. (PAT). W związku ze Zgromadzeniem Narodowym w Wersalu wrzała praca. Zainstalowano specjalne trybuny i przygotowano odpowiednio salę obrad.

Władze policyjne wydały szereg zarządzeń. Wprowadzono ściśle przepisy dla cyrkulacji samochodów.

Dwa specjalne pociągi, przywożące parlamentarzystów, kursowały od 10 rano do południa między Paryżem a Wersalem. Na uroczysty akt wyboru nowego prezydenta stawili się rząd w

Rezygnacja Painlevé — Lebrun jedynym kandydatem

Paryż, 10. 5. Godz. 12. (Tel. wł.). Painlevé ostatecznie zrezygnował z postawienia swej kandydatury na prezydenta, wobec czego wybór ograniczył się tylko do Lebruna. Popierać go będą też i radykali Herriota.

W ostatniej chwili wypłynęło prawdopodobnie tylko kandydatura socjalistów lub komunistów które raczej będą nosiły charakter demonstracyjny.

Rezygnacja Painlevé spowodowana

Głosowanie rozpoczęło się o godzinie 14,15

Paryż, 10. 5. (Tel. wł.) O godz. 14,15 rozpoczęło się w wielkiej sali lustrzanej w Wersalu głosowanie.

Krótko przedtem, po załatwieniu szeregu formalności odbyło się losowanie litery od której ma się rozpocząć głosowanie. Wylosowana została głoska M. Następnie odbywało się ko-

komplecie, a ponadto przybyli w znacznej ilości dawni ministrowie.

Nowoobrani deputowani zjawili się tłumnie po karty wstępu. Występują jedynie w roli zaproszonych gości, kwestura bowiem nie uznaje ich poselskich pełnomocnictw przed pierwszym czerwca.

Powrót nowoobranego prezydenta do Paryża odbędzie się po kongresie przez Avenue de Paris, rue Georges Clemenceau, Avenue de Saint Cloud i plac Bulouński.

została stanowiskiem Lebruna, który w ciągu wczoraj wieczorem oświadczył, że swoją kandydaturę stanowczo podtrzyma. W międzyczasie w kuluarach przeprowadzono rozmowy na temat wystawienia wspólnej kandydatury i jako taką uzgodniono Lebruna, który zresztą ma za sobą prócz osobistych przyjaciół i zwolenników partyjnych, oraz politycznych również niemal cały senat.

lejno według alfabetu wywołanie nazwisk poszczególnych posłów i senatorów.

Przed zamkiem w Wersalu zgromadziła się liczna publiczność, która oczekuje wyniku wyborów. Głosowanie prawdopodobnie zajmie półtorej godziny.

Sprawy gdańskie w Lidze Narodów

Genewa, 10. 5. (Tel. wł.) Rada Ligi Narodów załatwiła dziś przedpołudniem szereg spraw gdańsko-polskich.

M. i. Rada potwierdziła orzeczenie hr. G. ravyne co do uprawnień polskiej dyrekcji kolejowej w Gdańsku. Przeciw temu orzeczeniu odwołał się do Rady Gdańsk.

Ponadto przychyliła się do decyzji hr. Graviny w sprawie organizacji kolejnictwa polskiego i zagadnień personalnych na terenie Gdańska, przeciw czemu również protestował senat gdański do rozstrzygnięcia rady.

Genewa, 10. 5. (Tel. wł.) W sprawie wykorzystywania portu gdańskiego przez Polskę w związku ze skargą senatu gdańskiego i uprzywilejowaniem w tym kierunku przez Polskę portu w Gdyni — Rada stanęła na stanowisku, że Polska jest zobowiązana

do korzystania z portu gdańskiego.

Praktyczne wykonanie tego postanowienia do uzgodnienia obu stronom, przyczem ma być powołana specjalna komisja prawnicza, która po uprzednim uzgodnieniu stanowiska obu stron opracuje wytyczne w porozumieniu z komisarzem Ligi Narodów przy współdziałaniu rzeczoznawców gospodarczych.

W sprawie t. zw. „action directe” t. z. obrotu uszlachetniającej towarami gdańskimi, Rada po przeciwnie m. Zaleskiego i przedstawiciela Francji Massigli co do ustanowienia komisji prawniczej, złożonej z rzeczoznawców, postanowiła upoważnić swego sprawozdawcę w porozumieniu z rzeczoznawcami prawnymi opracować nowy plan i przedłożyć go jeszcze w ciągu obecnej sesji celem ostatecznego załatwienia.

błędem. Odznaczała się ona zupełnym brakiem przewidywania i niesharmonizowaniem budżetu państwa z jego położeniem gospodarczym. W roku 1927/8, a zatem w okresie najlepszej koniunktury, wydatki państwa wyniosły 2.554 milionów, a więc nie o wiele więcej ponad to, co wydano w klęskowym pod względem gospodarczym roku 1931/2. Ta cyfra starczy za wszelkie argumenty. Wniosek z niej potrafi wyprowadzić każdy obywatel, porównawszy swoje obecne położenie z tym stanem, w jakim znajdował się w latach 1927/8.

Żaden odwrót nie odbywa się bez strat. Najmniej oczywiście cierpią na nim daleko za frontem ulokowane komendy i szlaby, najwięcej formacje frontowe i opuszczone tereny. Dobrze jeszcze, jeżeli w odwróceniu uda się — jak

to powiadały nieocenione komunikaty austriackiego sztabu generalnego — „odłączyć od nieprzyjaciela”. Niestety z odwołaniem budżetowym tak nie jest. Spadek dochodów pędzi prędzej, aniżeli zmniejszanie wydatków i skutkiem tego zachodzi takie zjawisko, że przy coraz większych oszczędnościach także i deficyt jest coraz większy. Stąd wniosek, że nawet po odbyciu drugiej połowy drogi i po zredukowaniu wydatków do wysokości roku 1926/7 deficyt może być jeszcze bardzo znaczny.

U progu siódmego roku rządów pomajowych powrót do budżetu, opracowanego przez rząd, usunięty w drodze przewrotu, staje się — ideałem. Ziszczenie tego ideału po obu stronach budżetu jest bardzo problematyczne. M. K.

Nowe opłaty paszportowe

Jak już donosiliśmy dnia 7 maja rb. ukazało się w „Dzienniku Ustaw” rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30. 4. 32, normujące opłaty za paszporty na wyjazd zagranicę, którem to rozporządzeniem została zniesiona dotychczas obowiązująca ustawa sejmowa z dnia 17 lipca 1924 roku, dotycząca opłat paszportowych.

Zasadniczą różnicą pomiędzy przepisami dotychczasowej ustawy oraz postanowieniami dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej jest ta okoliczność, że ustawa ustalała wysokość opłat ulgowych na wyjazdy w celach handlowych, naukowych, leczniczych, sportowych i społecznych w pewnej określonej kwocie, pozostawiając natomiast ustalenie wysokości opłaty normalnej rozporządzeniu wykonawczemu ministra skarbu i ministra spraw wewnętrznych, a obecnie według dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej opłaty normalne ustala tak samo rozporządzenie ministra skarbu w porozumieniu z ministrem spraw wewnętrznych, jednakże opłaty ulgowe nie są wyrażone w pewnej stałej kwocie, lecz wynoszą w celach handlowych i przemysłowych 25 procent, w innych wypadkach 20 procent opłaty ustalonej za normalne paszporty.

Opłata ulgowa paszportu będzie więc zależała w przyszłości od opłaty ustalonej za normalne paszporty i ulgę nie automatycznie zwyżce względnie zniżce stosownie do ustalonej opłaty za paszport normalny. Ponieważ rozporządzenie ministra skarbu w porozumieniu z ministrem spraw wewnętrznych z dnia 7 maja rb. opłatę za normalny paszport ustala na zł 400,— to paszport ulgowy w celach handlowych i przemysłowych kosztuje obecnie zł 100,— a w innych celach zł 80,—. Paszport ulgowy, uprawniający do wielokrotnych wyjazdów w celach handlowych został ustalony w wysokości zł 400,— w innych celach zł 320,—. Za paszport normalny uprawniający do wielokrotnych wyjazdów zagranicę płaci się zł 1600.

Rozporządzenie ministra skarbu, wydane w porozumieniu z ministrem spraw wewnętrznych zawiera jednakże jeszcze inne obostrzenia w stosunku do poprzednio wspomnianego rozporządzenia odnośnych ministrów z dnia 20. 6. 1931 r. Przedewszystkiem kompetencja stwierdzania potrzeby wyjazdu w celach handlowych lub przemysłowych została przesunięta z kompetencji powiatowych władz administracji ogólnej na wojewódzkie władze przemysłowe (urzędy wojewódzkie i komisariat rządu w Warszawie) co bez wątpienia spowoduje utrudnienie przy ubieganiu się o paszport ulgowy na cele handlowe i przemysłowe. Poza to dotychczas przysługiwał paszport ulgowy osobom, udającym się zagranicę w celach społecznych, o ile te osoby były delegowane przez instytucje państwowe lub samorządowe, a obecnie upoważnia do ulgowego paszportu w celach społecznych tylko delegacje przez instytucje państwowe, natomiast nie upoważniona jest delegacja przez instytucje samorządowe.

Rozszerzono zato zakres udzielania ulgowych paszportów na podstawie decyzji ministra skarbu na wyjazdy w celach reprezentacyjno-propagandowych, uczestniczenia w wycieczkach (pielgrzymkach), zwiedzania wystaw i urządzeń zagranicznych oraz w celach społecznych, o ile dane osoby nie są delegowane przez instytucje państwowe.

(g)

Jeszcze o klęsce wyborczej Polaków na Śląsku Opolskim

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Katowice, 9 maja. Klęska wyborcza Polaków Śląska Opolskiego przy ostatnich wyborach do sejmu pruskiego w dziwny sposób została przyjęta przez prasę polską. Niektóre dzienniki przemilczały ją po prostu, niektóre ograniczyły się do zamieszczenia jedynie komunikatów Polskiej Agencji Telegraficznej, a te kilka dzienników, m. in. i „Kurjer Poznański”, które ośmieliły się spojrzeć prawdzie w oczy, oświetlić pod pierwszszym wrażeniem prawdziwe przyczyny klęski i dać im właściwy wyraz, spotkało się z nieprzebiegającą w środkach naganką katowickiego organu „sanacyjnego”, „Polski Zachodniej”, a pośrednio i „Czasu” krakowskiego. W ten sposób dyskusja nad doniosłym zagadnieniem bytu i przyszłości 750 tysięcy ludności polskiej na Śląsku Opolskim, została sprowadzona na manowce. A właśnie w interesie tej ludności, w polskim interesie narodowym, powinno być zupełnie inaczej.

Jeszcze raz przeto, w sposób ściślejszy, musimy wrócić do tego tematu. Aby jednak uwypuklić go należy, trzeba sięgnąć w przeszłość, która scharakteryzuje rozwój polityczny polskości na Śląsku Opolskim.

Wykładnik polityczny narodowego poczucia Polaków na Górnym Śląsku zaistniał w całym tego słowa znaczeniu z chwilą pojawienia się na widowni politycznej Wojciecha Korfańtego. Aż do roku 1903 Polacy górnośląscy, za wyjątkiem krótkiego okresu w latach 1848-49, nie mieli przedstawicieli ani w parlamencie Rzeszy, ani też w Sejmie pruskim. Dopiero w 1903 roku wybrany został w okręgu katowicko-zabrzkim Wojciech Korfańty, jako poseł polski z Górnego Śląska do Parlamentu Rzeszy. Od tego czasu, aż do wybuchu wojny światowej, Polacy z 12 okręgów wyborczych, na które Śląsk był podzielony, zdobywały 5 okręgów, a między nimi takie jak Opole i Gliwice, które dziś należą do Niemiec. W okresie tym walki politycznej Wojciecha Korfańtego o polskosc Śląska, liczba głosów polskich, oddanych na kandydatów polskich do Parlamentu Rzeszy, względnie Sejmu pruskiego, wydatnie wzrasta. Dość powiedzieć, a cyfry tego dowodzą, że przed wojną światową istniała większość polska w powiatach opolskim, lublińskim, toszeckim, bytomskim, zabrkim, które dziś częściowo lub całkowicie należą do Niemiec, oraz katowickim, tarnogórskim, pszczyńskim i rybnickim.

Na Śląsku Opolskim zatem, gdzie dziś ponoszą Polacy klęskę za klęską, byliśmy zwycięzcami w okresie przedwojennym. Ale jakże wygląda stan rzeczy w okresie generalnego rachunku sił, to znaczy plebiscytu górnośląskiego? Najlepiej będzie, jeśli wyniki plebiscytowe zestawimy od razu z wynikami głosowania na listę polską podczas ostatnich wyborów do Sejmu pruskiego.

A zatem dnia 20 marca 1921 r. oddano za Polskę w powiecie opolskim i w mieście Opolu 26 100 głosów, obecnie zaś zaledwie 6 369 głosów.

W powiecie gliwickim wraz z miastem Gliwice, padło podczas plebiscytu 33 600 głosów za Polskę, a obecnie było tam tylko 3 543 głosów polskich.

W powiecie strzeleckim mieliśmy 20 marca 1921 r. przeszło 23 000 głosów, a teraz tylko 4 412.

W powiecie oleckim dał plebiscyt Polsce przeszło 11 000 głosów, a ostatnie pruskie wybory tylko 1 664.

W powiecie raciborskim mieliśmy w plebiscycie 13 200 głosów polskich, licząc tylko tę część powiatu, która pozostała przy Niemczech, obecnie zaś tylko 2 196.

W powiecie kozielskim oddano w plebiscycie przeszło 12 000 głosów polskich, obecnie zaś tylko 1 405.

W powiecie dobrosińskim (nie „dobrodzińskim”, jak to fałszywie się używa) było 20 marca 1921 r. 3 600 głosów polskich, a teraz naliczono tylko 580.

W powiecie prudnickim mieliśmy 4 000 głosów w plebiscycie, a obecnie było ich jedynie 743.

W powiecie kluczborskim uzyskali Polacy w plebiscycie 1 650 głosów, obecnie zaś tylko 81.

W powiecie tarnogórskim wraz z resztą powiatu tarnogórskiego (tutaj także, jak wyżej, mamy na myśli tylko pozostałe przy Niemczech części Górnego Śląska), plebiscyt przyniósł po stronie

Śląska Opolskiego przeszło 36 000 głosów za Polskę a ostatnie wybory pruskie zaledwie 2 480, a więc ani dziesiątej części rezultatu polskiego w plebiscycie.

W powiecie bytomskim na Śląsku Opolskim plebiscyt dał Polsce ponad 19 000 głosów, obecnie zaś naliczono tam tylko 2 785 głosów polskich.

Wreszcie w samym Bytomiu było w plebiscycie przeszło 10 000 głosów za Polskę. Przy wyborach do Sejmu pruskiego dnia 24. 4. rb. uzyskali tam Polacy jedynie 1 672 głosy.

Jeśli teraz zliczymy głosy, które padły za Polskę w plebiscycie w okręgach polskich obecnego Śląska Opolskiego, to otrzymamy liczbę 193 150 głosów polskich na Śląsku Opolskim w roku 1921. Zaledwie 11 lat minęło od tego czasu, a przy ostatnich wyborach do sejmu pruskiego naliczono tam tylko 28 043 głosów polskich, co stanowi jedną siódmą część polskich głosów plebiscytowych. Dla podkreślenia dodajmy jeszcze, że jest to o 165 107 głosów mniej, aniżeli uzyskaliśmy w plebiscycie. Jeżeli się odliczy około 5 000 Polaków, którzy po podziale Górnego Śląska przesiedlili się do Polski, to jeszcze pozostanie (nie licząc przyrostu i ubytku naturalnego z ostatnich lat), 160 000 polskich Górnoślązaków w wieku wyborczym, którzy nie głosowali na listę polską podczas ostatnich wyborów do sejmu pruskiego.

Gdzie się podziały te głosy? Być może, że część Polaków na Śląsku Opolskim wstrzymała się podczas ostatnich wyborów od głosowania z powodu niechęci do działalności Związku Polaków w Niemczech, który nie umie powstrzymać swoich partyjnych tendencji. Część głosów padła na komunistów ze względu na nędzę, która panuje na tym terenie. Ale przeglądając wyniki wyborcze z poszczególnych miejscowości, widzi się, że w odwiecznie polskich wsiach liczy się w setki głosy hitlerowskie. Widać tam również głosy centrowe, a są to przeważnie głosy kobiet, uległych wpły-

wom niemieckich księży. To ostatnie jest zrozumiałe, ale naprawdę w głowie się nie mieści możliwość oddania wielkiej liczby głosów polskich na Śląsku Opolskim na hitlerowców i nacjonalistów niemieckich.

Jeśli idzie o wewnętrzne stosunki niemieckie, to przewidywanie, że chyba trzeba w chaosie, jaki tam panuje, pomieszaniu pojęć i zradyzalizowaniu społeczeństwa, które straciło i drogę i miarę. Mówi się wprawdzie o tem, że głosy polskie, oddane na hitlerowców w ostatnich wyborach pruskich, powstały na tle chytrzego dążenia, aby ułatwić hitlerowcom dojście do władzy, bo w ten sposób zwiększy się w Niemczech chaos, który je osłabia, ale taka masowa psychoza chytrkości politycznej nie wydaje się możliwą. Bardziej prawdopodobnym i, jak się zdaje, niestety, głównym powodem tego stanu rzeczy jest, że pieczęta w marzeniach Polska straciła w znacznym stopniu swoją siłę atrakcyjną dla ludu, którego świadomość narodowa nie jest jeszcze ugruntowana należycie, a podkopywana przez propagandę i terror niemiecki.

Polska, do której tęsknotę przez szereg lat budzono wśród ludu śląskiego, to symbol sprawiedliwości, poszanowania prawa, mądrych ustaw, dobrych rządów, wolności obywatelskiej, obrony praw ludu i religii. Takie było wewnętrzne „widzenie Polski” wśród Polaków Śląska Opolskiego w okresie plebiscytu. Ten obraz trzeba wskrzesić, a odżyje na Śląsku Opolskim polski duch i znajdzie sobie ujście również w dziedzinie społecznej i politycznej działalności. A trzeba to uczynić jak najprędzej by do czasów obecnych nie zastosowano takiego oskarżenia, jakie w stosunku do przeszłości wyraził nawet tak uświadomiony poeta śląski, jak J. Jaroń, pisząc w jednym ze swych wierszy:

„Gdzieś była Polsko, gdy po śląskie niwy
Sięgnął król czeski panowania chciwy.
Czemżeś potem patrzyła spokojnie,
Gdy nas w potrójnej Prusak jarzmił wojnie.

Niech więc polska opinia publiczna i jej organy otrząsną się z atmosfery błogiej obojętności w stosunku do Śląska Opolskiego, bo szkodzi się tem sprawie narodowej.

STANISŁAW GRABIA.

Proszek Regera tylko kupuję

Za inne proszki serdecznie dziękuję. Gdy proszku Regera polecać nie będziesz, To swej klienteli szybko się pozbedziesz. Pw 16 035-R 14.54

r. 1928 — 4.854 gł., w r. 1930 — 5.153, w r. 1932 — 4.952.

Z tego na samą „Grenzmark” przypało: w r. 1928 — 4.561, w r. 1930 — 4.901, w r. 1932 — 4.599 głosów.

A oto zestawienie, ilustrujące wyniki wyborów w poszczególnych powiatach:

Powiat	Liczba głosów polskich		
	1928	1930	1932
Złotów	2.848	3.101	3.019
Babimost	811	848	694
Międzyrzecz	623	695	628
Miasto Piła	140	168	132
Człuchów	14	18	41
Wałcz	32	17	28
Skwierzyna	29	35	28
Nadnotecki	13	8	15
Wschowa	11	11	14
Razem	4.561	4.901	4.599

Dla objaśnienia tej tabelki dodać należy, że powiat nadnotecki (Netzekreis) utworzony został z części dawnych powiatów wieleńskiego, chodzieskiego i czarnkowskiego. Stolicą jego jest miasto Trzcianka (Schönlanke).

Jak widać z powyższego zestawienia, największe stosunkowo straty poniosła lista polska w pow. babimojskim. W innych powiatach stan posiadania w porównaniu do r. 1928 naogół został utrzymany, albo nawet wzrósł. W porównaniu z r. 1930 pewien przybytek głosów polskich zaznaczył się w pow. człuchowskim, wałeckim, nadnoteckim i wschowskim — w innych głosy polskie spadły, choć z wyjątkiem pow. babimojskiego niezbyt znacznie.

Ponad dwadzieścia głosów polskich dały następujące miejscowości:

W pow. złotowskim: Miasto Złotów (410), Zakrzewo (397), Głomsk (216), Wiśniewka (179), Święta (175) Radawnica (147), Szkie (137), Buczek Wielki (127), Podrózna (124), Stawnica (118), Błękwid (10), Wersk (91), Buntowo (77), Buczek Nowy (75), Królewska Wieś (74), Świątowo (69), Rudnia (61), Nowa Świątowa (53), Głubczyń (48), Osowo (41), Kleszczyna (38), Kleszczyna Nowa (36), Łąkie (32), Potulice (21). Zawiodło z powodu niesłychanych szykan niemieckich miasteczko Krajenka, gdzie padło tylko 17 głosów polskich.

W pow. babimojskim: Kramsko Nowe (285), Podmokle Małe (177), Podmokle Wielkie (96), Kramsko Stare (71), Babimost (46).

W pow. międzyrzeckim: Dąbrówka (525), Pszczew (42), Stołuń (25). Miasto Piła: 132.

Absolutną większość głosów uzyskała lista polska w Zakrzewie, Głomsku, Szkie, Buczku Wielkim, Wersku i Buntowie (pow. złotowski), oraz w Dąbrówce (pow. międzyrzecki).

Z sąsiednich powiatów Brandenburgji padło na listę polską: w pow. Cyllichowa — Świebodzin (Züllichau — Schwiebus) — 31 gł., w pow. Strzelce (Friedeberg) — 9 gł., w mieście Gorzowie (Landsberg an der Warthe) — 11, w pow. Gorzów — 4.

Na Pomorzu pruskiem, gdzie zwykle padało około tysiąca głosów polskich (głównie w powiatach bytomskim i leoborskim), lista polska została tym razem przez władze niemieckie unieważniona. St. R.

NIECH NIKOGO NIE ZBRAKNIE — W KARNYCH SZEREGACH O. W. P.!

Polacy na Pograniczu

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Złotów, 8 maja.

Z pozostałych przy Rzeszy Niemieckiej skrawków Poznańskiego i Pomorza, władze pruskie utworzyły po wojnie nową prowincję, której nadano prowokacyjną nazwę „Grenzmark Posen-Westpreussen”, by w ten sposób przypominać ciągle społeczeństwu niemieckiemu o utraconych ziemiach polskich i pobudzać w niem myśl o odwecie. Jedynie położone po drugiej stronie Wisły powiaty elbląski, sztumski, malborski, kwidziński i suski, które wchodziły przedtem w skład Prus Zachodnich, nie zostały włączone do nowej „Grenzmark”, ale ze względów komunikacyjnych wcielono je, jako osobną regencję, do Prus Wschodnich.

Owa „Grenzmark”, prawdziwy dzwoliąg administracyjny, gospodarczy i kulturalny, składa się z dwóch długich skrawków, terytorjalnie wcale się z sobą nie łączących, i liczy ogółem 332 485 mieszkańców. W liczbie tej niemiecki spis ludności z r. 1925 wykazał 8 319 osób o polskim języku ojczystym, 4 965 t. zw. „dwujęzycznych” z polskim i niemieckim językiem ojczystym, dalej 2 „Kaszubów”, 20 „Mazurów” i 4 „dwujęzycznych” z „mazurskim” i niemieckim językiem ojczystym. Wszystkie te kategorie spisowe obejmują oczywiście tylko czystej krwi Polaków, których liczba w całej prowincji, wedle wspomnianego spisu, wynosiłaby 13 310 osób, t. j. 4,01 proc. ogółu zaludnienia. Do tego dochodzi jeszcze 668 Polaków — obywateli polskich; którzy w spisie wymienieni są osobno od obywateli Rzeszy Niemieckiej.

Liczba ta skromna, ale trzeba pamiętać, że w skład „Grenzmark” wchodzi obszary oddawna już ziemczone, z wyjątkiem kilku skrawków, zamieszkałych zwarcie przez ludność polską, które konferencja pokojowa, na skutek intryg różnych czynników, a wbrew zasadom etnograficznymi pozostawiła przy Niemczech. Jest to przedewszystkiem obecny powiat złotowski, w którym wsi, położone wzdłuż granicy, są przeważnie zamieszkałe przez włościan pol-

skich; liczba Polaków w pow. złotowskim wynosiła według spisu z r. 1925 6 948, co stanowiło 16,8 proc. zaludnienia całego powiatu. Drugie z kolei najliczniejsze skupienie polskie znajduje się w pow. babimojskim (2 716 Polaków, t. j. 20,6 proc. ludności powiatu), trzecie w pow. międzyrzeckim (1 920 Polaków, t. j. 5,8 proc. ludności powiatu).

Po przeprowadzeniu granicy duża liczba Polaków opuściła tereny, które pozostały przy Prusach i przeniosła się do Polski. Szczególnie bolesne wyrwy w narodowym stanie posiadania powstały przez to w obecnym pow. złotowskim, liczącym dawniej do 15 000 Polaków. Po chwilowej depresji zabrano się jednak rąco do pracy kulturalno-oświatowej i gospodarczej, która prowadzona jest mimo wszelkich szykan i przesładowań niemieckich. Patronują jej nasi, nieliczni już, niestety, duszpastorze — Polacy z czcigodnymi księżmi proboszczami: dr. Domańskim z Zakrzewa i Grochowskim z Głubczyń na czele.

Ich to głównie wyteżonej pracy zawdzięcza się, że mimo bardzo niekorzystnych warunków, w jakich odbywały się tegoroczne wybory do sejmu pruskiego, polski stan posiadania na Pograniczu w porównaniu do wyborów w r. 1928 jeszcze wzrósł, a w porównaniu do r. 1930 nieznacznie tylko się zmniejszył, mimo, że wszędzie gdzieindziej — zwłaszcza zaś na Śląsku Opolskim — polskosc poniosła tak bolesne straty.

A oto cyfry: W okręgu wyborczym Frankfurt nad Odrą, do którego należy cała „Grenzmark” i sąsiednie powiaty Brandenburgji, lista polska uzyskała w

Stronnictwo Narodowe

Koło Jeżyce

Zebranie plenarne odbędzie się dziś, we wtorek, 10 bm. o g. 20 w lokalu p. Tomikowskiego, ul. Szamarzewskiego 18. Na porządku obrad referat p. Komali.

O liczne i punktualne przybycie uprasza

ZARZĄD.

PPS-lewica była na żołdzie komunistów

Wielki proces polityczny w stolicy — Obecny działacz „sanacyjny” brał pieniądze od komunistów i był skazany za akcje antypaństwowe

Warszawa, 10. 5. (Tel. wł.) W sądzie okręgowym rozpoczął się wielki proces polityczny przeciwko 22 działaczom P. P. S.-lewicy, którą później uznano zarządzeniem ministra spraw wewnętrznych za nielegalną.

Oskarżeni są członkami prezydium kongresu P. P. S.-lewicy, który obradował w lutym w Łodzi. Kongres był zakonspirowany, wstęp mieli tylko ludzie zaufani. Jednak wywiadowcy policji zdołali ulokować się na strychu, skąd przez otwory w wentylatorach mogli obserwować przebieg rozpraw i stenografować przemówienia.

Akt oskarżenia zarzuca P. P. S.-lewicy, że pozostawała na żołdzie partii komunistycznej od której otrzymywała regularnie od 4 do 5 tysięcy złotych

miesięcznie, a w roku 1928 Czuma dostał na akcję wyborczą jednorazowo 14.000 zł. Komuniści zastrzegli sobie możliwość ogłaszania w „Robociarzu”, organie P. P. S.-lewicy swoich artykułów, które przesyłano z Warszawy i anonimowo oznaczone tylko literą „m”.

Wspomniany Czuma jest znany z procesów w Sosnowcu. Odgrywał tam rolę dwulicową. Został wtedy skazany na więzienie za działalność antypaństwową, a teraz przeszedł do „sanacji”.

Dowodami w sprawie P. P. S.-lewicy są pamiętniki niejakiego Czesława Zawistowskiego, zwłaszcza z okresu strajku włókienniczego w Łodzi, kiedy to otrzymała subsydjum od komunistów w wysokości 10.000 dolarów. (w)

Statek „Chaco” przybył do Gdyni

Władze polskie przyjęły dziewięciu deportowanych — Są to przeważnie Żydzi i Białorusini — Ogromne zainteresowanie w Gdyni

Gdynia, 10. 5. (Tel. wł.) Dziś o godz. 10 minut 40 zawinął do tutejszego portu argentyński statek „Chaco”.

Po przycumowaniu go przy wybrzeżu Francuskim weszli na pokład konsul generalny republiki argentyńskiej w Gdańsku p. Pineyro, przedstawiciele władz portowych, władz bezpieczeństwa i celnicy, oraz lekarz powiatowy.

Po zbadaniu papierów deportowanych i oględzinach lekarskich 9 z nich przyjęto na ląd. Ubrani są po cywilnemu, wyglądają porządnie i czysto. Są to Żydzi i Białorusini, mający na sumieniu nielegalne przekroczenie granicy oraz podobne występki. Nazwiska ich brzmią: Izaak Birnbaum, Julian Gringiel, Szmól Weiner, Tomasz Strzemecki, Mejer Zonszajn, Jan Centylewicz, Salomon Frenkiel, Mikołaj Sumszuk i Nikopór Hapanowicz. Dziesiątego deportowanego, Szlamę Szulca, niebezpiecznego wyrotowca, którym Argentyna chciała nas uszczęśliwić, władze nie przyjęły.

Deportowani przewiezieni zostali pod osłoną policji do komisariatu,

gdzie po dokładnym śledztwie rozesłani będą do swoich gmin. Wszyscy posiadają wize wjazdowe, wystawione przez poselstwo polskie w Rio de Janeiro.

Statek „Chaco” jest pomocniczą jednostką argentyńskiej marynarki wojennej. Na pokładzie pełno oficerów i marynarzy z karabinami. Komendant statku, Feliks Starszy, jest — jak oświadczył osobiście Waszemu korespondentowi — pochodzenia polskiego. Dział jego był Polakiem. „Chaco” posiada z ogólnej liczby 160 deportowanych, wziętych z Argentyny, jeszcze tylko pięciu: 4 Litwinów i 1 Anglika. Statek opuści port gdynski jutro i popłynie do Gdańska, gdzie zaopatrzy się w ropę, poczem uda się do Kłajpedy, skąd przez Londyn powróci do Argentyny.

Przybycie „Chaco” do Gdyni wywołało w całym mieście zrozumiałą sensację. W porcie gromadziły się tłumy ciekawych a przy statku przedewszystkiem zebrało się bardzo wielu dziennikarzy, przybyłych nawet z Warszawy. S. B.

Masy ziemi walą się!

W obliczu nowej katastrofy w Alpach francuskich — Wydobywanie zwłok z pod gruzów w Ljonie

Paryż, 10. 5. (Tel. wł.) W Alpach francuskich w miejscowości Chambré od szeregu dni notują powolne, ale stopniowe osuwanie się masy ziemi, którą obliczają na dwa miliony metrów sześciennych.

Grozę zbliżającej się katastrofy powiększa fakt, że na drodze tej ruchomej olbrzymiej masy znajduje się szereg domów mieszkalnych, przyczem niektóre już runęły. Poza tem w dolinie leży kilka wiosek, skazanych na zagładę.

Władze przystąpiły do opróżnienia domów. Narazie nie zanotowano jeszcze ofiar w ludziach.

Paryż, 10. 5. (Tel. wł.) Prace ratownicze i przy uprzątnięciu gruzów po katastrofie ljońskiej posuwają się bardzo powoli naprzód.

Dotychczas zdołano wydobyć sześć zwłok ofiar. Dalszych poszukuje się wciąż jeszcze.

Wskutek powtarzających się jeszcze w dalszym ciągu osunięć ziemi prace są często przerywane.

Pan Bartel pozostał w stolicy

Warszawa, 10. 5. (Tel. wł.) Prof. Bartel pozostał na wtorek w Warszawie.

Nie jest wykluczone, iż w ciągu dnia dzisiejszego będzie on przyjęty w Belwederze. Kursują pogłoski, iż miało-

by to oznaczać bliskość przesilenia i ewentualność objęcia portfelem premiera przez p. Bartla. (w)

Warszawa, 10. 5. (Tel. wł.) Dzisiaj o godz. 2 po południu został w Belwederze przyjęty prof. Bartel. (w)

Śnieg w Alpach

Berlin, 10. 5. (Tel. wł.) W związku ze znacznym obniżeniem się temperatury w całej niemal Europie w ciągu dnia wczorajszego spadł w Obersdorf śnieg. W okolicy Nebelhornu powłoka śnieżna wynosiła 40 cm miejscami dochodząc nawet do 50 cm.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 10. 5. 1932 r.
Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była ożywiona.
Z pożyczek państwowych handlowano 5 proc. Poż. konwers. po nieco niższym kursie 36 proc. w placeniu. Z obligacji komunalnych obracano 8 proc. oblig. m. Poznania z r. 1927 — po 92 proc. w transakcjach. W papierach lokacyjnych P. Z. K. dokonano początkowo mniejszych transakcyj 8 proc. listami dol. staremi po 64 proc., zaś pod koniec giełdy po 62 proc. w zaofiarowaniu, — lecz bez notowania; natomiast notowano 8 proc. listy dol. amortyz. po 57 proc. w transakcjach —

4 proc. listy zast. konwert. obracano po 28.— 27 proc. w placeniu; natomiast 6 proc. listy żytnie handlowano po 14% w oddaniu, pozatem placono i notowano 4 proc. Poż. inwest. 84 proc.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych placono za Bank Polski 68—69. W obrotach nieoficjalnych placono za 4 proc. Premjówki dolarowe 44 i za 3 proc. Poż. bud. 33.—

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.
Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 36% P.
8% oblig. m. Poznania z 1927 r. 92% +
8% listy dolarowe w zlocie amortyzacyjne 57% +
4% listy zast. konw. Pozn. Ziemstwa Kred. 28.— 27% P.
(Kurs w złotych)
6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 14.50 O.
4% Premj. Pożyczka Inwestycyjna 84.— P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I em. 68.— 69.— P.
Tendencja ożywiona

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urządowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, 10. 5. 1932 r.

Spędzono: wołów 162, buhajów 367, krów 520, świń 2050, cieląt 1054, owiec 160, razem 4313 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi).

Placono za 100 kg. żywej wagi za:

BYDŁO:

Woly:
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzegane 80— 84
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3 70— 74
Mięsiste tuczone starsze 58— 64
Miernie odżywione 44— 50

Buhaje:
Wytuczone pełnomięsiste 70— 76
Tuczone mięsiste 62— 68
Nietuczone dobrze odżywione starsze 52— 58
Miernie odżywione 42— 50

Krowy:
Wytuczone pełnomięsiste 76— 80
Tuczone mięsiste 68— 74
Nietuczone dobrze odżywione 42— 50
Miernie odżywione 28— 36

Jalowice:
Wytuczone pełnomięsiste 80— 84
Tuczone mięsiste 70— 76
Nietuczone dobrze odżywione 58— 64
Miernie odżywione 46— 54

Młodzież:
Dobrze odżywione 42— 50
Miernie odżywione 34— 40

Cielęta:
Najprzedniejsze cielęta wytuczone 70— 80
Tuczone cielęta 60— 68
Dobrze odżywione 52— 56
Miernie odżywione 44— 48

OWCE:

Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy 56— 60
Tuczone starsze skopy i maciorci 52— 54

ŚWINIE (TUCZNIKI):

Pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi 122—128
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi 116—120
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi 112—114
Mięsiste świnie ponad 80 kg. żywej wagi 96—104
Maciory i późne katastry 110—120
Świnie bekonowe 108—112

*) Świnie bekonowe loco stacja załadow.: I 106—110, II 96—100.
(*) Włkp. Izba Rolnicza podaje. Przebieg targu spokojny.

Uwaga: Targ przypadający na poniedziałek, dnia 16. V., przekłada się na środę, dnia 18. V.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 10. 5. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg. (121 f. w. h.); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg. (119,1 f. w. h.); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg. (127,1 f. w. h.); 4) pszenicy pom. 74,35 kg. (126,4 f. w. h.); 5) jęczmienia poz. i pom.: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg.; 6) owsa poz. i pom. 43,55 kg. (74,1 f. w. h.).

Ceny transakcyjne:

Zyto 540 tonn par. Poznań 28,75
Pszenica 15 tonn par. Poznań 29,75

Ceny orientacyjne:

Zyto 28,50— 28,75
Usposobienie stałe
Pszenica 29,75— 30,00
Usposobienie stałe
Jęczmień 64—66 kg. 22,25— 23,25
Jęczmień 68 kg. 23,25— 24,25
Usposobienie spokojne
Jęczmień browarowy 25,00— 25,50
Usposobienie spokojne
Owies 22,75— 23,25
Usposobienie stałe
Maka żytnia 65% wł. work. 42,25— 43,25
Usposobienie stałe
Maka pszenna 65% wł. work. 44,25— 46,25
Usposobienie stałe
Otręby żytnie 18,25— 18,50
Otręby pszenne 16,50— 17,50
Otręby pszenne (grube) 17,50— 18,50
Gorzycza 30,00— 35,00
Groch Victoria 23,00— 26,00
Groch Folgera 32,00— 36,00
Lubin niebieski 11,00— 12,00
Lubin złoty 14,00— 15,00
Makuch lniany 36—38% 26,00— 28,00
Makuch rzepakowy 36—38% 18,00— 19,00
Makuch słonecznik 46—48% 18,50— 19,50
Ogólne usposobienie stałe

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 180 tonn, pszenicy 535 tonn, jęczmienia brow. 15 tonn, maki żytniej 92 tonny, otrąb żytnich 67½ tonny, maki pszennej 7 tonn, kaszki pszennej 1 tona, kaszy owsianej 20 075 kg.

Kurs złotego, Dzień rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w War-

2 x

dziennie sąby myte pa-
sta

HEZADONT

pozostaną białe i zdrowe. Hezadont jest znakomitym środkiem desinfekcyjnym, chroni przed zaziębieniem gardła i ztąd powstających chorób.

Oryginalne tylko z firmą

Henryk Żak-Poznań

Wzory na życzenie.

Pw 12 024-14.126

szawie 8.85 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 210.75 zł., gotówką 209.00 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 174.51 do 174.77 zł., gotówką 174.17 zł.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 10. 5. 1932 r.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjedn.: tr. 8.85%, sp. 8.87%, kup. 8.83%.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	125,20	125,51	124,89
Gdańsk	174,75	175,18	174,32
Holandja	361,30	362,20	360,40
Londyn	32,80	32,99	32,67
Nowy Jork czek	8,897	8,917	8,877
Nowy Jork kabel	8,902	8,922	8,882
Paryż	35,13	35,22	35,04
Praga	26,39	26,45	26,33
Szwajcaria	174,30	174,73	173,87
Włochy	46,00	46,23	45,77
Berlin	212,20		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poz. inw. 87,50—87,75
5% poz. konw. 38,00
5% poz. kol. 30,25—30,75
4% poz. dolarowa 46,50—47,25
7% poz. stabil. 49,00—57,50
w odcinkach po 100.

Akcje w złotych:

Bank Polski 00,00— 70,00
Tendencja słabsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 10. 5. 1932 r.

Pszenica march. 75—76 kg. 273,00—275,00
Tendencja nieregularna.
Zyto march. 72—73 kg. 205,00—207,00
Tendencja mocna, term. cicha.
Zyto rosyjskie cif Berlin tr. i sp. 195,00
Tendencja mocna, term. cicha.
Jęczmień brow. 186,00—193,00
Tendencja spokojna.
Jęczmień pastewny i przemysłowy 173,00—185,00
Tendencja spokojna.
Owies march. 164,00—169,00
Tendencja spokojna.
Maka pszenna 33,00—36,50
Tendencja spokojna.
Maka żytnia 70% 25,80—27,60
Tendencja spokojna.
Otręby pszenne 11,60—11,90
Tendencja spokojna.
Otręby żytnie 9,75—10,25
Tendencja stała.
Groch Victoria 17,00—23,00
Groch drobny jadalny 21,00—24,00
Groch pastewny 15,00—17,00
Peluszk 16,00—18,00
Bób 15,00—17,00
Wyka 16,00—18,00
Lubin niebieski 10,00—11,50
Lubin złoty 14,00—15,50
Seradela nowa 10,70
Kuchy lniane 37% 11,40
Kuchy z orzecha ziemnego 11,40
Kuchy mielone (mączka) 9,00
Wytłoki suche paryt. Berlin
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg 10,70
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin 11,40
Płatki ziemniacz. w wolnych obrotach 16,00—16,40
Słoma żytnia pras. drut. 1,30— 1,55
Słoma pszenna pras. drut. 1,05— 1,20
Słoma żytnia długa wiązana 1,35— 1,65
Słoma pszenna pras. sznur. 1,15— 1,30
Słoma żytnia pras. sznur. 1,30— 1,45
Sieczka 1,90— 2,10
Tendencja spokojna.
Siano handlowe suche 1,45— 1,65
Siano dobre I pokosu 2,10— 2,50
Lucerna luzem 2,50— 2,80
Tymotka luzem 2,50— 2,80
Siano koniczynowe luzem 2,90— 2,60
Tendencja utrzymana.
Ogólna tendencja chwiejna.

Paweł Doumer — przyjaciel Polski

Paryż, 7 maja.

Wychodząc z kawiarni „De la Paix”, zobaczyłem cyklistę, rzucającego szybko plikę „Intransigeantów” na stół pustego kiosku. Machinalnie wziąłem do ręki numer i niosłem go przez kilka minut, słuchając równocześnie zajmujących wywodów niego towarzysza. Ale już przy najbliższym kiosku zobaczyłem cały tłum ludzi, kupujących gazety i gwałtownie gestykulujących. Rzucałem wtedy okiem na pierwszą stronę „Intransigeant” i odczytałem głośno: „Zamach rewolwery na prezydenta Doumera”.

Dmowski przerwał swój wywód o kryzysie naszej cywilizacji i zatrzymał się zdumiony: „Zamach na Doumera? Któż mógł popełnić to szaleństwo?”

Znalazłem w dzienniku lakoniczną notatkę, że mordercą jest Rosjanin. Można było przypuszczać, że to jest bolszewik. Ale komuniści są — jak wiadomo — przeciwnikami teroru indywidualnego. Do głowy nam przyjść nie mogło, że zamachu na szefa republiki dokonał jeden z tych, którym Francja udzieliła wielkodusznie gościny i pomocy w dniach nieszczęścia i klęski.

Roman Dmowski posiada mądrość dojrzałą, owoc pracowniej myśli i bystrej, długoletniej obserwacji. Zauważył, że zamach skutków politycznych mieć nie będzie, najwyżej rozbudzi niechęć paryżan do cudzoziemców. I istotnie wieczorem w kawiarniach wymyślano na nich przy aperitiwach, co wlezie.

Coraz trudniej było rozmawiać na wzburzonych bulwarach. Paryż został zelektryzowany. Limuzyny urzędowe pędziły w stronę Pól Elizejskich. Przed kioskami stały tłumy. Na chodnikach ludzie głośno czytali gazety. Na wszystkich twarzach czytało się zdumienie i konsternację. W jednej chwili Paryż, w czasach normalnych zawsze lekko frondujący przeciw trzeciej republice, uczuł się solidarnym ze swym prezydentem. Zwrócił ku niemu wszystkie swe myśli i uczucia. Stał przed oczyma każdego ten 75-letni starzec, pracowity i obowiązkowy, wzorowy ojciec i mąż, trochę chłodny z pozoru, trochę za poważny, zwłaszcza po uśmiechniętym stole Doumergue'u, ale jakże świetnie reprezentujący najlepsze cnoty rodzinne i obywatelskie swego narodu!

Po swym wyborze, 13 czerwca ub. r., powiedział, że znać będzie odtąd tylko „la grande patrie et le grand devoir” (wielką ojczyznę i wielki obowiązek). I dotrzymał słowa. Nic, co dotyczyło wielkości Francji, nie było mu obcem. Był niegdyś świetnym prokonsulem Indochin, potem dobrym ministrem skarbu, pełnym taktu prezydentem izby i senatu. Gdy rząd Combasa zaawanturował się w walce z Kościołem, Doumer zwrócił się w r. 1905 ostro przeciw tej rozdławiającej naród polityce. Odtąd masoneria, do której należał w młodości, zaprzysięgła mu zemstę. Obalili go w wyborach na prezydenta w r. 1906 i z wściekłością zwalczała jego wybór zeszłoroczny.

Zaiste ten ojciec czterech bohaterów był obywatelem w stylu rzymskim. Szedł zawsze pod sztandarem Francji, a nie sekty, usurpującej sobie monopol wiary republikańskiej. I nie w Panteonie jest jego miejsce obok Zoli i Jauresa, ale raczej na cmentarzu żołnierzy zpod Marny i Verdunu. Przeciwnie w r. 1914 oddał się dobrowolnie do dyspozycji Gallieniego przy obronie Paryża i w walnie przyczynił się swymi zarządzeniami w zakresie administracji i apro wizacji do zwycięstwa nad Marną.

Dmowski oświadczył w swej rozmowie o tragicznej dziś postaci

„Doumer był w r. 1917 prezesem komisji francuskiej dla tworzenia wojsk słowiańskich. Ja reprezentowałem w tej komisji Komitet Narodowy Polski. W tym charakterze podpisałem z nim i z rządem francuskim w lutym r. 1918 pierwszą umowę w sprawie armji polskiej we Francji. Później drugą taką umowę Komitet Narodowy Polski podpisał we wrześniu r. 1918. Doumer interesował się żywo tworzeniem armji polskiej i odnosił się do niej życzliwie. Stosunki nasze były przyjazne. A pamiętać trzeba, że dwukrotnie atakowano mnie wtedy w izbie francuskiej z powodu „prześladowania Żydów”... Gdy w r. 1923 zostałem ministrem spraw zagranicznych, otrzymałem od Doumera serdeczny list z życzeniami.”

Rozmowa zesłała na tory tematu, którym się Dmowski głównie obecnie zajmuje z istoty dzisiejszego przełomu. Wskazując na coraz częstsze na bulwarach wywieszki z napisem: „Do wynajęcia natychmiast”, zauważył, że jest to symbol wielkiej samolikwidacji, jakiej dokonuje liberalizm gospodarczy. Było wielkim błędem — mówił — twierdze-

nie, że puszczone z łańcucha egoizmy ludzkie stworzą w dziedzinie gospodarczej dobrobyt ogólny i harmonję interesów. Ustrój liberalno - kapitalistyczny miał tendencje antyspołeczne. Popierał nawyki i instynkty sprzeczne z interesem społecznym. Doprowadził do rozkwitu gospodarczego na czas jakiś, ale i do tej wielkiej katastrofy, która dziś go likwiduje...

— Jaki będzie tytuł nowej książki Pana Prezesa?

— Jeszcze nie ustaliłem tytułu i nie wygładziłem tekstu. Myślę o tytule: „Chora cywilizacja”.

— Czy Pan Prezes nie zamierza pisać pamiętników ze swej tak ciekawej i różnorodnej działalności?

— Mój Panie! Myślę ciągle o przyszłości. Póki mi sił starczy, zajmować się będę tem, co trzeba robić, a nie tem, co zostało zrobione.

Paweł Doumer czytał wiele przez całe życie. Zaczynał swą pracę o godz. 6 rano. Dzięki systematycznemu rozkładowi zajęć mógł zaznajomić się z wszystkimi ważniejszymi książkami, które ukazywały się na rynku. Rzecz znamienna: Padł z ręki mordercy w chwili, gdy przyszedł na wystawę książek.

Zapytałem gen. Władysława Sikorskiego, bawiącego w Paryżu, czy miał sposobność rozmawiać kiedyś z prezydentem Doumerem.

— W roku 1924 — brzmiała odpowiedź — brałem udział w obiedzie, jaki na moją cześć, jako ministra spraw woj-

zawsze
KONIAKI WINKELHAUSENA
wszędzie

skowych, wydał gen. Nollet, minister wojny w rządzie Herriota. Przez cały czas wypytywał mnie o postępy nasze w dziedzinie wojskowej, o przebieg kampanji z r. 1920 itd. Po obiedzie wziął mnie na bok i musiałem mu poprostu urządzić wykład o Polsce, a zwłaszcza o naszej armji. Był zresztą i tak dobrze o niej poinformowany.

— Mówią jako o jego następcach — zauważyłem — o prezydencie senatu p. Albercie Lebrun i o Pawle Painlevé'm.

— Obaj są przyjaciółmi Polski. P. Lebrun wygłosił przed dwoma laty dwie mowy o Polsce, p. Painlevé napisał życiową dla Polski przedmowę do mojej książki „Problème de la paix”.

Starsze pokolenie Francuzów liczy istotnie wielu przyjaciół Polski, i to we wszystkich obozach politycznych. Niestety, generacja młodsza, wchodząca w życie polityczne, zwłaszcza na lewicy, dokonuje pewnej rewizji tych tradycyjnych poglądów i sentymentów.

JAN MATYASIK.

W sprawie przewłaszczenia nabytych osad

I.

Sprawa przewłaszczenia osad, sprzedanych przez Okręgowe Urzędy Ziemskie na terenie ziem zachodnich, jest sprawą wysoce piekącą. W samym Okręgowym Urzędzie Ziemskim w Poznaniu jest niezalatwionych przewłaszczeń około 6.000. Dodac tu należy, że zaległe przewłaszczenia dotyczą przede wszystkim osad najdawniej nabytych, gdyż po roku 1925 od razu przy zawieraniu umowy dane osady szacowano.

Tak jest zresztą nietylko na zachodzie. Na ziemi, sprzedanej z parcelacji rządowej o obszarze 480.872 ha, osadzono 121.828 nabywców. Dotychczas przewłaszczeń dano 48.000, pozostaje około 74.000 nabywców, którzy przewłaszczeń nie mają. Stanowi to 2/3 ogółu nabywców ziemi rządowej. Z tej ilości 45.000 nabywców nie otrzymało wogóle żadnych orzeczeń, a więc zgorą 1/3. Są to więc zaległości tak olbrzymie, że trzeba będzie wielkiego wysiłku, wielce umiejętnej planowej pracy, by tę ważną sprawę w końcu zalać.

Powodów tego stanu rzeczy jest kilka. Najpierw urzędy ziemskie nie chcą honorować dobrowolnych umów kiedy ziemia była oszacowana w markach. Zamiast przeliczenia tych markowych szacunków podług ustawy waloryzacyjnej zaczęto szacować osady na nowo i te szacunki wypadły tak wysokie, że osadnicy w wielkiej mierze na nie się nie zgodzili. Ci zaś, którzy się zgodzili, mają wprawdzie przewłaszczenie, ale jednocześnie wpisano im tak wysokie szacunki, że pod ciężarem nadmiernego obciążenia — sama egzystencja tych osadników jest zagrożona.

W Okręgowym Urzędzie Ziemskim w Poznaniu osad, które mają szacunek markowy, a których do dziś dnia nie przewłaszczone jest około tysiąca.

Już sam fakt, że szacunek osady jest dokonywany nieraz w 5, 8, i 10 lat po oddaniu osady w użytkowanie musi wywołać poważne wątpliwości gdyż w okresie użytkowania wartość osady może się albo podnieść, albo też obniżyć i jedynie słusne jest to oszacowanie, jakie miała dana osada w chwili oddawania jej w posiadanie osadnika.

I oto na skutek niehonorowania zawartych umów markowych niektórzy osadnicy toczą procesy ze skarbem państwa. Skarb państwa broni się tem, że zastosowanie rozporządzenia waloryzacyjnego do tych cen kupna jest za niskie. Musimy więc oświadczyć, że skarbowi państwa wolno było w rozporządzeniu waloryzacyjnym zastrzec sobie wyższe przerachowanie dla tego rodzaju należności. Jeśli to się nie stało winna być ustawa przy tego rodzaju przeliczeniach stosowana.

Wiem ściśle, że prof. Zoll miał zwrócić uwagę na tę kategorię należności i wtedy oświadczył, że mimo

to nie może się zgodzić, by skarb państwa, jako wierzyciel w stosunkach prawno-prywatnych był w ustawie waloryzacyjnej lepiej traktowany, niż poszczególne obywatel-wierzyciel.

Stanowisko to jest zupełnie zrozumiałe i słusze. To też z chwilą, gdy rozporządzenie waloryzacyjne zostało wydane — osadnicy nabyli prawo do takiego przerachowania szacunków markowych, jak to przewiduje ustawa.

Wprawdzie w dniu 1 grudnia ub. r. wyszło zarządzenie ministra reform rolnych (liczba l. 1082) do Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Poznaniu, by w wypadkach, kiedy umowa markowa jest bezsporna, zastosować przeliczenie według rozporządzenia waloryzacyjnego. Ale jest niezrozumiałe, dlaczego to zarządzenie wyszło jako tajne. Jest to chyba zrobione po to, by stosowanie tego zarządzenia zostawić dowolności urzędów ziemskich, co, jak wiemy, jeśli będzie stosowane niesprawiedliwie, wywoła nowe rozgoryczenie i nową falę nieufności.

Bardzo liczną grupę osadników stanowią ci nabywcy, którzy weszli w posiadanie osad przed 9 stycznia 1926 r., a osady zostały utworzone przed 9-go sierpnia 1920 r.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 października 1927 r. (art. 1) upoważnia ministra reform rolnych do dania przewłaszczenia tym osadnikom lub ich prawonabywcom województwa poznańskiego i pomorskiego, którzy nabyli osady na podstawie umowy sprzedażnej, i których urzędy ziemskie wprowadziły w posiadanie osad przed dniem 9 stycznia 1926 r., a które to osady utworzone zostały przed dniem 9 sierpnia 1920 r.

Rozporządzenie to dotyczy wszystkich rodzajów osad, a więc anulacyjnych, z parcelacji, ośrodków i t. p. bez względu na obszar oraz kwalifikację nabywców.

Za umowę sprzedaży w rozumieniu art. 1 i par. 2 tegoż rozporządzenia — uważa się:

„wszelkiego rodzaju układy co do nabycia własności choćby jeszcze nie w formie ważnej i definitywnej umowy, w których urzędy ziemskie uznały kontrahenta za nabywcę danej osady. Za zawarcie umowy uznaje się również przyjęcie wpłaty na poczet ceny kupna”.

Otóż pod tę kategorię podpadają wszyscy osadnicy, którzy zawarli umowę kupna sprzedaży, lub uskuteczniili wpłaty za zgodą Okręgowego Urzędu Ziemskiego.

Jeśli umowa kupna sprzedaży wymieniała cenę kupna w markach polskich, to osadnik zobowiązany jest do zapłaty reszty ceny kupna w kwocie jaka wypadnie z przerachowania niespłaconej reszty ceny kupna na złote polskie w myśl rozporządzenia waloryzacyjnego.

O ile zaś umowa nie została zawarta, to cenę kupna po odliczeniu wpłaty należy ustalić na podstawie oszacowania. Jeśli oszacowanie nastąpiło przed wejściem w życie ustawy o reformie rolnej z 1926 r., to ten szacunek musi być miarodajny. Jeśli zaś nie nastąpiło, to szacunek nowy musi uwzględniać zasady, zawarte w art. 19 instrukcji z 27 kwietnia 1928, to jest winno się szacować zależnie od czasu objęcia danej osady w posiadanie.

Do tej kategorii należą również wszyscy nabywcy osad anulacyjnych bez względu na to, czy umową kupna zawarli, czy nie. Chociaż bowiem pisemnej umowy kupna nie zawarli i zostali wprowadzeni, jako t. zw. przymusi administratorowie, to jednak Okręgowy Urząd Ziemski, wysyłając do nich w r. 1924 i 1925 wezwania, by wpłacili po 100 złotych z jednego hektara na poczet ceny kupna — uznali ich za nabywców, a przytoczona powyżej uchwała Rady Ministrów tego rodzaju układy uznaje za zawarcie umowy.

Do tej kategorii należą wreszcie wszyscy nabywcy osad z parcelacji, dokonanej przez Okręgowe Urzędy Ziemskie przed 9 stycznia 1926 r., o ile te osady zostały oszacowane nie później, jak do tego terminu. Wprawdzie te osady zostały utworzone po 9 sierpnia 1920 r. i do nich więc wyżej wymieniona uchwała Rady Ministrów się nie odnosi — jednak art. 70 ustawy o wykonaniu reformy rolnej zezwala na nowe oszacowanie tylko wówczas, gdy osady nie zostały oszacowane do dnia 9 stycznia 1926 r.

JÓZEF KAWECKI
poseł na Sejm.

Zmiana na placówce konsularnej w Pile

Jak już donosiliśmy, dotychczasowy konsul polski w Pile, dr. Kazimierz Szwarzenberg-Czerny został z dniem 30 kwietnia r. b. odwołany z tego stanowiska. Jego następcą został mianowany dotychczasowy pierwszy sekretarz poselstwa polskiego w Rydze, p. Jerzy Śmigiełski. Nowy konsul objął swe urzędowanie z dniem 1 maja.

Dr. Kazimierz Szwarzenberg-Czerny przebywał w Pile od 1 kwietnia 1928 r., a więc zgorą 4 lata. Do chwili jego przybycia okręg konsularny pilski obejmował tylko prowincję Pogranicze (Grenzmark Posen - Westpreussen), z dniem zaś 1 kwietnia 1928 przyłączone doń zostały powiaty brandenburskie: Gorzów (Landsberg an der Warthe) i Strzelce (Friedeberg Nm.), należące poprzednio do konsulatu R. P. w Berlinie.

Od dnia 1 sierpnia 1928 siedziba urzędu, wówczas jeszcze wieckonsulatu, przeniesiona została z nieodpowiedniego budynku przy ul. Królewskiej w Pile do nowego gmachu miejskiego przy ul. Moltkego i Bismarcka. Nowy lokal został pięknie urządzony i umeblowany.

W lipcu r. 1930 dotychczasowy wieckonsulat w Pile został podniesiony do godności konsulatu. Z dniem 1-go kwietnia 1931 r. okręg konsulatu powiększony został przez przyłączenie powiatów brandenburskich Arnswalde i Soldin z regencji Frankfurt nad Odrą.

Konsulat w Pile znany był ze swego sprawnego funkcjonowania, które podziwiali nawet Niemcy.

Pożyczka szwajcarska dla Gdyni

Gdynia, 10. 5. (Tel. wł.). Komisarz rządu Zabierzowski przebywa obecnie w Paryżu, gdzie jest również wiceminister skarbu p. Koc. Komisarz Zabierzowski powrócił ma do Gdyni w ostatnich dniach bież. tygodnia. Szumnie zapowiedziana pożyczka zagraniczna dla Gdyni nie została jeszcze zaciągnięta.

S. B.

Hohenzollernowie

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Berlin, dnia 8 maja.

Ogromna sala „Clou“ na Mauerstr. była w piątek wieczorem całkiem pełna. Wszystkie stoliki były zajęte przez Niemców, wiernych dynastji Hohenzollernów. „Narodowy Związek Oficerów Niemieckich“ („National-Verband Deutscher Offiziere“) urządził uroczysty obchód 50-lecia urodzin kronprinza. Nie wydawano tam dużo pieniędzy, nie pito szampana. Skromna kawa i piwo starczyły. Monarchiści niemieccy zeszli się uczcić byłego następcę tronu, posłuchać muzyki i przemówień.

Z dziwnym uczuciem patrzyłem na wmaszerowanie oddziałów honorowych (Ehrenwache) dawnej armji. Świetne mundury: szli kirasjerzy gwardji, gdańscy huzarzy śmierci, których pułkiem kiedyś kronprinz dowodził, grenadierzy gwardji... Na hełmach orły cesarskie, na głowach grenadierów chwieją się wysokie czapki, krok mocny, tupiący, dawny „Paradeschritt“.

Wśród uczestników dużo byłych oficerów, ale także publiczność kategorii podoficerskiej. Dość często byszczą monokle. Z estrady padają słowa: „Przyjdzie utęskniona chwila... Cesarza musimy mieć znowu i króla pruskiego“. Honorowe stráže gwardji prezentują broń.

Jakaś jest nad tą salą „nierealna rzeczywistość“. Jakaś dziwna melancholija rzeczy minionych. Stare, poważne ekselencje siedzą w pierwszych rzędach. Wśród publiczności pojawiają się postacie, które w dzisiejszym Berlinie widzi się rzadko: Niemcy starożytnego, dawnego typu. Jest ich jednak dosyć dużo. Muzyka gra: „Königgrätzer Marsch“, staropruski „Präsentier-Marsch“, „Parademarsch“ kawalerji jadącej stępem, klusem i galopem... Fanfary...

Niedawno byłem w zamku cesarskim. W gabinecie cesarza stanąłem chwilę przy biurku. Widnieje na nim tabliczka, że tu właśnie cesarz Wilhelm podpisał w pamiętnych dniach sierpniowych 1914 r. rozkaz mobilizacyjny. Przed dwoma laty w tym samym mniej więcej czasie, stałem przy innym biurku. W sali lustrzanej Wersalu, oprowadzający mnie przewodnik pokazał stół, na którym podpisano traktat wersalski. Dwa zamki, dwa stoły i dwie daty. Między temi datami ogromne wstrząśnienie historii. Czem jest wobec tego wszystkiego, co ono w sobie zawierało, taki fragment, jak zawalenie się dynastji Hohenzollernów?

W niemiecko-narodowym piśmie „Der Tag“ ogłosił generał von Einem artykuł pod tyt. „Kronprinz Wilhelm“ w którym pisze: „Otrzymamy w przyszłej historii niemieckiej znowu cesarza. Jest to tak pewne, jak amen w kościele“.

Czy naprawdę? Jaka jest właściwie pozycja Hohenzollernów w narodzie niemieckim? W rozmowie ze mną, powiedział niedawno były oficer jednego z kawaleryjskich pułków dawnej cesarskiej armji: „Czy nie widzi pan, że coraz więcej mówi się o Hohenzollernach?“

Owszem mówi się, a nawet można zauważyć, że były kronprinz zaczyna powoli wychodzić z rezerwy, którą dotychczas dość ściśle zachowywał. Ujawniają się też jego kontakty, nieraz niespodziewane. Ze minister Stresemann do niego pisywał listy informujące, to już dawniejsze czasy. Niemniej ogłoszenie ich dzisiaj jest interesujące. Ale przypomnijmy sobie niedawne śniadanie, które wyprawił generał Schleicher, odgrywiający w ministerstwie Reichswehry rolę sekretarza stanu, ażeby zetknąć kronprinza z kanclerzem Brüningiem. Donoszono też o wizycie Schleichera i kronprinza w Brunatnym Domu w Monachium. Ogólnie zauważone zostało wystąpienie kronprinza w sprawie głosowania na prezydenta Rzeszy, gdy opowiedział się za Hitlerem. Były przedtem pomysły — jak donosił „Fridericus“ — żeby wystawić jego kandydaturę, na którą jednak nie zgodził się podobno ex-kajzer Wilhelm. Świeżo kronprinz udzielił wywiadu redaktorowi naczelnemu „Associated Press“, Ludwikowi Lochnerowi, w którym ostro zaatakował traktat wersalski. Wogóle zaś 50-lecie jego urodzin cała prasa pracowała uczciwie osobnymi artykułami i fotografiami, prasa lewicowa zaś złośliwymi uwagami i karykaturami, w których głównie przekpiwano podo-

bieństwo kronprinza — do Fryderyka Wielkiego.

Z innych Hohenzollernów odgrywają jeszcze dzisiaj pewną rolę książęta Oskar i August Wilhelm. Ten ostatni znany jest pod skróconym imieniem „Auwi“. Swego czasu odbywał przeszło kolenie administracyjne w jednej z landratury poznańskich. Po rewolucji z całym spokojem przyjął stanowisko syndyka w berlińskim domu handlowym F. B. Krause. Jednak wkrótce porzucił to oryginalne, jak na Hohenzollernów, zajęcie i znalazł się około r. 1926 w ruchu niemieckich „Wehrvereiner“, z początku „Stahlhelmu“, a dzisiaj u hitlerowców.

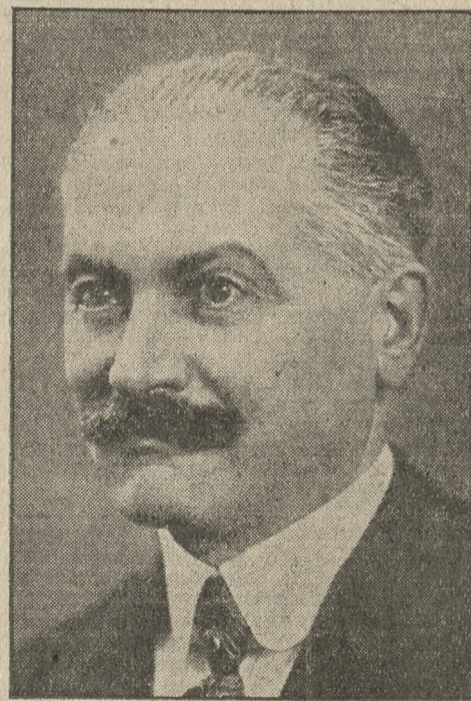
O księciu Oskarze mówiono również w czasie przedwyborczym, jako o ewentualnym kandydacie na prezydenta Rzeszy, mającym pogodzić zwądnione odłamy narodowej opozycji.

I on bierze udział w ruchu „Wehrvereiner“. Jednak nie gra w nim, podobnie jak i książę Auwi, decydującej roli. Trzeci książę, Eitel Fryderyk, ogranicza się na ogół do występowania w razie potrzeby w roli zastępcy cesarza Wilhelma.

Wszyscy ci książęta — Eitel Fryderyk, Oskar i August Wilhelm — należąc do niemieckiego ruchu narodowego, nie odgrywają jednak w nim decydującej roli. Biorą w nim wprawdzie udział, ale go nie tworzą, występują na zewnątrz, ale nie jako właściwi rozkazodawcy. Otacza ich jednak zawsze nimb. Najwięksi demokraci czują się zaszczytzeni, gdy Hohenzollern uściśnie im rękę.

Zagadnienie monarchizmu w Niemczech jest wogóle bardzo trudne do rozstrzygnięcia. Lewica jest oczywiście zdecydowanie republikańska, ale już w Centrum, którego oficjalna polityka jest również republikańska, istnieją

Kandydat na prezydenta Francji

Albert Lebrun urodził się 29 sierpnia 1871 r. w Mercyle-Haut pod Metz, gdzie ojciec jego miał gospodarstwo. Po ukończeniu z odznaczeniem w roku 1892 szkoły politechnicznej a w roku 1896 akademiję górniczą, zajmuje Lebrun stanowisko inżyniera - górnika. Pracuje też naukowo i otrzymuje nagrodę Academie des Sciences za pracę z dziedziny inżynierji, ogłasza dukiem sporo artykułów i większych rozpraw na temat kolejnictwa i górnictwa, które jedyną mu uznanie i rozgłos nie tylko we Francji, ale i zagranicą.

Do izby deputowanych został wybrany Lebrun w 1900 r., pełnił tam w 1904/5 r. obowiązki sekretarza, a w 1913 r. został obrany wiceprzewodniczącym Izby. W gabinecie Caillaux (1911 r.) piastował tękę ministra kolonii, jak również w gabinetach Poincaré'go (1912 r.) i Doumergue'a (1913-1914 r.). W czasie wojny powierzył mu Clemenceau w swym gabinecie tękę ministra blokady, a po wojnie (1918-1918 r.) pełnił Lebrun funkcję ministra wyzwolonych terytorjów (Alzacji i Lotaryngji).

W r. 1920 został Lebrun obrany senatorem, gdzie pełnił też funkcję referenta spraw wojskowych i kolonij. Lebrun należy do prawicowej grupy

prądy monarchiczne. Ściśle monarchiczna jest Partja Niemiecko Narodowa. A hitlerowcy? Wśród hitlerowców kwestji tej urzędowo wogóle nie rozważano. W pewnych kołach S. A. jest bardzo popularny książę Auwi, a tradycje pruskie, które w ostatnim czasie podkreśla bardzo silnie Partja Narodowo-Socjalistyczna w Prusach, holdując zwłaszcza pamięci Wielkiego Kurfürsta i Wielkiego Fryderyka, muszą oczywiście przypominać i mimo-woli nawet wywyższać nazwisko Hohenzollernów. „Panujący pruscy — pisał w „Der Angriff“ z dnia 13 kwietnia dr. Goebbels — byli królami w najlepszym tego słowa znaczeniu, wozdami narodu, kochanymi u góry i u dołu“. Byłoby jednak błędem wysuwać z tego narazie zbyt daleko idące wnioski. Bardzo silne prądy w partji są zdecydowanie antymonarchistyczne, a już w każdym razie cała partja byłaby przeciwna monarchji, pojętej w stylu „ancien régime“u. Nawet taki hrabia Reventlow, hitlerowiec, ogłosił artykuł, w którym ogromnie ostro rozprawił się z monarchizmem w Niemczech, stwierdzając wkońcu: „Nimb monarchji i monarchy przepadł, a także respekt przed nimi, i „to się nie wróci już“.

Dużo znaczy też, że Hohenzollernowie w dniach listopadowych 1918 r. zdaniem wielu również oficerów, nie stanęli na wysokości zadania. Dzisiaj to, zwłaszcza jeżeli chodzi o byłego kronprinza, zwolennicy jego starają się jakoś wybielić, ale rysa została. Zresztą niema wśród Hohenzollernów narazie człowieka, któryby naprawdę wysuwał się na czoło jako wódz. Więc też kwestja monarchizmu w Niemczech pozostaje właściwie w zawieszaniu. Istnienie wielu nawet monarchistów nie tworzy jeszcze monarchji. Mogłaby się ona pojawić jedynie wtedy, gdyby dziejowy rozwój stosunków wyłonił ją z siebie jako formę konieczną, i gdyby jednocześnie znalazł się ktoś, któryby ją sobą wypełnił. Dzisiaj tego jednak nie widać.

JERZY DROBNIK.

politycznej, t. zw. Unji Republikańskiej i zalicza się do grona bliższych przyjaciół Poincaré'go. W r. 1931 uważano go za kontrkandydata Brianda przy wyborach na prezydenta republiki. W r. 1931 został Lebrun 147 głosami przeciw 139 głosom obrany przewodniczącym senatu.

Generał Archinard

Zmarł w 83 roku życia generał Archinard, b. szef misji wojskowej francusko-polskiej, organu łącznikowego między armją polską we Francji w czasie wojny i jej władzą zwierzchnią — Komitetem Narodowym Polskim a rządem francuskim. Generał Archinard, bardzo oddany sprawie armji polskiej, cieszył się wśród Polaków wielkim szacunkiem i dużymi sympatjami.

Francja zawdzięcza generałowi Archinardowi z czasów uprzednich zdobycie Sudanu. Zmarły generał, tegi organizator, był też dowódcą wojsk kolonialnych w Paryżu.

Cześć Jego pamięci!

Albert Thomas

Zmarły dyrektor Międzynarodowego Biura Pracy i jeden z przywódców socjalizmu francuskiego, Albert Thomas urodził się w r. 1878 w Champigny sur Marne jako syn piekarza. Ojciec jego nie załował żadnych ofiar na studia syna. Przebył rok w Niemczech, gdzie, jako student, poświęcał się badaniom organizacyj górnictwa.

Gdy Jaures w r. 1904 zakładał „Humanite“, Thomas, zanim jeszcze złożył egzamin doktorski z historii, objął w tem piśmie kierownictwo działu zagadnień socjalnych. Prócz tego wydawał Thomas pismo p. n. „Revue Syndicaliste“ i w dalszym ciągu zajmował się sprawami ekonomicznymi i przemysłowymi, jako współpracownik pisma „Information“.

Polityczną karierę Thomas rozpoczął w r. 1910, gdy go wybrano do izby deputowanych, gdzie jako stronnik Jauresa interwenjował w r. 1910 w sprawie strajku kolejowców.

Wkrótce po wybuchu wojny, Thomas mianowany został przez ówczesnego ministra wojny Milleranda sekretarzem stanu dla organizacji fabryk amunicji. W r. 1916 i 1917 był dwukrotnie w Rosji dla uregulowania kwestji amunicji, przyczem wspierał przy wybuchu rewolucji rząd Kiereńskiego, zapobiegając załamaniu się frontu rosyjskiego. Był również przez czas krótki posłem francuskim w Rosji,

Z końcem wojny Thomas z entuzjazmem przyłączył się do idei Ligi Narodów.

Uznanie i zyczliwość francuskich mas robotniczych znalazły wyraz w ofiarowaniu Thomasowi w r. 1919 krzesła poselskiego z dep. Tarn po Jaurès'ie.

W miesiąc później powołano Thomasa na pierwszej konferencji pracy w Waszyngtonie (osobiście nie brał w konferencji udziału) na dyrektora Międzynarodowego Biura Pracy w Genewie, którym kierował do ostatniej chwili. Obecnie wysuwano jego kandydaturę na generalnego sekretarza Ligi Narodów wskutek zapowiedzianej dymisji Sir Erica Drummonda.

Ze Związku Adwokatów w Poznaniu

Dotychczasowy wybitny „sanacyjny“ zarząd Związku Adwokatów został ponownie wybrany przez walne zebranie Związku. Większość tego zebrania składała się z notariuszów, na których wywiera się obecnie — jak wiadomo — silny nacisk. Zaznaczyć przytem należy, że dużo adwokatów do Związku nie należy. Przebieg i wynik ostatniego zebrania walnego będzie miał podobno dla Związku dalsze konsekwencje.

Obrady dziennikarzy pomorskich

Na Pomorzu od dłuższego czasu istniały: Syndykat Dziennikarzy Pomorskich oraz Syndykat Dziennikarzy Polskich Pomorza. Na skutek zabiegów zarządu głównego Związku Dziennikarzy w Warszawie doszło przed kilkunastu miesiącami do prowizorycznego połączenia tych organizacji, przyczem zarząd główny wyznaczył dla Pomorza zarząd komisaryczny, który zwołał zjazd dziennikarzy z Pomorza do Bydgoszczy. Na zjazd przybyło około 50 dziennikarzy, w tem 38 uprawnionych do głosowania rzeczywistych członków Syndykatu.

Zagał obrady naczelny redaktor „Słowa Pomorskiego“ pos. Sacha, a przewodniczył specjalnie przybyły z Warszawy wiceprezes zarządu głównego p. Bazylewski. Krótkie sprawozdania z akcji połączenia syndykatów i z działalności zarządu komisarycznego składali pp. Wasilewski (Grudziądz), Sacha (Toruń), Fiedler (Bydgoszcz), poczem p. Formański (Bydgoszcz) wygłosił referat o położeniu dziennikarzy na Pomorzu. Po ożywionej dyskusji omawiał sprawę statutu Zw. Dziennikarzy Polskich p. red. Fiedler. Statut ten przyjęto, wobec czego nastąpiło faktyczne połączenie obu syndykatów w jeden związek terytorjalny. W wyborach na prezesa nowego zarządu powołano większością głosów p. Formańskiego z Bydgoszczy. Na wiceprezesów wybrano pp. Sachę (Toruń) i Zagierskiego (Grudziądz). Na członków zarządu: pp. Bigońskiego (Bydgoszcz), Chełmińskiego (Toruń), Kunza (Grudziądz), postę Matkoza (Pelplin), Mistała (Gdynia), Pałaszewskiego (Bydgoszcz).

Z Stronnictwa Narodowego

Zebranie w Mosinie

Mosina. Zebranie odbyło się w sali p. Staniszewskiego. Zagał obrady prezes miejscowego koła, p. Zwierzchowski. Obszerny referat polityczny wygłosił p. pos. Witkowski. Liczne zebrani z zainteresowaniem wysłuchali ciekawego sprawozdania, wynagradzając mówcę hucznymi oklaskami. Nad referatem wywiązała się obszerna dyskusja, w której zebrani gremjalnie wyrażali swą solidarność z programem Stronnictwa Narodowego.

Polski Czerwony Krzyż

to w przeszłości spełniony sumiennie obowiązek wobec walczącego żołnierza, zniekanego uchodźcy i zakładnika; to przywrócenie rodzinom i społeczeństwu tysięcy istnień ludzkich, a

w przyszłości pomoc dla wszystkich, których dosięgnąć może klęska epidemji, katastrofy żywiołowej i wojny; to ratunek przed strasliwym działaniem broni gazowej, to światło w mroku nieznanego jutra.

Dzisiaj zaś utrzymanie zgórą 100 instytucji, sanatorjów, przychodni i t. p.; to szkolenie drużyn ratowniczych, pielęgniarek i sanitariuszy, to przygotowanie ambulansów i sprzętu ratowniczego, to obowiązek nieustannej pracy dla dobra wszystkich, którzy cierpią.

Zostań członkiem Polskiego Czerwonego Krzyża.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Z działalności Poznańskiego Komitetu Wojewódzkiego

do spraw pomocy młodzieży akademickiej — Ciekawe cyfry z budowy domów akademickich w Poznaniu

Wczoraj odbyło się zebranie sprawozdawcze Poznańskiego Komitetu Wojewódzkiego dla spraw pomocy polskiej młodzieży akademickiej.

Pomoc Komitetu wyrażała się przede wszystkim w opiece nad organizacjami samopomocowymi wyższych uczelni w Poznaniu, w współdziałaniu z nimi w zakresie akcji samopomocowej, dostarczaniu środków materialnych oraz zdobywaniu środków na cele pomocy młodzieży akademickiej. W okresie sprawozdawczym Komitet skoncentrował swe wysiłki na spłatę długów, ciążących na Domu Akademickim przy Wałach Leszczyńskiego. Koszta budowy tego domu wyniosły 2.650.000 zł. Pozostały długi: w Banku Gospodarstwa Krajowego 780 tys. i w Banku Miasta Poznania 450 tys. zł.

Opiekę nad młodzieżą akademicką, zamieszkałą w Domu Akademickim, oraz w oficynie zwanej Domem Medyków wykonywał nadal jako kurator, ustanowiony przez senat U. P. w porozumieniu z Komitetem, p. prof. dr. Gantkowski. Administracja domu spoczywała w ręku zarządu Bratniej Pomocy U. P. Opłata za pokój jednoosobowy wraz z opałem i światłem wynosi 30, za pokój wieloosobowy 45. Do mieszkania w Domu Akademickim ma prawo student, który wykaże się świadectwem niezamężności i postępami w studiach, przyczem pierwszeństwo przysługuje studentom wojewódz zachodnich. Ilość miejsc w Domu Akademickim wynosi 280, w Domu Medyków 66. Obecnie zamieszkuje w domach akademickich 393 studentów, w tem 181 z województwa poznańskiego, 80 z pomorskiego, 122 z

innych województw i 10 z zagranicy. Ponieważ istniejąca jadalnia w Domu Akademickim nie mogła pomieścić wszystkich studentów, uczęszczających na obiady, przebudowano podwórze na jadalnię kosztem 22 tys. 608 zł.

Obroty Domu Akademickiego w r. 1931 wyniosły 321.363 zł., a saldo czynne na 1 stycznia 14.465,86 zł., przy czym na dłużników przypada 14.201 zł.

Opiekę nad Domem Rolników i Leśników, który dysponuje 14 mieszkaniami, wykonuje prof. dr. Stan. Runge.

Komitet sprawował również opiekę nad kolonją morską w Tupadłach, w której przebywało w ciągu lipca i sierpnia 215 osób. Obrót kolonji wynosił 57.821,98 zł., przy czym kalkulacja kosztów została ujęta dobrze, gdyż kolonja pokryła wszystkie wydatki, wykazując nadwyżkę 1091 zł. Opłata wynosiła 5 zł. dziennie od studenta i 6 zł. od osób innych, przyjętych do kolonji.

Wybrany na podstawie nowego statutu wydział wykonawczy Komitetu składał się z następujących osób: pp. Adolf hr. Bniński, prof. dr. Adam Wrzosek, ks. prał. Prądzyński, dr. Tadeusz Drzażdżyński, prof. dr. Jan Grochmalicki, Zofja Zychlińska, Wanda Chłapowska, Zofja Wasilowska i Marjan Pukacki. W skład wydziału wykonawczego wchodzi ponadto z prawem głosu doradczego wojewoda poznański, rektor uniwersytetu J. M. prof. dr. Sajdak, dziekan prof. dr. Żółtowski, prof. dr. P. Gantkowski, prof. dr. Stan. Runge. Poza tem dokooptowano do wydziału dyr. Kębdę, prezesa Samulskiego i rektora Kasznicę.

Smutny obraz z „Wesołego Miasteczka”

Meble eksmitowanego od dwóch dni stoją na deszczu

Przy ul. Emilji Szczanieckiej na terenie „Wesołego Miasteczka” stoją od kilku dni meble eksmitowanego p. Józefa Tyła. Był on portjerem w młynach „Hermannmühlen” i zajmował mieszkanie przy ul. Fabrycznej 22/23. Tyłowi wypowiedziano posadę i z powodu niepłacenia czynszu przeprowadzono eksmisję na podstawie wyroku sądowego. Meble przewieziono na skład do pewnego spedytora na Górnej Wildzie. Jednak Tył nie mógł opłacić składowego, wobec czego meble jego przewieziono na „Wesołe Miasteczko” w sobotę wieczorem. Nie znalazłszy nigdzie pomieszczenia, ustawił on swe sprzęty, jak szafę do ubrań, bielizniarkę, stoły i inne, przy ścianie jakiegoś budynku na ul. Szczanieckiej, zabronił mu jednak postawienia mebli w tem miejscu stróż, czy też administrator terenu na „Wesołym Mia-

steczku”. Przyszło kilku rostrych ludzi — tak opowiada p. Tył — i oni przestawili meble, znajdujące choć częściową ochronę od deszczu, pod ścianą na drugą stronę ulicy, gdzie ze wszystkich stron wystawione były na równe działanie deszczu.

Meble, ustawione w sobotę wieczorem, stały tam przez następną noc, przez niedzielę, noc na poniedziałek i w poniedziałek na ciągłym deszczu.

P. Tył zgłaszał się z prośbą o interwencję w magistracie, w województwie, w komisariacie policji, wszystko to było bezskuteczne. Jest on byłym przodownikiem policji, a świadectwo zwolnienia z młynów ma jak najlepsze.

Czy nie znajdzie się żadna władza, która by zaopiekowała się losem niszczonego dobytku? (k)

Defraudant z Funduszu Bezrobocia

skazany na 9 miesięcy więzienia — Pozatem krzątał się gorliwie koło „imienin”...

W dniu dzisiejszym toczyła się przed sądem okręgowym rozprawa przeciwko Stanisławowi Zielińskiemu, b. kierownikowi okręgowego Funduszu Bezrobocia. Zieliński, znany na naszym terenie z swej działalności politycznej, zajmował się poza swą pracą również zbieraniem składek „imieninowych”, uchodząc za gorliwego „sanatora”. Ja-

ko kierownik Funduszu Bezrobocia sprzeniewierzył 9 tysięcy złotych, które miał przelać do odnośnego urzędu w Luboniu, fałszując przytem księgi handlowe.

W wyniku rozprawy defraudant skazany został na 9 miesięcy więzienia i ponoszenie kosztów sądowych. (z)

Śmierć przy pracy

W Mechlinie w powiecie śremskim, podczas rozbierania murów domu zginął 18-letni Edmund Konarkowski z Mechlina. Przy rozbieraniu domu przyglądał się on pracom, a w pewnej chwili runęła ściana i przytłoczyła Konarkowskiego. Obrażenia były tak ciężkie, że Konarkowski znalazł na miejscu śmierć. (k)

Próba nowego parowozu

Dziś o godz. 8.55 wyjechał z poznańskiego dworca kolejowego do Torunia przez Gniezno pociąg próbny z nowym

parowozem, zbudowanym w firmie H. Cegielski. Odjazd pociągu, który przeprowadzi próbę szybkości jazdy przy obciążeniu 900 tonn, obserwowali tłumy publiczności. (k)

KALENDARZYK

Wtorek, 10 maja 1932.

Słońce: wschód 4,04 — zachód 19,33 — długość dnia 15 godzin 29 min.
Księżyc: wschód 6,29 — zachód 0,06 — przed pierwszą kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 7 st. Cels. Pochmurno. Cisza. Ciśnienie

atmosferyczne niskie 742 mm — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 8 st. Cels., najniższa plus 3 st. Cels. Ilość opadu 6 mm.

Kal. rzk.: Izydor Oracz — jutro Mamert. Kal. słow.: Cierpimir — jutro Ludowit.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Czerwona, Stary Rynek 37. — Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31. — Apteka im K. Marcinkowskiego w „Bazarze” przy ulicy Nowej. — Apteka 27 Grudnia 18.

Wilda: Apteka „Fortuna”, Górna Wilda 96. — Apteka przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22. — Apteka „Pod Opatrznością Boską” ul. Dąbrowskiego 76.

Lazarz: Apteka Łazarska, ul. Małeckiego, nar. ul. Strusia.

W innych dzielnicach pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * Z Koła Eucharystycznego Panien Poznań. Jeżyce. Nabożeństwo miesięczne z kazaniem łącznie z nabożeństwem majowym odbędzie się w czwartek dnia 12 bm. o godz. 19.30. Po nabożeństwie przyjmować się będzie nowych członków w salce parafjalnej.

OSOBISTE

— * Z Uniwersytetu Poznańskiego. Dyplom magistra filozofji w zakresie matematyki uzyskał p. Zygmunt Pietkiewicz z Bakalarzowa (p. Suwałki).

Dyplom i tytuł magistra praw uzyskał p. Stanisław Jerzy Konieczny z Sanoka w wojew. lwowskim.

Dyplom i tytuł magistra nauk ekonomiczno-politycznych uzyskali pp. Jerzy Ludwik Adam Naimski z Warszawy, Tadeusz Andrzej Marjan Sypniewski z Gostawic w wojew. łódzkiem i Bogdan Zakrzewski z Margonina w wojew. poznańskim.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * Tow. Przem. „Sobieski” w Poznaniu. Plenarne zebranie odbędzie się w środę 11 bm. o godz. 19 w dużej sali Domu Katolickiego na Śródcie. Na porządku obrad m. in. wykład p. red. Herniczka n. t. „Konstytucja 3 Maja”. — W „Kasie lokalnej” platny jest wypadek 164.

— * Ze Stow. Oficerów w stanie spoczynku. Zebranie miesięczne odbędzie się w czwartek, dn. 12 bm. o godz. 17.30 w Kasynie D. O. K. VII. Zarząd prosi o liczne przybycie tak członków, jak i niestowarzyszonych emerytów.

ZYCIE SOKOLE

— * Żeńskie Tow. Gimn. Sokół XIII Wilda. Plenarne zebranie odbędzie się w środę 11 bm. o godz. 20 u p. Zawadkowej, Górna Wilda 75.

— * Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół” Poznań XV. Śródką. Zebranie plenarne odbędzie się w środę 11 bm. o godz. 19.30 w Domu Katolickim na Śródcie. Referat o Konstytucji 3 Maja wygłosi druh Lu-komski.

— * Tow. Gimn. „Sokół” Poznań VIII. Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, 11 bm. o godz. 20 na malej sali Domu Katolickiego na Śródcie.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * Kiermasz Winiarski. Dorocznym zwyczajem odbędzie się w niedzielę, dnia 3 lipca w Parku Sołackim wielki kiermasz na rzecz dalszej budowy kościoła św. Stanisława Kostki na Winiarach. Urządzi go osobny komitet kiermaszowy pod przewodnictwem ks. prob. Kaczorowski. Komitet ten wysłał już na mia-

Dla oczyszczenia krwi picie rano przez kilka dni z rzędu szklankę naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa” nw 10432

sto listy składkowe, zatwierdzone przez władze policyjne. celem zebrania ofiar i fantów od osób, przyjaźnie usposobionych dla palącej sprawy ostatecznego wykończenia kościoła na Winiarach, który oby jak najrychlej mógł być oddany do publicznego użytku. Wspomniane listy składkowe polecamy gorąco zyczliwości kupiectwa i wogóle całego społeczeństwa katolickiego naszego miasta.

PODZIĘKOWANIA

— * Katol. Tow. Ochrony Kobiet (Miksa Dworcowa) składa artystom i artystkom, którzy swym bezinteresownym współdziałaniem przyczynili się do uświetnienia „Podwieczorku” w dniu 1 maja rb., serdeczne podziękowanie; i tak p. Dobroczyńskiej, artystce operowej i p. prof. Heisingowi za śpiew. p. Cieszkowskiej, artystce Teatru Nowego, za deklamację. p. Thomasównie za grę na fortepianie, a p. redaktorowi Gerzabkowi za pełen humoru monolog. — Równocześnie Towarzystwo składa serdeczne wyrazy podziękowania za ofiite dary w naturalnych firmach: Koszewski, Stary Rynek, Maciejewski, ul. Wielka, Mleczarnia Szwajcarska, Lazarz, Krajewski, ul. Półwiejska, Leitgeber, ul. 27 Grudnia, Beely, Plac Nowomiejski, Hirschberg, Plac Wolności i Podolski, Mostowa 15.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * Wolne dni w Muzeum Miejskim. W Muzeum Miejskim przy ul. Marsz. Focha 18, wolnym od opłat dniem był dotychczas czwartek. W ostatnim czasie magistrat uchwalił wprowadzenie drugiego wolnego dnia również w niedzielę. W inne dni zwiedzający płać za wstęp, który wynosi dla dorosłych 50 groszy, dzieci 25 groszy, a większych wycieczek po 10 groszy od osoby. (k)

— * Przeniesienie komisariatu na Główniej. Komisariat magistracki na Główniej, który obecnie znajduje się na samym końcu tej dzielnicy przy ul. Gnieźnieńskiej, ma być przeniesiony obecnie w inne miejsce. Biura dla komisariatu ulokowane zostaną w środku tej dzielnicy, ażeby zainteresowane publiczności wprowadzić jak największe udogodnienia. (k)

— * Ze Związku Zawodowego Pracowników Bankowych. Z inicjatywy Zarządu Okręgu Poznańskiego zostało zwołane w lokalu Związku zebranie wszystkich bezrobotnych bankowców w Poznaniu, któremu przewodniczył prezes Okręgu Poznańskiego p. mgr. Jan Jabłkowski. Po serdecznym przemówieniu prezesa Okręgu Poznańskiego, skierowanem do licznie zebranych bezrobotnych bankowców, dokonano w pośród nich wyboru komisji organizacyjnej, której celem będzie utworzenie poważnej placówki pracy dla zatrudnienia bezrobotnych bankowców. Prezesem komisji organizacyjnej został wybrany p. Tylko Stanisław, sekretarzem p. Konopiński Kazimierz i pp. Mielcarek Józef, Kuźniewski Józef i Miłkowski Leon jako członkowie komisji. Nowopowstała komisja organizacyjna zjednoczenia bezrobotnych bankowców rozpoczęła natychmiast swoją pełną zapalną działalność i odbyła pierwsze posiedzenie, na którym jednogłośnie powzięto uchwałę realizacji projektu prezesa komisji organizacyjnej p. Stanisława Tyłki a mianowicie projektu niezwykłej reklamy łącznie z Targami Poznańskimi. Do zarządu Związku Bankowców wybrano w charakterze przedstawiciela bezrobotnych bankowców p. J. Kuźniewskiego. (z)

— * Doroczny wszechpolski zjazd delegatów Związku Zawodowego Pracowników Bankowych. W dniu 4 bm. ukończył

KRATKI SĄDOWE

Oszuści hipoteczni i szantażysta

Ciekawa sprawa o sfalszowanie listu hipotecznego, o co oskarżeni są rolnik T. Kirszanek z Pultuska i Władysław Stachowiak. Dla Stachowiaka wpisano do księgi wieczystej tytułem schedy po ojcu hipotekę w wysokości 15 tysięcy zł. Z hipoteki otrzymał Stachowiak list hipoteczny, który koniecznie chciał spieniężyć. Poszedł w tym celu nawet do jednego z adwokatów, który postarać się miał o kupca. Jednakże adwokat po pewnym czasie list hipoteczny zwrócił jako niezajętiony. Stachowiak wskutek tego list spieniężył u niejakiego Kaczora za 4.500 zł. Kaczor znowu zakupiony list przechował u swego adwokata. W międzyczasie Stachowiak jednak dał oryginał listu Kirszankowi w celu podrobienia go, co też K. uczynił, podrabiając list w dwóch egzemplarzach. Jeden otrzymał niejaki Śniatacz, który podrobiony list sprzedał i za to powędrował już do kryminału. Drugi egzemplarz sfalszowany Kirszanek zaniósł do adwokata p. P., który, rzecz jasna, nie wiedział

o tem, że list ten jest sfalszowany. Wobec tego drugi list, także sfalszowany, został za pośrednictwem adwokata sprzedany za 3.700 zł.

Sprawa się wnet wydała i podrabiający listów hipotecznych ujęto i osadzono w bezpiecznym miejscu. Oskarżeni wypierają się winy, twierdząc, że fałszerstwa dopuścił się ktoś inny. Ekspertyza wykonana przez znaną pism red. H. Grudzińskiego wykazała, że podrobienia pochodzą z ręki Kirszanka. Rozprawę odroczone wskutek niewyjawienia się jednego z świadków.

Na ławie oskarżonych zasiadł starszy obywatel Antoni C., oskarżony o wymuszenie. W styczniu b. r. napisał on list do p. Przybyły, w którym donosi, że powybił wszystkie szyby w oknach wystawowych względnie wypalił p. Przybyły oczy kwasem solnym (!). Jeżeli nie otrzyma 310 zł. Sąd podsyłał szantażystę: 3 miesiące więzienia z odroczeniem na 2 lata. (dob.)

swe obrady X zjazd delegatów Pracowników Bankowych przy udziale delegatów ze wszystkich miast Polski. Jedną z najważniejszych spraw, będących przedmiotem obrad zjazdu, była sprawa starań „Lewjatana” o nowelizację ustaw socjalnych. Wybrana z grona delegatów reprezentacja w składzie prezesa zarządu głównego p. Stanisława Prejsa, prezesa okręgu lwowskiego p. mgr. Majewskiego, prezesa okręgu poznańskiego p. mgr. Jana Jablowskiego i prezesa okręgu krakowskiego p. Piorunowskiego, złożyła ministrowi pracy i opieki społecznej szczegółowo opracowany memoriał, w którym Związek dowodzi, iż jakakolwiek zmiana tych przepisów na niekorzyść pracowników nie jest uzasadniona. Obszerne sprawozdanie ustępującego zarządu głównego dało obraz nader rzeczowej i bogatej w wyniki pracy tegoż zarządu. To też zjazd polecił na przyszłość kontynuować wszystkie te prace, które zostały rozpoczęte. Na wniosek prezesa okręgu poznańskiego powierzono władzom Związku przedewszystkiem zadanie gorliwego zabiegania o okazanie pomocy zredukowanemu bankowcom. Jednogłośnie uchwałą zjazdu delegatów ze względu na poniesione zasługi mianowano dożywotnym członkiem honorowym ustępującego prezesa zarządu głównego p. Stanisława Prejsa, a na tegoroczny prezes powołano p. Cezarego Baranowskiego z Warszawy. (z)

— **P. Józef Lisowski**, Chwaliszewo nr. 11, prosi nas o zaznaczenie, że nie jest identyczny ze skazanym za kradzież na 3 miesiące więzienia Józefem Lisowskim, wymienionym w nr. naszego pisma z dnia 7 b. m.

KRONIKA WYPADKÓW

— **Siódmy syn w rodzinie**. W rodzinie robotnika Marcina Wosia na Ratajach urodził się w tych dniach siódmy syn, któremu nadano imię Zenon. Ojcem chrzestnym syna został Prezydent Rzeczypospolitej, który przesiadł swemu chrześniakowi książeczkę oszczędnościową Pocztowej Kasy Oszczędności na 50 zł. Wręczenie książeczki odbyło się uroczysto w Miejskim Urzędzie Bezpieczeństwa Publicznego w Poznaniu. Należy zaznaczyć, że jest to drugi wypadek w Poznaniu, przy którym ojcem chrzestnym siódmego syna został Prezydent Rzeczypospolitej. (k)

— **Zwłoki nieznannej kobiety**. Z Warty pod Łukowem w powiecie obornickim

wyłowiono w tych dniach zwłoki nieznannej kobiety, której tożsamości nie stwierdzono. Jest to blondynka o krótko strzyżonych włosach, z małym zadartym nosem, pełnych zębach, wzrostu 1,63 mtr. Nieznajoma ubrana była w szary płaszcz płócienny, różowy sweter, czarna spódniczkę i czarne pantofle. Dochodzenia w celu utożsamienia zwłok prowadził wydział śledczy w Poznaniu. (k)

— **W drodze do ojczyzny dostał pomieszczenia zmysłów**. Władze miejscowe odstawiły do szpitala miejskiego w Poznaniu 30-letniego Walentego Drabickiego z Krzemina w powiecie łanckim. P. Drabicki jest remigrantem z Francji i w pociągu dostał pomieszczenia zmysłów, wskutek czego zaopiekować się musieli nim władze. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— **Nielegalna sprzedaż gołębi pocztowych**. Na placu Sapieżyńskim na targu przytrzymał Zofję Wawrzyńkiewiczową z Czerwonaka podczas sprzedaży gołębi pocztowych. Nie potrafiła ona bliżej wyjaśnić źródła, z którego nabyła gołębie, których handel — jak wiadomo — odbywać się może tylko za specjalnym pozwoleniem. (k)

— **Wykroczenia samochodowe i drożkarskie w kwietniu**. W miesiącu kwietniu sporządzono ogółem 336 doniesień z powodu przekroczeń samochodowych i drożkarskich. W szczególności sporządzono protokołów za obwożenie pasażerów z podniesioną chorągiewką 4, za jazdę z otwartym tłumikiem i nadmierne dymienie 35, nieoświetlenie pojazdów 45, jazdę rowerem po chodniku oraz bez karty rejestracyjnej 70, nieczytelne znaki rejestracyjne względnie brak firmy 13, palenie tytoniu przy sterze podczas jazdy 9, niewskazywanie kierunku jazdy 2, niezatrzymywanie się przy przystankach tramwajowych względnie jeżdżenie po szynach tramwajowych 8, szybka jazdą i wyprowadzanie innych pojazdów 11, przepelnienie autobusów pasażerami 13, nieprzepisową jazdę 71, najeżdżanie ludzi 5, zderzenie samochodów z powózkami i t. p. 4, pozostawienie pojazdów bez nadzoru i tamowanie ruchu kołowego 16, nieposiadanie prawa jazdy oraz dowodów rejestracyjnych 25. (k)

JARMARKI

— **Śrém**. Jarmark na konie, bydło i trzodę chlewną odbędzie się we wtorek, dnia 17 bm.

się kuchnia dla biednych dzieci. Przywołana straż ogniowa zlokalizowała pożar, tak, że oberżło się bez strat.

— (Z Czerwonego Krzyża.) Dancinigi Cz. K. w każdą niedzielę i święta cieszą się wielką popularnością i wzięciem. Zawdzięczamy to zarządowi Cz. K. z jego prezesem p. dr. Prószyńskim na czele.

— (Nieszczęśliwy wypadek.) W Strzyżewicach przygniół koń robotnika Kirka do koryta. Nieszczęśliwy odniósł złamanie palców u ręki. Odstawiono go do szpitala św. Józefa w Lesznie.

— (Zajęcie przy eksmisji.) W sobotę miała odbyć się eksmisja bezrobotnego Sz. Gdy meble wystawiono na ulicę, zebrał się tłum bezrobotnych, którzy mimo sprzeciwu policjanta wnieśli meble z powrotem do mieszkania. Eksmisji nie wykonano. (s)

— **Ostrów**. (Po wystawie ruchomej. Odznaczenia.) Komisja kwalifikacyjna ruchomej wystawy w Ostrowie uchwaliła następujące odznaczenia: dyplom uznania dla Krajowej Stacji Jedwabniczej w Ostrowie za celową propagandę jedwabnictwa w Polsce; list pochwalny dla: Cechu szewskiego, krawieckiego i ślusarskiego za starania celem osiągnięcia solidnego wykonania pracy rękodzielniczej wśród swych członków, oraz dla p. Orta Edmunda za artystyczne wykonanie rzeźb w brzoźnie, p. Kurzbacha za solidne wykonanie kafli i wyrobów ceramicznych, p. hr. Szembekówny z Wysocka za artystyczne prace. Wręczenie odznaczeń i podziękowań nastąpiło w niedzielę 8 bm. poczem wystawę zamknięto.

— (Z Bractwa Kurkowego.) W dniu święta narodowego odbyło się w Ostrowie w nowej strzelnicy strzelanie o medale 3 Maja i premje. Medal srebrny 3 Maja uzyskali jako pierwszy p. Idziur Michał, drugi p. Kubicki Roman, trzeci p. Wojciechowski Józef. W strzelaniu małokalibrowym o premje pierwszą nagrodę zdobył p. Motylewski, drugą p. Idziur, trzecią p. Orlicki, czwartą p. Żurawski. Nagrody wręczył uroczysto zwycięzcom prezes Bractwa p. Kołodziejczak.

— (Uroczyste pożegnanie prezesa sądu okręgowego.) W ostatnich dniach odbyło się uroczyste pożegnanie prezesa sądu okręgowego p. Władysława Lehmana, który przeszedł z dniem 1 maja w stan spoczynku. W uroczystości wzięli udział sędziowie i urzędnicy sądu okręgowego oraz sądy grodzkich w Ostrowie, Odolanowie, Ostrzeszowie, Kępnie, Pleśzewie, Jarocinie, Krotoszynie i Koźminie, ogółem około 120 osób. Uroczystość pożegnania zasłużonego prezesa sądu miała charakter niezwykle serdeczny.

— (Święto 60 pułku piechoty.) W niedzielę 8 maja obchodził miejscowy pułk swoje doroczne święto pułkowe. Na uroczystość zjechało się dużo byłych oficerów 60 p. p., między innymi zauważono także organizatora tegoż pułku p. pułk. Słowińskiego z Warszawy; przyjechał także gen. Dreszer. O godz. 9 w obecności całego pułku oraz przedstawicieli władz, na rynku odprawili nabożeństwo były kapelan pułku ks. dziekan Steinmec. Kazanie wygłosił ks. proboszcz Zamyśłowski. Po nabożeństwie nastąpiło rozdanie odznaki pułkowej, poczem odbyła się defilada przed władzami wojskowymi. O godz. 12 w koszarach im. Kościuszki na dziedzińcu odbył się wspólny obiad żołnierski.

— (Nowy kościół.) Dzięki staraniom okolicznych wsi w byłym pow. odolanowskim wybudowano we wsi Bogdaj kościół, którego poświęcenie odbyło się w niedzielę, dnia 8 maja. (or.)

— **Wronki**. (Dziecko pod samochodem.) Samochód p. Zwierzyckiego z Szamotuł najechał na 4-letnie dziecko p. Grabarczyka przy ul. Poznańskiej. Dziecko doznało bardzo ciężkich obrażeń. Spisano protokół.

— (Z Bractwa Kurkowego.) Odbyło się tu 3 bm. uroczyste strzelanie Bractwa Strzeleckiego o godność zwycięzcy i cenne nagrody. Zwycięzcą został p. dyr. Sokołowski, I nagrodę zdobył p. Woj. Sroczyński, II p. Mieczysław Strzeszyński, III p. Rybacki. Z broni małokalibrowej zdobyli nagrody: pp. Mieżał, Strzeszyński, Józef Adamski a w strzelaniu wiatrówką pp. Mieżał, Strzeszyńska, nauczyciel Łączkowski. (wr)

— **Zbąszyń**. (Nagroda.) Jako nagrodę za wykrycie sprawców kradzieży złota na dworcu w Zbąszyniu wyznaczyła Dy-

rekcja Cel w Poznaniu 10 000 zł. a stacją w Zbąszyniu 1 500 zł. Dochodzenia, prowadzone w tej sprawie, dotąd do ujęcia zлочynców nie doprowadziły. (zt)

— **Zuin** (Trzeci Maja.) Obchód święta narodowego rozpoczęto nabożeństwem w kościele, skąd rozwinął się pochód stowarzyszeń ze sztandarami na Rynek. Tu do zebranych przemówił n. t. „O Konstytucji 3 Maja” p. Wujec, nauczyciel z Białoźwina. Ponadto wieczorem w sali p. Woźniakowej odbyła się uroczysta akademja, zorganizowana przez miejskie gimnazjum.

— (Nagły zgon.) W Poznaniu zmarł nagle współwłaściciel „Nowej Drogerji”, sp. Czesław Płonczyński. Przyczyna śmierci nie jest dotąd dokładnie ustalona. (cg)

Z Pomorza

— **Tczew**. (Przytrzymanie oszustki.) Tutejsza policja aresztowała na dworcu w Tczewie pewną kobietę, która dopuściła się kilka oszustw w Gdyni i okolicy i poszukiwana była od dłuższego czasu przez gdynskie władze policyjne.

— (Budowa kościoła.) Na przyszłym zebraniu tutejszego komitetu budowy kościoła omawiana będzie obszernie sprawa dalszej budowy. Uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego odbędzie się w niedzielę dnia 29 bm. przez J. E. ks. biskupa Okoniewskiego. Ostatnia kolektka w kościele św. Józefa na Nowemmieście na rzecz budowy nowego kościoła przyniosła około 520 zł.

— (T. C. L.) Zbiórka uliczna w dniu 3 maja na „Dar Narodowy” przyniosła razem 390,67 zł i 4,76 guld. gd.

— (Z Bractwa Kurkowego.) Na tegoroczne walne zebranie tutejszego Bractwa Kurkowego przybyło tylko 38 członków, chociaż bractwo liczy obecnie 104 członków. Zebranie zagal b. starosta Dytkiewicz. Dotychczasowy zarząd i komisja rewizyjna wybrano ponownie jednogłośnie. Tegoroczne strzelanie o godność króla odbędzie się 16 sierpnia. (ds)

Z Kaliskiego

— **Turek**. (Święto narodowe.) W przededniu święta narodowego odbył się capstrzyk organzacyjny. Nazajutrz wszelkie organizacje wzięły udział w nabożeństwie, odprawionem przez ks. prałata Florczaka. Po defiladzie przemówił z balkonu na Ryнку prof. Cieplak; wieczorem odbyła się uroczysta akademja. (td.)

Eksmisja bez komornika

Z Lubonia donoszą: W ub. tygodniu został napadnięty przez właściciela domu, niejakiego Glumę, mistrz obuwniczy Sawala. — Wskutek silnego kryzysu, Sawala popadł w trudności finansowe, tak, że nie mógł opłacić czynszu za zajmowane mieszkanie. Podczas snu wszedł do jego mieszkania Gluma w towarzystwie syna i zadał Sawalowi kilka ciosów nożem. Rany były tak poważne, że musiano zawezwać lekarza. Następnie pocałował Gluma przenosić meble Sawala do swego mieszkania.

Na krzyk żony napadniętego zbiegli się sąsiedzi, którzy przepędzili brutalnego gospodarza. (a)

Trzy tygodnie więzienia za oszczerstwo

W r. 1929 toczył się proces naczelnika sądu w Kępnie, p. Łączewskiego, przeciwko dr. Ciecierskiemu z Obornik. Epilogiem tego procesu była rozprawa sądowa, która odbyła się niedawno przed sądem okręgowym w Poznaniu. P. Łączewski mianowicie oskarżył pp. dr. Ciecierskiego, Pietza i Krzyżaniaka, wszyscy z Obornik, o oszczerstwo. W wyniku rozprawy sąd uwolnił dr. Ciecierskiego od winy i kary, a zasądził pp. Krzyżaniaka i Pietza na trzy tygodnie więzienia bez zamiany na grzywnę i bez zawieszenia kary.

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— **Chłudowo**. (Uroczystość 3 Maja.) Z inicjatywy Tow. Powst. i Woj. urządzono w wiosce naszej wspaniałą uroczystość ku uczczeniu Konstytucji 3 Maja. Program był bardzo urozmaicony, to też wypadła uroczystość nadzwyczaj dobra.

— **Czarnków**. (Rok pracy charytatywnej.) W tych dniach odbyło się walne zgromadzenie Stow. Pań św. Wincencego a Paulo. Po zagajeniu przez p. Dobkowską, powierzono dalsze obrady ks. kan. Swiniarskiemu, który w krótkich i serdecznych słowach mówił o pracy charytatywnej. Ze sprawozdania rocznego wynika, że Stow. w obecnych ciężkich czasach umiało zebrać odpowiednie fundusze na ulżenie nędzy. Ogółem wspierano w ciągu roku sprawozdawczego 235 osób samotnych i 75 rodzin. Poważnej pomocy udzielono ubogim z okazji świąt Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy. Sprawozdanie kasowe wykazało, że Stow. w ciągu roku obróciło kwotą 6274 zł. Zarządowi udzielono absolutorium. Po obradach wygłoszony został wykład o cudownym miejscu w Lourdes, przyczem wyświetlono odpowiednie przeźrocza. Liczne zebrani przyjęli wykład oklaskami. Stow. Pań wykazuje wielką żywotność organizacyjną i ofiarną pracę członków. (cn.)

— **Dolsk**. (Z Bractwa Kurkowego.) W roku 1930 obchodziło Bractwo Kurkowe rocznicę 260 swego istnienia. Założone zostało przez króla Michała Korybuta Wiśniowieckiego dnia 26 lipca 1670. Z inicjatywy brata prezesa p. J. Neymana, zasadzono jako tej rocznicy drzewko „dąbek” w ogrodzie Bractwa, który w dn. 5 maja 1932 r. został poświęcony przez ks. dziekana Zakrzewskiego. Następnie wygłosił ks. dziekan piękne przemówienie. Kamień pamiątkowy ofiarował prezes p. J. Neyman.

W dniu 5 bm. obchodził członek honorowy p. Stanisław Szymański jubileusz 50-letni jako członek Bractwa Kurkowego. Brat Szymański przyjmował gratulacje w ogrodzie Bractwa. Prezes wręczył mu w imieniu Bractwa Kurkowego medal jubileuszowy.

— **Gniezno**. (Niemądra odpowiedź.) Na szlaku Gniezno — Jarocin znajduje

się stacja kolejowa Marzenin, czysto polska wioska. W pobliżu stacji znajduje się restauracja, której właścicielem jest emigrant z Ameryki, Polak. Na budynku restauracji widnieje jeszcze nazwa „Restaurant zum Bahnhof”. Naczelnik stacji kolejowej w Marzeninie zwracał już uwagę właścicielowi na niestosowny napis niemiecki, lecz właściciel nie chce go usunąć i powiada: „Napis był już za Boga Ojca, niech będzie i za Boga Syna”. Tak odpowiedź jak i upór restauratora są śmieszne i niemądre.

— (Usiłowane samobójstwo.) Niejaka Helena K., ul. Koszarowa 1, usiłowała w sobotę się otruć. Desperatkę odstawił do szpitala miejskiego w Gnieźnie, gdzie ją odratowano. (br)

— **Krotoszyn**. (Impreza.) W środę, 11 bm., urządza się w Krotoszynie imprezę na rzecz funduszu dla bezrobotnych. Na imprezę składają się, oprócz popisów muzycznych, Leona Sumińskiego „Pogadanka Krotoszyńskich Macia i Micia”, i nowela „Arystokraci”. Impreza zapowiada się interesująco. Humorystycznie ujęty dialog, świetnie oddany przez wytrawnych amatorów, wywołuje salwy szczerego śmiechu i zdolny jest rozweselić nawet melancholika. Nowela, o treści poważniejszej, nacechowana dramatycznym napięciem i dobrze zarecytowana, pobudza słuchających do głębszych refleksyj.

— **Leszno**. (Echa samobójstwa.) — Zwłoki mężczyzny, który rzucił się przed kilku dniami na torze Rawicz — Leszno pod pociąg, zostały rozpoznane. Jest to Tomasz Wałęski z Gostynia, siodlarz z zawodu. Zwłoki rozpoznała żona denata.

— (Koncert.) Zjechał do nas Feliks Nowowiejski jako dyrygent z chórem „Echo” z Poznania. Solistami wieczoru byli pp. Bojarski i Hejsing. Dla melomanów była to ucztą nielada. Sala niestety nie była tak pełna, jakby się spodziewać należało.

— (Pożary.) W Tworzanicach wybuchł pożar u gospodarza Kryska. Spalił się dach domu mieszkalnego i chlew. W Wilkonicach zniszczył pożar stodołę gospodarza Walentego Przybyły. Przyczyn pożarów nie ustalono. — W sobotę zajęły się więzania dachu na podwórzu żeńskiej szkoły powszechnej, gdzie mieści

Dwa samobójstwa w pow. kępińskim

W Kaliskowicach Ołobockich w powiecie kępińskim powiesił się 39-letni Stanisław Maury. Cierpiał on już od dłuższego czasu na chorobę umysłową, co było prawdopodobnie przyczyną rozpaczliwego kroku.

W Przybyszowie w powiecie kępiń-

skim pozabawił się życia wystrzałem z rewolweru w głowę 26-letni Wiktor Graetz. Tragicznie zmarły od dłuższego czasu był bez pracy i środków do życia. Te okoliczności spowodowały u nieszczęśliwego tak silną depresję, że targnął się na życie. (k)

Wyrok uwalniający w głośniej aferze kokainowej w Ostrowie

Ostrów, 9. 5. (Tel. wł.) Przy niezwykłym zainteresowaniu publiczności odbyła się dzisiaj przed sądem okręgowym w Ostrowie rozprawa w głośniej aferze kokainowej.

Jako oskarżeni o niedozwolony handel narkotykami stanęli Jan Katafiasz, kupiec z Ostrowa, Wojciak Stefan ze Zdun, Poprawa Michał i Dolata Michał z Ostrowa. Rozprawie przewodniczył sędzia Sawojcki, oskarżał prokurator Frąckowiak. Katafiasz i Wojciak bronili z urzędu adw. Stroński i apl. sąd. Drabent, osk. Poprawę bronili adw. Winkowski, a adw. Dolatę adw. Greinert.

Podczas zeznań osk. Wojciaka i świadków Wełnogórskiego i Zaprzelskiego sąd zarządził tajność rozprawy.

Oskarżeni w zeznaniach swoich starali się wykażać, że są niewinni. Prokurator wniósł po zamknięciu przewodu sądowego o surowy wymiar kary.

Po naradzie sąd ogłosił wyrok, uwalniający wszystkich oskarżonych od winy i kary. W uzasadnieniu wyroku jest powiedziane, że posiadanie narkotyków nie stanowi jeszcze cech przestępstwa, a handlu narkotykami dla zysku oskarżonym nie dowiedziono.

Od redakcji: Swego czasu podaliśmy za Polską Agencją Telegraficzną wiadomość, że w aferę wmieszany był również p. Tomczyk, aptekarz z Ostrowa. Jakby wynikało z powyższego sprawozdania z procesu, p. Tomczyk nie znajdował się wśród oskarżonych.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

W NAUKOWYM POZNANIU

Poznański oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego odbędzie posiedzenie w środę, dnia 11 maja o godz. 18 w Seminarjum Historycznym w Zamku. Na porządku obrad — referat dr. Heleny Polackówny ze Lwowa p. t. „Przyczynki do genealogii Piastów“.

Tow. Przyjaciół Kasy im. Mianowskiego. Z Krakowa piszą nam: W przeddzień akademii jubileuszowej Kasy im. Mianowskiego odbyło się zebranie organizacyjne Towarzystwa jej Przyjaciół. Należą doń profesorowie Uniwersytetu Jagiellońskiego. Towarzystwo Przyjaciół Kasy im. Mianowskiego dokumentuje ścisłą współpracę Krakowa z Warszawą na terenie naukowym. Uwydatnili to wszyscy mówcy w przemówieniach na zebraniu organizacyjnym. (kt)

Z Towarzystwa historycznego. Oddział krakowski odbył posiedzenie sekcji krytycznej z odczytem dr. H. Barycza: „Przebieg badań nad dziejami Uniwersytetu Jagiellońskiego w ostatnim piętnastoleczu“.

MUZYKA

„Lakmé“ w Pradze. Narodni Divadlo wznowiło Delibesa „Lakmé“. Krytyka przyjeżdża tę operę stwierdzając, że wschodni koloryt, jakiego niby to Delibes nie szczędzi, wielce zbladł z upływem czasu. (sk)

LITERATURA

„Śmiejąca się woda“. Jest to przetłumaczone imię młodej Indianki z plemienia Siouxów, nazywającej się w ich narzeczu „Minehaha“. Spotkała się ona w zatytułowanym jak wyżej opowiadaniu E. Droonberga (nakład Tow. Wyd. „Rój“) z wędrującym po Kanadzie lekarzem i losy ich na chwilę się splątały. Minehaha jest wierzącą katoliczką, gdyż nawróciła się w misji, chce działać społecznie wśród ziomków, ale natrafia na trudności: żąda, aby wyrzekła się zdobytej wiary i wróciła do pogaństwa. W końcu dziewczyna usuwa się z pośród Indian i wstępuje do klasztoru. Religijność Minehaha jest przedstawiona przekonywująco i sympatycznie — same przygody lekarza, który chce jej do pomocy, mniej się udały jako odpowiedź i napięcie sytuacji. Dużo rozwlekłości w opisach Indian, i ich obyczajów, chwilami ma się wrażenie że to kombinacja w rodzaju Maya. (ln)

SZKOLNICTWO

Zmodyfikowany system daltoński. Na II zjeździe Matematyków Polskich w wileńskim Dr. Kazimierz Frycz wygłosił referat o zastosowaniu w szkołach średnich i zakładach kształcenia nauczycieli zmodyfikowanego systemu daltońskiego. Referat ten drukuje obecnie „Parametr“ (zesz. 6-7). Koncepcja Dr. Frycza polega na tem, że uczniowie wdrażają się stopniowo do samouctwa pod kierunkiem i przy pomocy nauczyciela. Zasadniczą pomocą naukową jest podręcznik. Uczniowie studiują materiał naukowy sami, a pytają jedynie o kwestie niejasne. Dokładne wskazówki, podane w artykule, mogą w niejednym udoskonalić metodę pracy w szkole. (St. N.)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Czy Daniel Chodowiecki był Polakiem? Kwestja narodowości Chodowieckiego niejednokrotnie już była poruszana i omawiana. Zabierał w tej sprawie głos A. Nowaczyński w książce p. t. „Sława rodu Chodowieckich“, nazywając Chodowieckiego „gente Polonus, natione artifex“, czyli z pochodzenia Polak, artysta kosmopolityczny. Aleksander Kraushar w przedmowie do książki „Daniel Chodowiecki, jego sceny dziejowe polskie“ ob staje przy polskości mistrza, zaś dr. Alfred Brosig w raporcie „Ch. i jego tematy polskie“ wykazuje nieścisłości w dowodzeniu Kraushara, ustosunkowując się całkiem negatywnie do polskości Chodowieckiego. Ostatnio ks. Bolesław Makowski zamieścił w „Roczniku Gdańskim“ t. IV i V rozprawkę p. t. „Daniela Chodowieckiego stosunek do polskości i do Polski“. Pochodzenie polskie nie ulega wątpliwości i ze strony ojca jest rdzennie polskie. Natomiast sam artysta, choć w dzieciństwie znał zapewne od ojca język polski, w późniejszych latach nie władał nim wcale albo też bardzo słabo. Zdarzają się w jego pamiętnikach i na rycinach wyrażenia polskie, zazwyczaj niekształcone lub błędne. Co do własnych świadectw Chodowieckiego, jest ich trzy. W dzienniku z podróży do Gdańska z r. 1773 opowiada Chodowiecki, jak wojewodzina Przebendowska, pozując mu do portretu „była rada, że znalazła polskiego malarza“. W liście do hr. Chrystyany von Solms z r. 1793, Ch. pisze: „Z ojca jestem Polakiem, potomkiem dzielnego narodu, który wkrótce przestanie istnieć“. Wreszcie w liście do Józefa Łęskiego, matematyka i astronoma oraz amatora rytownika, mówi, że jest pierwszym z Chodowieckich, Polakiem, który opuścił Polskę i przeniósł się do Niemiec. W świadectwach tych stwierdza więc Chodowiecki, z pewną nawet dumą, pochodzenie polskie. Wiele przy tem z dzieł malarskich Chodowieckiego odnosi się do Polski i rzeczy polskich.

TRZECI MAJ W PARYŻU I KOCHANOWSKI W SORBONIE

Paryż, 5 maja.

W dniu 3 maja b. r. Polonja paryska — oprócz święta państwowego — obchodziła również ważną rocznicę swoich własnych dziejów: stulecie założenia Polskiego Towarzystwa Literackiego w Paryżu. Uczczono tę rocznicę uroczystym posiedzeniem w gmachu Biblioteki Polskiej, spadkobierczyni Towarzystwa, zagajonem przez ambasadora Chłapowskiego.

Ze sprawozdania za ostatni rok, wygłoszonego przez p. ministra Pułaskiego, wynika, że wprawdzie kryzys zaciążył dotkliwie nad finansami tej ważnej i pozytywnej placówki, bo pozbawił ją subwencji ministerstwa oświaty, jednak dorobek rocznej pracy przedstawia się imponująco. Obejmuje ona trzy dziedziny: 1) konserwację zbiorów bibliotecznych i muzealnych, 2) działalność naukową i 3) naukową — propagandową.

W Bibliotece Polskiej zdecydowano gromadzić wyłącznie polonica, wobec czego 13 245 dzieł z innego zakresu, a także dublety, przekazano Bibliotece Narodowej w Warszawie. Obecnie posiada Biblioteka 83 672 dzieł drukowanych, w tem wiele darów np. księgozbiór Amelji Majdrowicz, 126 tomów, ofiarowanych przez Bibliotekę Sejmu Śląskiego i inne. Ukończono katalogowanie zbioru rękopisów, bogatego w cenne okazy, szczególnie z czasów emigracji popowstaniowej. Zdołano również, dzięki ofiarności hr. Stan. Badeniego, skatalogować i odesłać do Akademii Umiejętności w Krakowie milionowej wartości zbiór rycin (32 738 okazów), nad ułożeniem którego pracowali dr. St. Sawicka i dr. J. Sienkiewicz. W Bibliotece pozostały jeszcze 8 494 ryciny. W trakcie inwentaryzowania jest zbiór map polskich z XVI wieku, nad czem pracuje kustosz Biblioteki dr. Cz. Chowaniec. Tak bogate zbiory znaczący pracowników naukowych; w ostatnim roku pracowało przez czas dłuższy 66 czytelników, wśród których byli, oprócz Polaków, Francuzi i Rumuni.

Na naukowej działalności instytucji najbardziej odczuły się restrykcje finansowe. Pracowała jedynie osobna komisja, poszukująca w zbiorach francuskich materiałów do spraw polskich. W skład jej wchodził profesorowie Sobieski i Handelman, oraz delegat Akademii Umiejętności w Paryżu min. Pułaski.

Najwięcej troskliwości i mądrej zapobiegliwości poświęciła Biblioteka pracy naukowo — propagandowej. Obok częstych wystaw, np. autografów i rycin z XVI—XVIII w., map itp., zorganizowano trzy serje odczytów o sprawach polskich, wygłaszanych przez pierwszorzędne siły naukowe francuskie. Pierwsza serja, o Pomorzu, wyszła już drukiem z przedmową znanego przyjaciela Polski, prof. Emila Bourgeois, i anneksem K. Smogorzewskiego. Druga serja, o Śląsku, ukaże się w najbliższych dniach; poprzedza ją przedmowa byłego prezydenta Francji Milleranda, zakończona słowami, zapewniającymi, że gdyby Niemcy kiedykolwiek zaatakowały Polskę, może ona być spokojna o stanowisko Francji. Trzecia serja odczytów, o Prusach Wschodnich, jest w toku, ostatni odczyt wygłosił profesor ze Strasburga, Fegnier, mówiąc o walce językowej w Prusach Wschodnich.

Ku przeszłości Biblioteki Polskiej zwrócił słuchaczy swym odczytem bawiący na studiach w Paryżu prof. Bukaj. Przypomniał, że równo sto lat temu odbywało się 3 maja 1832 pierwsze posiedzenie Towarzystwa Literackiego w Paryżu. Założyły go żywiły umiarkowane celem równoważenia działalności założonego w tymże roku Towarzystwa Demokratycznego, zapomocą nie tylko działalności politycznej, ale również naukowej. Ambicje założycieli sięgały wysoko, chcieli być kontynuatorami prac rozwiązanych przez rząd rosyjski Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Działalność polityczna, której patronował Czartoryski, wyrażała się głównie w bardzo szeroko pojętej propagandzie. Ogłaszano broszury, artykuły; każdy członek musiał brać w tem udział. Np. — jak głoszą protokoły — w jednym roku Plater ogłosił 42 artykuły, inni członkowie po kilka lub kilkanaście, Mickiewicz „Księgi Narodu i Pielgrzymstwa Polskiego“ i 4-ty tom Poezji, Chopin — 7 utworów muzycznych. Od r. 1835 działalność polityczna Towarzystwa zaczynała słabnąć, rozwija się natomiast działalność naukowa. W r. 1838 utworzono wydziały historyczny i sta-

tystyczny i Bibliotekę Polską. Stała się ona lokalem Towarzystwa, które poprzednio odbywało zebrania w mieszkaniach członków.

Po r. 1842 towianizm odstręczył duży członków, w r. 1846 noszono się nawet z myślą likwidacji Twa. Minął jednak zły okres. W r. 1851 powstaje osobne Tow. Nauk z wydziałem historycznym, a w r. 1854 łączą się oba w Towarzystwo historyczno — literackie, które pracowało bardzo wydawnie. To, co tu robiono, było bezwarunkowo najwartościowszym z prac na emigracji. Tu powstały początki polskiej socjologii i ekonomii politycznej, dalej „Historja powstań“ Barzykowskiego i „Historja Polski“ Morawskiego. Narosły wartościowe zbiory biblioteczne i muzealne, które przekazano w r. 1892 Polskiej Akademii Umiejętności i odtąd paryska placówka pracy polskiej na emigracji spełnia swoje zadania jako Biblioteka Polska. I dziś ma ona poważną pracę przed sobą, szczególnie w kierunku propagandowym.

Na parę dni przed tem świętem, 30 kwietnia, dźwięki słów polskich odbijały się od zdziwionych murów Sorbony. Przed dostojnym aeropagiem francuskich uczonych bronił publicznie swojej tezy doktor „ès lettres“ dobrze znany Poznaniowi profesor naszego uniwersytetu Jacques Langlade. Tezę stanowiły dwie pokaźne książki: tłumaczenie na język francuski Pieśni Kochanowskiego i monografia „Jean Kochanowski, l'homme, le penseur, le poète lyrique“, obie wydane w r. 1932.

W pięknej sali im. Liard'a, ozdobionej portretami klasyków francuskich z królującym wśród nich portretem kardynała Richelieu, zebrało się sporo publiczności. Za półkolistym stołem zasiadła komisja, złożona z pięciu profesorów pod przewodnictwem prof. E. Bourgeois. Gdy prof. Langlade objaśnił metodę i sposób swego przekładu, zabrał głos H. Grappin, profesor języka polskiego w Ecole des Langues Orientales, dyskutując szereg miejsc tłumaczenia, cytując po polsku całe strofy i poszczególne zdania. Po tej szczegółowej krytyce zabrał głos ogólnie prof. Bourgeois, stwierdzając, jak wiele jemu, jako historykowi, przeczytanie pieśni Kochanowskiego w tłumaczeniu Langlade'a, pomogło do zrozumienia Polski szesnastowiecznej. Z tego punktu widzenia — choć sam niekompetentny w polonistyce — ocenia pracę kandydata jako ogromnie pożyteczną. W kilku słowach wypowiedział się jeszcze J. Legras, prof. filologii rosyjskiej.

Po krótkiej przerwie prof. Langlade przedstawił drugą część swojej tezy, poczem zabrał głos prof. A. Mazon, dzisiejszy następca Mickiewicza na katedrze literatur słowiańskich, podnosząc walory pracy kandydata na tyle (zbyt może niepoehlebnie ocenionych) dotąd istniejących prac uczonych polskich. Dorzucił jeszcze słów parę piąty członek komisji, prof. Fortunat Strowski, wypowiadając się za pokrewieństwem humanizmu francuskiego, włoskiego i polskiego, które niby półkiszę obejmują inny duchem świat niemiecki.

Teza obroniona. Po krótkiej naradzie komisja wraca na salę, udzielając kandydatowi stopnia „docteur ès lettres“ z oceną „très honorablement“ (Tydocenta Uniwersytetu.)

W ten równo się naszej habilitacji na Nie poraz pierwszy w Sorbonie zabrzmiało nazwisko Kochanowskiego. Niemal sto lat temu pracę o Kochanowskim przedstawiał jako tezę Jan Rzewuski. Teza prof. Langlade'a była drugą tezą z literatury polskiej i znalazła pełne uznanie i sympatji echo w Poznaniu, który jest niejako jej kolebką.

Dr. M. Wojciechowska.

Pisma nadesłane

Gazeta literacka, Nr. 8. Treść: T. Kudliński: „Trzy krzywydy“. — Kępczkowski: „Dreadnought“. — Szantroch: „Przedwiośnie“. — Brodowski: „Z śląskiego krajobrazu“. — Janczyk: „Konkurencja lotnicza“. — Birkenmajer: „Pierwsza miłość“. — Poeta serca — Jan Wiktor. — Kolumna poezji czeskiej. — Witkiewicz: „O intuicji“. — Jakubowska: „O polski styl filmowy“. — Drzeworyty Józefa Kluski. — Janowski: „Sztuka jako rzemiosło“. — Mondschein: „Ottarze Goethego“. — J. M. „Rosyjski Pau Cazin-D Bochan“. — Sezon muzyczny. — Książki. — Teatr krakowski — Plastvka. — Kronika. — Od Redakcji Adres Red.: Kraków, Słoneczna 15, m. 9.

OD LEPIANKI DO „MASZYNY“

Warszawa, 7 maja.

Zdaje się, że do współczesnego domu mieszkalnego przylgnie na długo nazwa „maszyny do mieszkania“, jaką nadał mu francuski architekt Le Corbusier (właściwe nazwisko: Ch. E. Jeanneret), pierwotnie artysta-malarz, teraz architekt, jeden z najwybitniejszych „urbanistów“ dzisiejszej doby, Szwajcar z pochodzenia, działający w Paryżu. W wydawanym przez siebie czasopiśmie „L'Esprit Nouveau“, postawił on kwestję budownictwa mieszkaniowego w następujący arcyradyczny sposób:

Dom jest to maszyna do mieszkania. Kąpiel, słońce, woda gorąca, woda zimna, dowolna temperatura, przechowywanie pożywienia, higiena, piękno, proporcje. Fotel — jest to maszyna do siedzenia. — Maple pokazał jak je fabrykować. Umywanie — są to maszyny do mycia się. — Twyfort je stworzył.

Postawmy problemat. Zamknijmy oczy na to, co istnieje.

Dom: schron przeciw chłodom i upałom, deszczom, złodziejom i ciekawskim. Zbiornik światła i słońca. Pewna ilość przegródek, wydzielonych dla gotowania, dla pracy, dla życia prywatnego.

Pokój: powierzchnia do swobodnego poruszania się, łóżko dla odpoczynku, wygodne krzesło i stół do pracy, półki dla szybkiego układania przedmiotów na właściwe miejsca.

Ile pokoi? jeden do gotowania, jeden do jedzenia, jeden do pracy, jeden do mycia się, jeden do spania.

— Oto jest standart mieszkania.

Nie stawia się jeszcze u nas „maszyn do mieszkania“, przynajmniej masowo. Ale kwestja stylu współczesnego już do nas zawitała. Punktem przelomowym stało się architektoniczne ukształtowanie Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu, na której nowe budownictwo po raz pierwszy w wielkim kompleksie się urzeczywistniło. Kulturalny Polak potrzebuje też podstawowych wiadomości o ewolucji, jaką w ciągu wieków przechodziła architektura, zanim dotarła do „stylu pudełkowego“ jak nieprzyjaciele nowatorstwa określają dzisiejszą erę żelaza, betonu i szkła. Niemalże usługi odda przeto książka, niewielka rozmiarami, ale pełna treści, napisana przez p. Szczęsnego Rutkowskiego i właśnie przez Towarzystwo Wydawnicze nałożona. Zaczyna autor od lepianki ludzi pierwotnych i przeprowadza czytelnika via Egipt, Assyrię, Babilon, Grecję i Rzym do Europy romańskiej, gotyckiej, renesansowej i wreszcie współczesnej nie pomijając Ameryki i Japonii. Prawie na każdej stronie rysunki, plany i perspektywy architektoniczne, na których można sprawdzić opisy i tezy, przez autora stawiane.

P. Rutkowski nie jest fanatykiem „maszyny do mieszkania“. Otwarcie stwierdza, że nowoczesna np. willa włoska, aczkolwiek „tradycjonalistyczna“, jest „racjonalniej i funkcjonalniej rozplanowana niż wiele najnowocześniejszych konstruktywistycznych pudełek“. Z tego co mówi o architekturze polskiej — której poświęca osobny rozdział — nie wynika również, aby był niewolnikiem jakiegokolwiek doktryny, która kępuje indywidualność twórczą architekta-artysty. A porównując naszą najmłodszą architekturę z obcą, stwierdza, że jest ona „bardziej twórcza od francuskiej albo angielskiej, wykazuje lepszy smak, lżejszą inwencję od niemieckiej“. To też kończy:

Dać polskim architektom możność pracy. — w ciągu lat kilku radykalnie zmieniać żalosny wygląd naszych miast i wiosek; dla wszystkich stworzyć wygodne i piękne mieszkania, domy, osiedla, czarujać zorganizują nam Czas i Przestrzeń.

Praca p. Rutkowskiego, pisana lekko i barwnie, umieszcza architekturę każdej epoki na tle kultury, która budownictwo wydała. Przeczytawszy ją, ma się zupełny pogląd na jedną z bardzo ważnych i ciekawych kwestyj współczesnej kultury. T. W.

Jutro
DZIESIĄTY ROK NASZEJ KRONIKI
przez
dr. Andrzeja Wojtkowskiego.

Kościół Katolicki w Irlandji

(KAP). W związku z Kongresem Eucharystycznym w Dublinie podajemy garść szczegółów, dotyczących życia katolików w Irlandji.

Liczba ludności katolickiej Wolnego Państwa Irlandji wynosiła w roku 1922 — 2.850.000. W północnej prowincji Ulster, zjednoczonej z królestwem angielskim, było katolików w r. 1911 — 430.161. Całą zatem „zieloną wyspę” zamieszkuje około 75 proc. katolików, resztę stanowią anglikanie i prezbjterianie.

Pod względem organizacji kościelnej Irlandja podzielona jest na 4 metropolje: Dublin, Armagh, Cashel i Tuam. Każda z tych metropolij zawiera w sobie kilka diecezji, a więc w prowincji Armagh jest 9 biskupstw, w prowincji Dublin — 4 bisk., w prowincji Cashel — 8 bisk., i wreszcie Tuam — 6 bisk. Na czele Kościoła stoi dwóch Prymasów: Prymas Wolnego Państwa Irlandskiego, arcybiskup Dublina ks. Edward J. Byrne (protector Kongresu) i Prymas całej Irlandji (t. j. łącznie z północno-zachodnią częścią wyspy, prowincją Ulster), ks. Kard. Mac-Rory, arcybiskup z Armagh. Przedstawicielem zaś stolicy Apostolskiej jest J. Em. Nuncjusz Paschal Robinson O. F. M.

Podział organizacji kościelnej na 4 metropolje datuje się od wieku XII, poprzednio opierał się na t. zw. klanach czyli rodach Irlandzkich. W okresie prześladowań ze strony rządu angielskiego, zwłaszcza od w. XVI do w. XVIII groziła irlandzkiej hierarchji kościelnej zupełna zagłada. I tak podczas 40 lat panowania królowej Elżbiety stolica metropolji Dublińskiej nie była wcale obsadzona. W r. 1656 prześladowania i emigracja doprowadziły do tego, że zabrakło wiernych dla utrzymania 3 parafij. W przeciągu XVIII w. było 6 arcybiskupów, ale tylko nominalnie, dwóch bowiem zmarło na wygnaniu, dwóch dokonało

życiową w więzieniu, a dwóch nie mogło wogóle objąć rządów w diecezji. Doszło do takiego stanu, że w r. 1705 na całą Irlandję pozostał jeden jedyny arcybiskup Dromon, a więc zagrożoną byłaby sama ciągłość hierarchji, gdyby temu arcybiskupowi, uwięzionemu w Newgate, nie udało się dokonać wyświęceń i umożliwić w ten sposób dalsze istnienie hierarchji.

Dezorganizowanie Kościoła w Irlandji przez protestanckie władze angielskie drogą systematycznego usuwania biskupów trwało aż do r. 1786, kiedy arcybiskupowi Troy udało się wreszcie utrzymać się na stolicy Dublińskiej i wywalczyć dla katolików pewne prawa. Za rządów tego arcybiskupa powstało słynne katolickie kolegium w Maynooth.

Odtąd powoli zaczął się Kościół katolicki w Irlandji dźwigać z ruiny. W r. 1816 wybudowano w Dublinie kościół Farny, t. zw. Pro-katedrę, która zastępuje właściwą katedrę, będącą w posiadaniu protestantów. W ciągu w. XIX nastąpiło ugruntowanie katolicyzmu przez ufundowanie całego szeregu kościołów i szkół katolickich. Szereg wybitnych arcybiskupów zasiadał na stolicy dublińskiej, jak np. kardynał Cullen i arcybiskup Walsh. Od r. 1921 arcybiskupem prymasem w Dublinie jest ks. dr. Edward J. Byrne, dawniejszy wice-rektor Kolegium Irlandzkiego w Rzymie. Objęcie stolicy Dublińskiej przez ks. prymasa Byrne przypadło na czas powstania Wolnego Państwa Irlandzkiego. Fakt ten stał się dla energicznego i gorącego patriotyzmem owianego arcybiskupa bodźcem do rozwinięcia niezwykle wyjątkowej działalności na polu religijnem i narodowym. „Duchowieństwo z Narodem” — oto hasło Prymasa Irlandji, który dziś cały poświęcił się zrealizowaniu wielkiego dzieła Kongresu Eucharystycznego i doprowadzenia go do jaknajświetniejszych wyników.

Walka z maszynami

Jest już rzeczą stwierdzoną, że nie ma rolę w obecnym kryzysie gospodarczym jako jedna z przyczyn odgrzywa — maszyna. Po wojnie światowej przystąpiono do zmodernizowania całej wytwórczości przemysłowej a częściowo i rolnej. Nowe wynalazki i nowe maszyny miały potanieć produkcję i też to zrobili, ale jednocześnie pozbawiły pracy setki tysięcy i miliony ludzi, którzy nie mając zarobków, coraz mniej spożywają. Nastąpiła więc nadprodukcja przy równoczesnym bezrobociu i niedzy mas.

Maszyna najpierw zabiła konia. Jak to cieszyli się wszyscy i podziwiali, że na ulicach Paryża lub Londynu nie zobaczy się już konnej dorożki. Ale rychło maszyna dobrała się do gardła człowiekowi, pozbawiając go pracy. Weźmy kilka przykładów: Ktoś w ostatnich miesiącach, jak donosił piśma, wynalazł maszynę do mycia butelek. Precyzyjnie działająca maszyna potrzebuje obsługi przez jednego człowieka a w godzinie spełnia całodzienną pracę kilkunastu ludzi. Powstaje oczywiście fabryka maszyn do mycia butelek i fabryka ta aż do nasycenia zapotrzebowania będzie zatrudniała w najlepszym razie kilkaset rąk, a równocześnie zastosowanie jej w wyrobach w gospodach i domach prywatnych odbierze pracę tysiącom i setkom tysięcy — tych najbiedniejszych. Albo kino dźwiękowe. Epokowy wynalazek, zachwyty z dziedziny „baranich zachwyty” i znowu tłum bezrobotnych muzyków-grajków, rekrutujących się z pośród najbiedniejszych, jakże często nawet ociemniałych.

Maszyna do okopywania ziemniaków. Skromna, mała maszyna w minimalnej cenie. Gospodarz rolny nabywa ją i jest nią zachwycony. Stusnie zresztą, maszyna bowiem pod jego własnym kierownictwem okopala ian ziemniaków, którego okopanie ubiegłego roku nie mało go kosztowało. Maszyna pokryła już w pierwszym roku wydatki na nią pieniądze. — Kopalnia węgla sprowadza wyrobarkę mechaniczną. Przy obrotach dwóch ludzi maszyna ta spełnia pracę 15 górników, pracuje składnie i szybko. A ci górnicy? Nowy zastęp nędzarzy.

W Ameryce w ostatnich dniach ustawiono mechaniczną maszynę przedziałniczą, która, obsługiwana przez jednego człowieka, spełnia pracę dziesięćdziesięciu robotników. Czytamy o tem, zachwycamy się sprawnością maszyny i genialnością wynalazcy, a

nie myślimy o losie ludzi, pozbawionych przez nią pracy. A co będzie z obsługą okrętów, jeżeli w użycie wejdzie statek kierowany falami radiowymi? Nowe tłumy bezrobotnych.

Przykłady można mnożyć w nieskończoność, codziennie bowiem czyta się, jak nowowynalezione maszyny się panoszą, jak zwyciężają człowieka, jak powstaje nadmiar produkcji, tanieją towary, za wiele tkanin, za wiele zboża, a obok łachmany i nędza, głód i występki. I dlatego świat się zaczyna namyślać, co wybrać: maszynę czy człowieka? W niektórych krajach tworzy się już komisje do walki z maszynami. Komisje te mają ograniczać użycie maszyn oraz wstrzymywać ogłaszanie tych wynalazków, które mogłyby wzmocnić bezrobocie. Któż byłby się kiedyś spodziewał, że ludzkość będzie zwalczała wynalazki i maszyny? S. F.

Automobilizm jako środek leczniczy na nerwy

Znany neurolog berliński, dr. S. Placzek, twierdzi w wyniku swoich obserwacji nad wpływem jazdy autem na nerwy, iż stan nerwowy poprawia się znacznie po dłuższych turach automobilowych, o ile dany osobnik zajmuje miejsce przy kierownicy. Na nerwy nie pozostaje ani miejsca, ani czasu — twierdzi dr Placzek. Cały wysiłek fizyczny, uwaga kierowcy muszą być pochłonięte przez opanowanie wozu, czujność nad biegiem i funkcjonowaniem motoru; „autoterapia”, jak ją nazywał dr. Placzek, jest najskuteczniejszym sposobem zwalczania psychozy i rozstroju nerwowego.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Wzrost kosztów utrzymania w stolicy

Obliczenia statystyczne wykazują wzrost kosztów utrzymania w Warszawie w ciągu kwietnia. Wskaźnik kosztów utrzymania podwyższył się w kwietniu o 3,2 proc., wskaźnik kosztów żywności o 5,8 proc.

Kłeska pożarów na Polesiu

W powiecie stolińskim na kresach polskich spaliło się 55 domów mieszkalnych z przyległymi zabudowaniami.

Umysłowo chory matkobójca

Prasa stołeczna donosi o umorzeniu śledztwa przeciw studentowi Morozowowi, który 3 tygodnie temu zamordował swoją matkę. Śledztwo zostało umorzone na skutek opinii lekarskiej, która orzekła, że Mo-

Poznański Teatr Narodowy rozpoczął obecnie objazd po prowincji z przemilą komedią J. Katerwy p. t. „Urwis”. Na zdjęciu powyższem od strony lewej: p. Klara Sarnecka (Urwis), p. Stanisław Piszcz (papa) i p. Marja Świąćicka (siostra księdza).

rozow jest chory umysłowo, cierpi mianowicie na schizofrenję, nadto dotknięty jest t. zw. kompleksem Edypa (zбочzenie seksualne). Morozowa umieszczono w zakładzie dla umysłowo chorych w Tworkach.

Komunikacja lotnicza w marcu

W miesiącu marcu br. aparaty polskich linii lotniczych wykonały ogółem 225 lotów, przebywając 48898 km. Regularność lotów dosięgła 98,07 proc. Przewieziono 451 pasażerów, bagażu 4520 kg., towarów 9524 kg., poczty 1290 kg., gazet 197 kg. Pozatem dokonano 9 lotów dodatkowych, nieprzewidzianych rozkładem.

Świętokradztwo w Lubelskiem

Onegdaj w Kraśniku, niewykryci złoczyńcy dopuścili się świętokradstwa. Wtargnęli oni mianowicie przy pomocy sznura przez okno do miejscowego kościoła parafjalnego, skąd skradli cenne przedmioty, jak n. p. korale z obrazu Matki Boskiej, puszkę do komunikantów i trzy przykrywy od puszek do komunikantów. Z głowy Chrystusa świętokradzcy zerwali złotą koronę, którą połamali i porzucili czy też zgubili na chórze podczas drogi odwrotnej.

Strzelanina na pograniczu

Z pogranicza donoszą, że w pobliżu wsi Miadzila w rejonie Suchodowszczyzny patrol K. O. P. zauważył kilku podejrzaných osobników, usiłujących przedostać się na teren Polski z terytorjum sowieckiego. Na wezwanie żołnierzy osobnicy ci nie tylko nie zatrzymali się, lecz poczęli ostrzeliwać patrol i cofać się na teren sowiecki. W obustronnej strzelaninie został ciężko ranny niejaki Iwan Aksiewicz, pochodzący z Sowiec. Drugiego osobnika zatrzymano, trzeciemu zaś udało się zbiec. Dochodzenie jest w toku.

Epidemia tyfusu na Wileńszczyźnie

Z Wolożyna donoszą, że panująca od dwóch tygodni epidemia tyfusu plamistego rozszerza się. W chwili obecnej na terenie powiatu choruje około 120 osób. Zmarło w tym czasie 5 osób. Zarządzone najostrożniejsze środki zapobiegawcze. Według otrzymanych wiadomości panuje przeświadczenie, iż chorobę tę przynieśli uchodźcy z Rosji sowieckiej.

Jubileuszowy Zlot Harcerzy

trwać będzie od 14 do 16 maja b. r. Drużyny, które wezmą w nim udział, obowiązują samowystarczalność. Nadto muszą one wszystko dokładnie opracować i z gotowym materiałem przybyć na zlot. Podczas zlotu odbędą się zawody o miano „Dobrej Drużyny” Chorągwi Poznańskiej. W dniu 14 b. m. nastąpi rozbięcie obozu w Dębiniu. W dniu tym wstęp do obozu będzie dla publiczności zamknięty.

Program w dniu 15 będzie się dzielił na dwie części: przedpołudniową, obejmującą uroczystości w obozie, popołudniową z pokazami i popisami na Stadjonie Miejskim. Część przedpołudniowa rozpocznie się zbiórka drużyny instruktorskiej i mszą św. połową, po czym nastąpi przegląd drużyn przez władze harcerskie, poświęcenie taboru żeglarskiego Wilków Morskich i zwiedzanie obozu.

Na szczególną uwagę zasługiwać będzie część popołudniowa z pokazami i popisami na Stadjonie Miejskim.

Tematem popisów będzie: życie i praca harcerzy w obozie. Czynności te wykonane zostaną na oczach publiczności w czasie 3 godzin.

Zlot zakończy się w dniu 16 maja biegiem harcerskim, który odbędzie się prawdopodobnie w kierunku Puszczykowa. W dniu tym wstęp do obozu na cały dzień dozwolony.

Zjazd pomorskich organizacyj św. Wincentego a Paulo

W Pelplinie odbędzie się 19-maja zjazd Stowarzyszeń Pań Miłosierdzia i Konferencyj św. Wincentego, pracujących na obszarze diecezji chełmińskiej. Obrady rozpoczną się o godz. 2 popoł. w salach Seminarjum Duchownego.

Ponieważ bezpośrednim celem zjazdu w Pelplinie jest stworzenie Rad diecezjalnych dla obu organizacyj św. Wincentego a Paulo, zjazd ma niezmiernie doniosłe znaczenie dla katolickiej akcji dobroczynnej na Pomorzu.

Zaznaczyć wypada, że na terenie diecezji chełmińskiej bardzo gorliwie i owocnie pracują Stowarzyszenia Pań Miłosierdzia; jest ich obecnie na Pomorzu 50. Zjazd bez wątpienia w wyższym jeszcze stopniu ożywi pracę tych Stowarzyszeń, przedewszystkiem dokonana większego niż dotąd zespolenia działalności Pań Mił. i przyczyni się do zorganizowania Stowarzyszeń.

Męskich Konferencyj św. Wincentego a Paulo stosunkowo nie jest wiele. Dziś już jednak można z całą pewnością twierdzić, że pod wpływem zjazdu powstanie cały szereg nowych Konferencyj.

RADJO

Programy radiofoniczne:

Środa, dnia 11 maja 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 11.45 (Warszawa); godz. 13.05 koncert z płyt; godz. 14.00 notowania giełdy; godz. 14.30 kwadrans Tow. Ziemiańsk Wielkopolskich; godz. 16.45 pogadanka z dziećmi „Wujcia Czesia”; godzina 17.10 (W); godz. 17.35 (W); godzina 19.15 odczyt z cyklu org. przez Kurat. Okr. Szkolnego Pozn. pt. „Od papyrusów do książki drukowanej” (wygl. Władysław Grabowski); godz. 19.30 pogadanka filozoficzna (IV) (wygl. dr. Michał Sobeski, prof. U. P.); godz. 19.45 (W); godz. 20.00 (W); godz. 20.15 koncert chóru katedralnego pod batutą ks. dr. Gieburowskiego tr. z Auli U. P.; godz. 21.15 (W); godz. 21.30 (W); godz. 22.30 (W); godz. 22.35 komunikaty; godz. 22.50 muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada”.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 gramofon; godz. 13.35 arje w wykonaniu ten. E. de Muro Lamento (płyty); godz. 14.45 płyty gramofonowe; godz. 14.25 skrzynka pocztowa; godz. 15.50 orkiestra wiejskie (płyty); godz. 16.20 „Emilja Plater”, wygl. p. T. Konczyński; godz. 16.40 orkiestra cygańska (płyty); godz. 16.55 angielski (Linguaphone); godz. 17.10 odczyt z Krakowa; godz. 17.35 utwory Jana Straussa w wyk. ork. P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego; godz. 19.15 skrzynka pocztowa rolnicza; godzina 19.30 wiadomości sportowe; godz. 19.35 płyty; godz. 19.45 prasowy dziennik radiowy; godz. 20.00 feljton pt. „Tajemnice krasnomówstwa”, wygl. p. Cezary Jellenta; godz. 20.15 muzyka lekka; piosenki w wyk. chóru Dana; godz. 21.00 kwadrans literacki Galsworthy: „Forsyth wchodzi w lud”, nowela; godz. 21.15 koncert kameralny ze Lwowa; godz. 22.45 odczyt w jęz. esperancim pt. „Kobiety w Polsce”, wygl. dr. Lidja Zamenhofówna; godz. 23.00 muzyka taneczna.

Programy zagraniczne, Koenigswusterhausen (1635 m) 20.00 transmisja z Berlina; **Budapeszt** (550m) „Bank - Ban” op. Erkel; **Wiedeń** (516 m) 20.00 wieczór muzyki wiejskiej; **Praga** (488 m) 20.00 muzyka mieszana i słuchowisko, od 21.00 muzyka kameralna; **Beromuenster** (459 m) 21.10 koncert; **Rzym** (441 m) 20.45 „Poławiacze perel” op. Bizeta; **Sztokholm** (435 m) 20.15 słuchowisko; **Bukareszt** (394 m) 20.00 recital fortepianowy Wechslerównej.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Wyniki tegorocznych Targów Poznańskich

Targi odwiedziło w roku bieżącym przeszło dwa razy więcej osób, jak w roku ubiegłym. Ilość firm wystawiających na tegorocznych Targach Poznańskich była o ca. 5 proc. niższą od ilości firm biorących udział w Targach roku ubiegłego. Jednakże jakościowo były to przeważnie przedsiębiorstwa większe i mniej było stoisk typu nietargowego. Naogół stoiska wyglądały poważnie. Ekspozycje nie miały charakteru wystawowego, ani też jarmarcznego i były rzeczywiście wzorami produkowanych towarów.

Udział zagranicy wynosił w roku bieżącym 32 proc., podczas gdy w roku ubiegłym było 26 proc. firm zagranicznych, czyli że udział zagraniczny zwiększył się o 6 proc. Ekspozycje pochodzący z 12 krajów. Koncentracja firm z Polski Zachodniej była mniejszą niż w roku ubiegłym. Procentowo Poznań i Poznańskie w roku ubiegłym dostarczyły około połowy wszystkich firm, w roku bieżącym zaś ca. 38 proc. Targi nosiły przede wszystkim charakter bardziej ogólnopolski.

Wbrew oczekiwaniom wielu, obroty niektórych gałęzi przemysłu na Targach tegorocznych były zadowalające. Z kilkuset firm, biorących udział w Targach, 12 zaledwie nie zrobiło żadnych obrotów. Skądinąd kilkadziesiąt firm zrobiło obroty wielokrotnie większe, niż w roku ubiegłym. Maszyny rolnicze wykazały obroty większe niż w roku ubiegłym, aczkolwiek większych obiektów żadnych nie sprzedano. Maszyny młyńskie wykazały obroty ca. o połowę mniejsze od roku ubiegłego. W dziale elektrotechnicznym aparaty radiowe cieszyły się znacznym popytem, wskutek czego firmy zdecydowały się brać udział również w innych polskich targach. Firmy z działy żyrandoli i materiału elektrycznego uskuteczniły szereg większych transakcji, przyczem zaznaczyć wypada, że niektóre firmy warszawskie sprzedały w Poznaniu poważne partie do Małopolski Wschodniej, co dowodzi roli, jaką Targi Poznańskie odgrywają przy propagandzie towaru krajowego. Poważne obroty również uskuteczniły fabryki akumulatorów. Inne firmy z działy elektrotechnicznej z wyjątkiem jednej uskuteczniły obroty w ciągu pierwszych 3 dni Targów znacznie większe od obrotów za całe Targi zeszłoroczne.

W dziale porcelany i szkła firmy krajowe otrzymały poważne zamówienia. Jedną z największych fabryk otrzymała zamówienia krajowe na 3 miesięczną pracę oraz zamówienia z Holandji na dalszy 2 miesięczny obrót. Wskutek tego firma ta zatrzymuje 300 robotników. W dziale samochodów sprzedano kilkanaście maszyn, czyli że więcej niż w roku ubiegłym. W dziale tekstylii porobiono transakcje eksportowe do Belgii. Sprzedano znaczną ilość dywanów wyrobu krajowego, w którym to dziale zanotowano również większe niż w roku ubiegłym obroty. W dziale meblowym sprzedano szereg pokoi. Słabszy ruch w dziale mebli metalowych tłumaczy wysokimi cenami uzależnionymi od karteli. Firma wystawiająca instrumenty muzyczne, sprzedała 7 fortepianów i nawiązała pertraktację z 20 poważnymi klientami, których uważa w połowie za pewnych odbiorców.

Targ na wełnę uskutecznił sprzedaż całej wełny, jaka była zgłoszona, po cenach powyżej limitu. Kilka większych partii wełny przysiano podczas Targów. Zostały one również sprzedane. W niedzielę, 8 maja odbyło się posiedzenie komisji targów na wełnę przy udziale delegatów ministerstwa rolnictwa, wojsk, Instytutu Wełnoznawczego, przemysłu tekstylnego, związków hodowców i Targów Poznańskich. Komisja całkowicie zaaprobowała przebieg pierwszego Targu na wełnę i ustaliła terminy przyszłych Targów na czerwiec b. r. Instytucja targów na wełnę będzie miała charakter stały.

Znaczne zainteresowanie wywołały ekspozycje Afryki Południowej, gdzie duży popyt zanotowano na korę garbnikową, soki owocowe, szczególnie ananasowe, i na wełnę. W stoisku Konga zainteresowanie wywołała możliwość zakupu przez Polskę bawełny w zamian za zamówienia Konga na wyroby metalowe. Poza tem sprzedano 4 motocykle belgijskie oraz poczyniono

znaczne obroty specjalnymi gatunkami papieru, wystawionymi na stoisku belgijskim. Francuskie firmy ulokowały maszyny do pisania i specjalne aparaty reklamowe. Sprzedano przyrządy zapobiegające powrotowi ognia w karburatorze dla aeroplanów oraz papiery metalizowane. Znaczne zainteresowanie wywołała wystawa pieców elektrycznych i gazowych, których kilka ulokowano. Sprzedano większą ilość szwajcarskich maszyn młyńskich.

W dziale spożywcym poważne transakcje zanotowano na smalec, między innymi ze strony wojska, osiągając wyniki znacznie lepsze niż w roku ubiegłym. To samo dotyczy firm wystawiających sery. W dziale papierniczym uzyskano poważne zamówienia na tapety. Drukarnie wystawiające weszły w kontakt z szeregiem fabryk krajowych, uzyskując nowych a poważnych klientów. W dziale obuwia zainteresowano firmy eksportem do Konga. Składy detaliczne fabryk biorących udział w Targach, odczuwały podczas trwania Targów doborczy wpływ reklamy targowej, która się wyraziła w znacznie zwiększonych obrotach. Firmy szcztokarskie zrobiły niewiele więcej 1/3 obrotów zeszłorocznych w kraju, natomiast bardzo powiększyło się zapotrzebowanie na

Konjunktury

Pieniądz i papiery wartościowe

Tydzień ubiegły przyniósł dwa doniosłe wydarzenia, które znalazły silny oddźwięk na wszystkich giełdach świata. Pierwsze — to uchwalenie przez amerykańską izbę reprezentantów t. zw. „Goldsboroughs-Bill”, drugie — zamach na prezydenta Francji. Przyjęty przez izbę reprezentantów obrzymania większością głosów 290 przeciw 60 „Goldsboroughs-Bill”, przewiduje, że za wytyczną polityki walutowej St. Zjednoczonych uważa się przywrócenie dolarowi siły kupna odpowiadającej cenom hurtowym z okresu 1921 do 1929 i utrzymanie tej siły kupna przy pomocy kontroli rozmiarów kredytu i obiegu pieniężnego. Bill upoważnia do emisji dalszych 5 miliardów dolarów, a więc do zwiększenia całego obiegu pieniężnego w Stanach do łącznej sumy 9 miliardów dol. Ustawa nie mówi zupełnie o ewentualnym porzuceniu parytetu złota.

Podane przez agencje amerykańskie wiadomości, że ani senat, ani też prezydent Hoover nie zgodzą się na dewaluację dolara, wywołało zarówno na rynkach walutowych jakoteż i akcyjnych pewne uspokojenie — jednakże do końca tygodnia utrzymywał się na wielkich giełdach nadal stan depresji, który pogłębił się jeszcze na wiadomość o zamachu na prezydenta Doumera.

Giełda nowojorska miała w okresie sprawozdawczym naogół usposobienie słabe. Oprócz czynników, o których mówiliśmy w wstępie, działały na stan depresji jeszcze inne przyczyny, a więc przede wszystkim silny spadek akcji kolejowych, spowodowany ultimatum Rekonstruktion Finance Corporation, skierowanym do dwóch wielkich towarzystw kolejowych, a żądającym pod groźbą wstrzymania kredytów natychmiastowej reorganizacji finansowej tych przedsiębiorstw. Jeszcze ważniejszą przyczyną depresji był obrzymania odpływ złota ze Stanów Zjednoczonych i silny wzrost deficytu budżetowego, a następnie słaby stan zatrudnienia w przemyśle. Pożyczki polskie uległy przeważnie dalszej zniżce. Rynek londyński wykazywał tendencję niejednorodną; dała się zauważyć przejściowa zwyżka akcji naftowych w związku z rozpoczynającą się w Nowym Jorku międzynarodową konferencją producentów ropy; wzmocniły się również brytyjskie papiery państwowe. Obroty na giełdzie paryskiej, które w okresie przedwyborczym znacznie się skurczyły, po wyborach nieco się ożywiły. Wskutek dużej podaży, spowodowanej wiadomościami o zamierzonej dewaluacji dolara, a ostatnio o zamachu na prezydenta, popularniejsze papiery poniosły dość duże straty kursowe.

Wobec zamierzonej przez Amerykę dewaluacji dolara i zniżki kursu jego na giełdach europejskich, nastąpiła również u nas obniżka kursu dewiz i banknotów amerykańskich. Czeki New York spadły z 8.904 na 8.897, kabel z 8.909 na 8.902, a banknoty oficjalnie z 8.89 na 8.85. Znacznie silniej obniżyły się dolary (wskutek dużej podaży) na rynku prywatnym — spadając do poziomu 8.82, a nawet poniżej tego kursu. Ponieważ publiczność, przerażona wiadomościami o dewaluacji dolarów, zamieniała je głównie na złoto — kurs rubla złotego podniósł się z 4.84 1/2 na 4.91, a kurs dolara złotego do 9.15—9.17. W sobotę dało się zauważyć na rynku pewne uspokojenie. Dolary podniosły się znowu do 8.84 1/2, ruble spadły do 4.90, a dolary złote do 9.13. W dziale dewiz europejskich podniósł się Zurych ze 173.00 na 174.20. Amster-

szczotki do Gdańska. Fabryka kas kontrolnych poczyniła znaczne transakcje, przyczem jedna z firm warszawskich sprzedała na Targach szereg maszyn do Warszawy. Bardzo dobre obroty zanotowano w dziale linoleum. Obroty w tym dziale przewyższają znacznie zeszłoroczne. Firma, wystawiająca namioty kampingowe, wywołała duże zainteresowanie, otrzymując zamówienia dla wojska.

Większość transakcji była poczyniona za gotówkę. Kredytu prawie że nie udzielano, z wyjątkiem sprzedaży poszczególnych większych obiektów osobom zajmującym poważne stałe stanowiska. Zasadniczo bardzo wyraźne było pogorszenie obrotów towarem zagranicznym i pewne pogłębienie rynku dla towaru krajowego. W każdym niemal wypadku podnoszono fakt, że towar importowany nie miał odbiorców, podczas gdy na towary krajowe finalizowano transakcje.

W czasach tak ciężkich jak obecne, Targi Poznańskie zadziwiły nieomal wszystkich nietylko poważnym wyglądem zewnętrznym i doborem ekspozycji, lecz co ważniejsze, znacznie większymi transakcjami niż się tego ogólnie spodziewano. Dlatego uważać wypada, że Targi nawet w okresie najgorszego przełomu swoją rolę spełniają i niejednej firmie ulgę przetrwanie najcięższych czasów, jakie naszej generacji przypadły w udziale.

dam z 361.10 na 361.45, a Londyn z 32 50 na 32.80. Za czerwonkę sowieckie w drobnych odcinkach płacono prywatnie 28 1/2, w grubszych 32 centy amerykańskie.

Obroty na giełdzie dewiz były umiarkowane. Całe zapotrzebowanie pokrywał Bank Polski przy małym udziale banków prywatnych.

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub tygodniu następująco:

	2.5.	3.5.	4.5.	5.5.	6.5.	7.5.
Pszonica						
Warszawa	32,00	—	32,00	—	32,50	—
Poznań	29,00	—	29,25	—	29,75	30,00
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	32,25	—	32,00	—	31,75	—
Zyto						
Warszawa	29,00	—	29,25	—	29,50	—
Poznań	28,25	—	28,50	—	29,00	28,75
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	28,75	—	28,50	—	28,50	—
Jęczmień						
Warszawa	24,50	—	24,25	—	24,25	—
Poznań	24,25	—	24,25	—	24,25	24,25
Lwów	20,75	—	19,75	—	—	—
Lublin	—	—	24,00	—	23,50	—
Owies						
Warszawa	27,00	—	27,00	—	27,00	—
Poznań	22,50	—	22,50	—	23,00	23,25
Lwów	24,50	—	23,50	—	—	—
Lublin	—	—	26,00	—	24,00	—

Od połowy kwietnia na giełdzie chica-gowskiej ceny zbóż z dostawą terminową spadają niemal codziennie. Ceny pszenicy są obecnie niższe o 10 proc. aniżeli przed trzema tygodniami. W stosunku do najniższych cen z początku listopada zeszłego roku obecne ceny pszenicy są jeszcze wyższe niemal o 10 proc., ale ceny kukurydzy są już poniżej 25 proc. najniższego ówczesnego kursu; ceny żyta o 10 proc.

Światowy rynek żyta przedstawia wyjątkowo obraz, a mianowicie stosunek handlowy między jednym nabywcą i wieloma małymi dostawcami. Kupującym jest niemal wyłącznie Niemieckie Towarzystwo Zbożowe (D. G. H.), od którego niemal wyłącznie zależy kształtowanie się ceny na rynku światowym. To też obserwujemy bardzo silny spadek cen tego zboża, pomimo iż zapasy jego są zupełnie małe.

Na rynkach krajowych tendencja nadal mocna. Cena pszenicy i żyta zachowuje w dalszym ciągu prężność zwyżkową. Poziom cen krajowych na ziemiopłody oderwał się już od notowań zagranicznych plus premja eksportowa. Utrzymanie tych cen wewnętrznych zależeć będzie teraz w wielkiej mierze od polskiej polityki handlowej. Zapasy żyta są nieznaczne.

Nabiał

Zwiększające się zapotrzebowanie przedświąteczne przy skąpej podaży masła wpłynęło na wybitną zwyżkę notowań na rynku krajowym. Cena detaliczna w Poznaniu wynosi dzisiaj 4.20 zł. za 1 kg, a ceny hurtowe przekroczyły 4.00 zł i dochodzą do 4.30 zł za 1 kg. Pozostałe ośrodki konsumpcyjne zgłaszają duże zapotrzebowanie, co w dalszym ciągu podbija ceny w okręgu poznańskim. Wobec zdecydowanej haussy na rynku krajowym eksport masła uległ przerwie, gdyż przy utrzymywanej tendencji rynkowej zagranicą chwilowo zupełnie się nie kalkulują.

W związku ze zwyżką cen masła zwyżkowało również mleko konsumpcyjne, które kosztuje w hurcie loco Poznań ca. 25 gr w detalu 27 gr, pasteryzowane 32 gr za 1 ltr.

Tendencja na rynku serów jest naogół utrzymana, podaż dostateczna, ceny bez zmiany.

Bydło i trzoda

Tendencja mocna na rynku żywcą utrzymuje się nadal wobec niedostatecznej podaży materiału rzeźnego. W Warszawie notowano pod koniec ub. tygodnia świnie słoninowe 135—165 zł, mięsne 120—135 zł za 100 kg; w Mysłowicach notowania za gatunki wyborowe dochodziły do 180 zł za 100 kg. Podobnie podaż bydła rogatego nie odpowiada chwilowemu zapotrzebowaniu, wskutek czego ceny kształtują się zwyżkowo.

Sytuacja na londyńskim rynku bekono- wów jest nadal silnie zwyżkowa wskutek chwilowego braku dowozu bekono duńskiego. W dniu 6. b. m. notowano bekon polski w granicach 63—66 sh za 1 cwt. to znaczy o przeszło 50 proc. wyżej, niż przed lokautem w duńskim przemyśle bekono- wym.

Jaja

Ostatnie oziębienie się temperatury wpłynęło na spadek produkcji, co łącznie ze zwiększonym popytem w okresie przedświątecznym wzmocniło tendencję rynkową. Zwyżka notowań daje się zauważyć również na rynkach zagranicznych, chociaż rynek światowy został przez różne zarządzenia celne i dewizowe zdeorganizowany.

W Warszawie płacono w ostatnich dniach 95—110 zł za 1 skrzynię zależnie od gatunku, w Łodzi 95—105 zł, w Krakowie 90—93 zł. Na rynku poznańskim płaci się w obrotach hurtowych 1.20 zł i więcej za 1 mendel.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Zwrot cel przy wywozie bekono- wów.** W nr. 37 Dziennika Ustaw R. P. z 30 kwietnia 1932 r. ogłoszone zostało rozporządzenie ministrów skarbu, przemysłu i handlu oraz rolnictwa z 22 kwietnia 1932, wprowadzające przy wywozie zagranicę bekono- wów i szynek, wytworzonych na polskim obszarze celnym, zwrot cła, uiszczono- go za sprowadzone z zagranicy i zużycie do wyrobu tych towarów materiały według następujących norm: za 100 kg bekono- wów — zł 20, za 100 kg szynek peklowa- nych — zł 20, za 100 kg szynek wędzonych, również w opakowaniu hermetycznym — zł 25. Rozporządzenie to wchodzi w życie z 1 maja 1932 r. i obowiązuje do 31 lipca 1932 r. Poza tem rozporządzenie reguluje technikę załatwiania zwrotu cel oraz usta- la ważność trwania kwitów wywozowych.

Z KRAJU

(k) **Nowy cennik na wyroby Państw. Monopolu Spirytusowego.** W nr. 37 Dzien- nika Ustaw R. P. z 30 kwietnia 1932 r. o- głoszone zostało rozporządzenie ministra skarbu z 27 kwietnia 1932 r., ustalające ce- ny sprzedażne wyrobów Państwowego Mo- nopolu Spirytusowego.

(k) **Handel Polski idzie przedewszyst- kiem przez nasze porty.** Według dokona- nych w tych dniach ostatecznych zesta- wień, handel zagraniczny Polski, pod względem ilościowym, w r. 1931 wyniósł 21.635.000 tonn, z czego drogą morską, przez Gdynię i Gdańsk, przeszło 13.665.000 t., czyli udział handlu morskiego w han- dlu zagranicznym polskim w r. 1931 wyno- sił 63,2 proc., podczas gdy w r. 1930 wyno- sił 51,3 proc.

(k) **Nowy rekord przeładunkowy w Gdyni.** Port gdyniński może się poszczycić no- wym rekordem przeładunkowej sprawno- ści. Cały transport bawełny, wynoszący 5.150 bel, który nadszedł na statku „Svane- hom”, został wyładowany w rekordowym czasie 14 godzin. Z nadeszłej bawełny 3.500 bel poszło na składy kontyngentowe Tow. Bergenske, 1.600 bel na składy kontyngen- towe Bawarskiego Tow. Transportowego.

(k) **Zniesienie zwrotów cel przy ekspor- cie włókienniczym?** W sferach eksporte- rów łódzkich poważne zaniepokojenie wy- wołała możliwość zniesienia przez rząd zwrotów cel przy eksporcie włókienniczym. Jak wiadomo stawki zwrotu cel zostały już raz zaledwie przed parą miesiącami, a mianowicie z dniem 1 stycznia r. b. dość poważnie obniżone i zniżka ta wpłynęła na pogłębienie trudności eksportu włó- kienniczego. Na odbytej w tej sprawie specjalnej konferencji w Izbie Przemysło- wo - Handlowej wypowiedziano się jedno- myślnie za podjęciem natychmiastowej akcji interwencyjnej u rządu, gdyż pro- jektowana zniżka lub nawet całkowite zniesienie zwrotów cel musiałyby zahamować zupełnie kurczący się eksport włó- kienniczy.

Z ZAGRANICY

(k) **Ku likwidacji zatargu w duńskim przemyśle bekono- wym?** Publiczny arbiter w duńskim sporze bekono- wym Riis ... n- sen zalecił obniżkę plac o 3 proc. Wytwór- cy bekono- wów żądali obniżki plac o 20 proc. Narazie niewiadomo czy rzeźnicy przyma- proponowaną obniżkę. Głosowanie w tej sprawie zakończy się w środę wieczorem i, w razie przyjęcia propozycji arbitra w czwartek rano rzeźnicy przystąpią do uboju.

No nowoczesną technikę warsztatową
Sprawozdania z organizacji zaw.
Zmiany ustawodawstwa przem.
Poradę zawodową i prawną

przynosi
Rzemieślnikowi

Przegląd Stolarski

dwutygodnik z bezpłatnym dodatkiem „Młody Stolarz”. Bogato ilustrowany. Działy: meblowy, budowlany, tapicerski i architekt. wnętrz. Corocznie bezpłatnie „Kalendarz kieszonkowy”. Prenumerata kwartalna zł 6,—.

Oprócz tego ukazują się: „Warsztat Metalowy”, „Gazeta Malarska”, „Powszechna Gazeta Fryzjerska”, „Przegląd Krawiecki”.

Namory okazowo bezpłatnie — wysłać Wydawca:

PAR Polska Agencja Reklamy

Franciszek Krajna, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11

SPORT

Automobilizm

W dorocznym wyścigu Targa Florio zwyciężył wybijający się specjalnie w tym roku Nuvolari na „Alfa Romeo” w czasie 7 g. 15:30, osiągając przeciętną 79.297 klm. 2. Borzacchini również na „Alfa Romeo” w 7 g. 21:29, 3. Varzi na „Bugatti” 7 g. 35:28.

Kolarstwo

Poznańskie Towarzystwo Cyklistów i Motorzystów podaje do wiadomości zainteresowanych, że przywraca przy towarzystwie sekcję motocyklistów. Informacje i zgłoszenia pod adresem S. J. Sanocki, ul. Strzelecka 9 m, 12 od godziny 13 — 15 i 18 do 19-tej.

Lekka atletyka

700 dolarów zażądała „Warszawianka” w ubiegłym roku za start Nurmiego od „Gedanji”. Tak przynajmniej donosi fachowa prasa zagraniczna. Możeby zainteresowany klub polski zajął stanowisko wobec tej niesprawdzonej narazie pogłoski?

Piłka nożna

Niedawno wybuchł na Śląsku zatarg pomiędzy energicznym zarządem tego okręgu a podokręgiem w Bielsku, gdzie kilku menersów klubowych celowo daży do zaostrzenia konfliktu celem łowienia ryb w mętnej wodzie. Bielsko chce utworzyć nowy okręg, co jest absurdem zarówno z punktu widzenia sportowego jak i administracyjnego; już walne zebranie PZPN wypowiedziało się wyraźnie przeciwko tej kombinacji. Jednak menersy bielscy nie dali za wygraną i wysłali delegację do Warszawy z udziałem dwu zdyskwalifikowanych przez Śl. O. Z. P. N. działaczy. Warszawa załatwiła sprawę połowicznie, tak, że dziś obie strony są niezadowolone z tej

uchwały, skutkiem czego grozi taki stan dalszemi komplikacjami i niewykluczona jest rezygnacja obecnego zarządu Śl. O. Z. P. N.

Pięściarstwo

Sekcja pięściarska Pozn. Drużyny Błękitnej wystąpiła przeciw Drużynie Błękitnej w Jarocinie. Zwycięstwo odniosła Drużyna Błękitna Poznań 12:4. Wyniki poszczególnych walk były następujące: papierowa — Luczak (P) zwycięża przez k. o. w 2 starciu Jarmuża (J), musza — Wal-kowiak (P) zwycięża na pkt. Moszyka, w kocięciu uzyskuje Pozn. dwa punkty w. o., w piórkowej Gęstwa (J) zwycięża na pkt. Bączka (P), w lekkiej Maciejewski (P) pokonał na pkt. Jaśkowiaka, w półśredniej Komorowski — Czyża, w średniej Dziamski (P) przez k. o. już w pierwszej rundzie Knapika. W tej samej wadze uzyskuje Pozn. Dr. Bł. dwa pkt w. o.

Szermierka

Mistrzostwa Poznania odbędą się 28 i 29 maja, albo 6 czerwca, stosownie do mistrzostw Polski.

Treningi sekcji szermierczej AZS odbywają się w następujących godzinach: w poniedziałek — od 19 do 20 floret pań i panów oraz od 20 do 21 szabla wyższa; we wtorek — od 19 do 20 szabla średnia i niższa; we środę — od 19 do 20 floret i szpada oraz od 20 do 21 szabla wyższa; w czwartek — od 19 do 20 floret dla pań oraz od 20 do 21 szabla średnia; w piątek — od 19 do 20 floret i szpada oraz od 20 do 21 szabla wyższa.

IMRE UNGAR

grać będzie dziś jedyny raz w Poznaniu.

W ostatniej chwili przypominamy, że zapowiedziany od tygodnia i oczekiwany z niecierpliwością przez P. T. Publiczność jedyny występ sławnego pianisty, ocalałego Węgry — IMRE UNGARA — odbędzie się dziś, t. j. we wtorek, 10 bm. o godz. 8,15 wiecz. w Auli.

Pozostałe bilety w Księgarni Uniwersyteckiej (Jana Jachowskiego), ul. Gwarna 19, tel. 24-48, a od 6,30 wiecz. w kasie przy wejściu do Auli. zpw 14611

KONCERT POZNAŃSKIEGO

CHÓRU KATEDRALNEGO pod dyrekcją X. Dr. Gieburowskiego, który odbędzie się w środę, dnia 11 maja, wieczorem o godz. 8, w auli uniwersyteckiej, — należeć będzie do rzadkich produkcji artystycznych, spotykanych na estradzie koncertowej.

Program wieczoru składa się z utworów starych mistrzów, z których usłyszymy m. in. „Wielką lamentację” Palestriny na 6—8 głosów, „Motet” Gabrieli na 8 głosów, Thomasa „Sanctus i Benedictus” na 8—12 głosów, pozatem psalmy i motety kompozytorów, jak Gomółka, Vittoria, Cor-si i innych.

Współdziałal w koncercie bierze organista katedralny Józef Pawlak, który odegra kilka utworów J. S. Bacha.

Przed sprzedaż biletów w składzie cygar A. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, w cenie 1—3 zł. Bilety zniżkowe dla młodzieży w cenie 0,75 zł. nabyć można w dzień koncertu od godz. 7 wieczorem przy wejściu na aulę. zpw 14539

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Klub Mandolinistów „Sempre vivo”. We wtorek 10 bm. odbędzie się po lekcji zebranie miesięczne w lokalu „Cukierni Słowińskiej” przy ul. Marsz. Focha 70.

— Tow. Przemysłowców Poznań - Winiary. Plenarne zebranie odbędzie się we wtorek 10 bm. o godz. 19 w lokalu p. Kotlińskiego przy ul. Obornickiej.

— Tow. Przemysłowców Jeżyce. Plenarne zebranie odbędzie się 11 bm. o godzinie 20 w lokalu p. Jaszka, przy ulicy Kraszewskiego 16.

— Zw. Tow. Pom. Fryzjerskich Z. Z. R. P. Filja Poznań. Zebranie miesięczne odbędzie się 11 bm. o godz. 20 na sali p. Jarockiej, ul. Maszalarska 8.

— Tow. Muzyczne „Dźwięk” Poznań-Jeżyce. Plenarne zebranie odbędzie się w środę 11 bm. o godz. 20 na salce p. Tomikowskiego przy ul. Szamarzewskiego nr. 18. Po zebraniu odbędzie się lekcja.

— Kołodzijska sekcja fachowa Z. P. Rzemieśln. Plenarne zebranie odbędzie się 12 bm. o godzinie 19 w sali 20 Domu Rzemieślniczego

— Związek Podofic. Rez. Ziemi Zach. Rz. P. Koło Poznań. Zebranie plenarne odbędzie się 12 bm. o godz. 20 w sali „Boulevard” pl. Nowomiejski 5.

— Baczność Hallerczycy, Placówka Poznań. Zebranie plenarne odbędzie się 12 bm. o godz. 19,30 w lokalu zebrania, św. Marcin 65.

— Tow. Uczestników Powstania Wlkp. Poznań - Wilda. Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek 12 bm. o godz. 19,30 w lokalu posiedzeń p. Zawadki, Górna Wilda 75.

— Tow. Kult. Ośw. Kobiet im. Dąbrówki w Poznaniu. Zebranie odbędzie się w czwartek 12 bm. o godz. 19 w sali zebrania przy Al. Marcinkowskiego 24. Na porządku obrad referat.

— Tow. Przem. „Dźwignia” Poznań-Lazarz. Zebranie plenarne odbędzie się 12 bm. o godz. 20 w lokalu zebrania przy ul. Marsz. Focha 62. Na porządku obrad wykład.

— Żeńskie Tow. Przemysł. Plenarne zebranie odbędzie się w czwartek 12 bm. o godz. 19,30 na czerwonej sali Domu Król. Jadwigi.

— Kat. Tow. Robotników „Oświata” przy parafii św. Marcina w Poznaniu. Zebranie plenarne odbędzie się w niedzielę 15 bm. o godz. 17,30 na salce wikarjatu.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: Radzi-szewska 5 zł; — Z. Ch. 1,50 zł; — Franciszkowie Górscy (Wielka 9) 50 zł; — M. Zydorczak, Ostrów Wlkp., 5 zł; — A. S. 3 zł; — razem z poprzednio pokwitowa-nemi 450 zł.

Na chleb św. Antoniego: Janowska 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowa-nemi 45 zł.

Wpłaciliśmy dnia 9. 5. 32. do Banku Kratochwill - Pernaczyński na konto Ochronki im. Dzieciątka Jezus na terenie P. W. K. 143 zł, złożone w administracji naszej.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Jadwiga Mańczakówna, uczeń szkolna 10 l. Helena Błeterzewska 13 godzin. Stanisław Krawiec, robotnik kolejowy, 45 l. Antonina Jezierska z d. Dybalska, 67 l. Stanisław Wojciech Dawidowski 8 m. 6 d. Mateusz Sawaniewicz, emer asesor kol., 47 l. Irena Wanda Wusatowska z d. Mossorówna, doktor medycyny, 33 l. Jan Kosmowski, robotnik, 63 l. Zenon Wi-ciak 1 rok. Mirosław Szwarzgot 2 l. 11 m. 6 d. Ludwik Trawa, urzędnik gospodar-czy, 32 l. Marja Damsówna, b. z., 58 l.

Za ogłoszenia i reklamy odpowia-da administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Nowost

MARASKA

Nowost

Czekoladę kremową Griotte poleca:

A. Piasecki S. A. Kraków

nr 10 285

**Nie kupujcie i nie używajcie
wyrobów bezfirmowych i anonimowych**

bez wyraźnej etykiety, stwierdzającej
że dany towar jest rzeczywiście

wyrobem polskiego przemysłu!

Związek Obrony
Przemysłu Polskiego

POZNAŃ
ul. Rzeczypospolitej 1.

zw 13 517/8

Dnia 8 maja 1932 r. zasnął w Bogu po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy syn i brat, ś. p.

Zygmunt Degórski

przeżywszy lat 18. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 11 b. m., po południu o godz. 15.30, z kaplicy św. Józefa na cmentarz Jeżycki.

W ciężkim smutku pogrążeni
rodzice z córeczką.

Poznań, dnia 9 maja 1932 r. zpw 14613

W poniedziałek, dnia 9 maja, zmarła, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa córka i siostra, ś. p.

Zofja Millerówna

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 12 b. m., o godzinie 17-tej, z kostnicy Szpitala Miejskiego.

zw 14621

W ciężkim smutku pogrążeni
rodzice i rodzeństwo.

Prosimy kondolencji nie składać.

Za uczczenie pamięci i oddanie ostatniej przy-sługi ś. p.

Antoniemu Skotarczakowi

por. rez.

a w szczególności Panu Pułkownik. Chilewskie-mu, Panu Adjutantowi Enderowi, oraz Korpu-sowi Oficerskiemu i Podoficerskiemu 58 p. p., Panu Majorowi Kurowskiemu, Dowódcy byłych czwartaków na froncie bolszewickim, Powstań-com miasta Rogoźna i wszystkim Znajomym składamy serdeczne

Bóg zapłać!

Rodzina.

zw 14618

Przewielebnemu Duchowieństwu oraz wszystkim, którzy uczestniczyli w pogrzebie mej najdroższej żony, ś. p.

z Ofierzyńskich

Bronisławy Chmarzyny

w Poznaniu lub w Borku, oraz wszystkim, którzy ofiarowali wieńce lub złożyli wyrazy współczucia, skła-dam niniejszem najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

zw 14612

Mąż.

Poznań, dnia 10. V. 1932 r.

Dnia 8. 5. 1932 r. zasnęła w Bogu, po ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza najukochańsza matka i babcia, ś. p.

z Dybalskich

Antonina Jezierska

przeżywszy lat 67. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 11, o godz. 5-tej z Zakładu św. Józefa na cmentarz parafialny Farny przy ul. Bukowskiej. dw 3571/2

W ciężkim smutku pogrążony
Poznań, Berlin. mąż z dziećmi i rodziną.
Najstarszy Zakład Pogrzebowy P. Piasecki,
Klasztorna 14, tel. 27-69

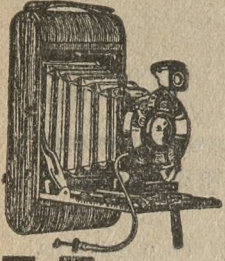
Poszukuje się

WSPÓLNIKA

z gotówką od 20 do 25000 zł do dobrze prosperującego składu bławatów w większym mieście (ca 30000 mieszk.) i dobrą okolicą. Gwarancja pewna. Zgłoszenia piśmienne do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 14 614

Trudno sobie wyobrazić

ZIELONE ŚWIĄTKI

bez aparatu fotograficznego, gdy przebywając na łonie przyrody, tyle pięknych motywów aż prosić się będzie o zdjęcie fotograficzne.

Zatem pospieszmy z kupnem aparatu, świeżych klisz i błon z firmy

FOTO-GREGER

(KAZIMIERZ GREGER)

Poznań 3 — ul. 27 Grudnia 18

Największy w Polsce Magazyn Aparatów i Przyborów Fotograficznych. W rękach założyciela od r. 1910.

14 Pięknych Gatunków Win Mszalnych

w cenie i dostawie bezkonkurencyjnych

polecają

Przysięgli Dostawcy

NYKA & POSŁUSZNY

Poznań, Wrocławska 33/34 — telefon 11-94

Szczegółowe oferty odwrotnie

Wina mszalne dla pokrzepienia chorych i rekonwalescentów nieocenione.

Pn 14006-16.180

„TESP“

Pastyłki nawozowe S-ki Akc. Ekspl. Soli Potasowej we Lwowie dla kwiatów pokojowych i balkonowych

Cena za 1 pudełko — 20 pastylek — zł. 0,75. Do nabycia we wszystkich kwiaciarniach i drogerjach. Pw 18 218-54.898

Ważne dla wszystkich zakładów pracy

Wyszły z druku:

- Książeczka obrachunkowa dla każdego poszczególnego robotnika, według wzoru zatwierdzonego przez Okręgowego Inspektora Pracy X. Okręgu,
- Księga imienna na około 1 000 nazwisk,
- Wykaz młodocianych,
- Księga kar pieniężnych nakładanych na robotników,
- Księga wypłat dla pracowników fizycznych,
- Księga wypłat dla pracowników umysłowych,
- Księga uwag Inspektora pracy,
- Księga wekslowa.

Wysyłka za pobraniem pocztowym lub poprzedniemi nadesłaniem gotówki z doliczeniem portorji

DRUKARNIA POLSKA SP. AKC.

Poznań, św. Marcin 70.

zw 14 278/9

proceedzi przez
NAJWIĘKSZĄ W KRAJU KOLEKTURĘ
J. WOLANOW
WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA 154

Konto P. K. O. 18 814

Główna wygrana

zł MILJON zł
211 premji

Cena 1/4 zł 10 Ciągnięcie już 19 maja.
Zamiejscowym wysyłamy odwrotną pocztą.

W tem miejscu wyciąć i nam łaskawie przesłać.

Do Największej w Kraju Kolektury

J. WOLANOW

Warszawa, Marszałkowska 154.

Niniejszem upraszam o przesłanie mi do 1-ej klasy 25 Loterii Państw.

- _____ losów całych po zł 40,—
- _____ „ połówek „ „ 20,—
- _____ „ ćwiartek „ „ 10,—

Należność Zł _____ wpłacić po otrzymaniu losów do P. K. O. na konto Nr. 18 814

Imię i nazwisko _____

Dokładny adres: _____

Tpw 1 087

Po każdej możliwej

cenie wyprzedajemy:

obicia na meble i ściany, materiały dekoracyjne, kretony angielskie, narzuty, kawy, serwetki, kilimy i pasiaki, ponieważ dział ten zwiemy zupełnie.

Kazimierz KUŻAJ

Centrala - Dywanów
Poznań — ul. Woźna 12
narożnik W. Garbar

Pw 18 110-18.29

Długoterminowych pożyczek hipotecznych,

pierwszomiejscowych, na domy czynszowe udziela grupa francuska. Zapytania ze znaczeniem na odpowiedź do Kurjera Poznańskiego pod zw 14616

Rafinerja terpentyny

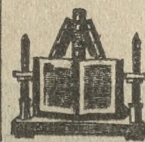
poszukuje PRZEDSTAWICIELA na m. Poznań i okolice dla sprzedaży swoich wyrobów. Pożądana osoba obeznana z branżą chemiczną. Referencje są wymagane. Oferty składać: Warszawa, G. Stückgold, ul. Śniadeckich 12. nw 10 836

Inżynier

kierownik ruchu dużej nowoczesnej elektrowni, dobra praktyka i doświadczenie w urządzeniach cieplnych, młody, energiczny, pierwszorzędne kwalifikacje **zmieni posadę.** Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zw 14609

Wille

lub parcelę w okolicy ul. Grunwaldzkiej, Ostroroga, **kupię za gotówkę.** Zgłoszenia pisemnie do „Par“ Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 1935. Pw 18211-1935

Oprawy książek wszelkiego rodzaju Introligatornia Drukarni Toruńskiej T. A. w Toruniu ul. św. Katarzyny 4.

Zjednoczone Browary Warszawskie Haberbusch i Schiele

zawiadamiają uprzejmie P. T. smakoszy piwa o otwarciu

oddziału przy ulicy Szamarzewskiego 4-6

Telefon 71-62

i polecają: w beczkach, syfonach jak i w butelkach **znane ze swej dobroci piwa jasne, dubeltowe, porter i siłowe z obsługą w dom.**

Pw 18 207-19.32

Poszukujemy dla długoletniego naszego urzędnika tartacznego

kawalera, zwolnionego jedynie z powodu redukcji, **odpowiedniej posady** na tartaku lub w handlu drzewnym. Bliższych informacji udzieli: inż. F. Osiański, Nadleśnictwo Łaski, pow. Kępno. zw 14615

Znane z dystyngowanego gustu

Kapelusze Damskie

z firmy

„Krystyna“ ul. Fredry 6

poleca Szanownym Paniom ostatnie modele z własnej pracowni po cenach najniższej kalkulacji. Stały dopływ nowości. sw 14617

Poznań „Krystyna“ ul. Fredry 6.

Poszukujemy

do natychmiastowego objęcia stanowiska zaufanego w Łodzi, bardzo

zdolnej i reprezentacyjnej pani

w wieku od 30—35 lat, władającej poprawnie językami polskim i niemieckim, która zna dokładnie sprzedaż kapeluszy męskich i umie samodzielnie dysponować. Zgłaszające się panie, prosimy o nadesłanie fotografii, odpisu świadectw i żądane wynagrodzenie do firmy

KAROL GEOPPET

zw 14620

Sp. Akc. ŁÓDŹ, Podleśna 3.

Mieszkanie 5-pokojowe

komfortowe, centralne ogrzewanie, III piętro, położone w centrum, wprost od gospodarza do wynajęcia od 1 lipca 1932 r. Zgłoszenia do „Par“ Polska Agencja Reklam, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 19,25 Pw 18203-19,25

ZEBRANIE WIERZYCIELI

firmy

ED. STRANZ - POZNAŃ

odbędzie się w przyszły piątek, dnia 13 maja b. r., o godz. 17-tej na salce Związku Fabrykantów w Poznaniu, ul. Rzeczypospolitej 1, II. p.

Ochrona Kredytu w Handlu i Przemysle Tow. Zap. w Poznaniu, ul. Mickiewicza 31. Tel. 72-31 Pw 18 206-19.28

Ratunek dla skórno-chorych!

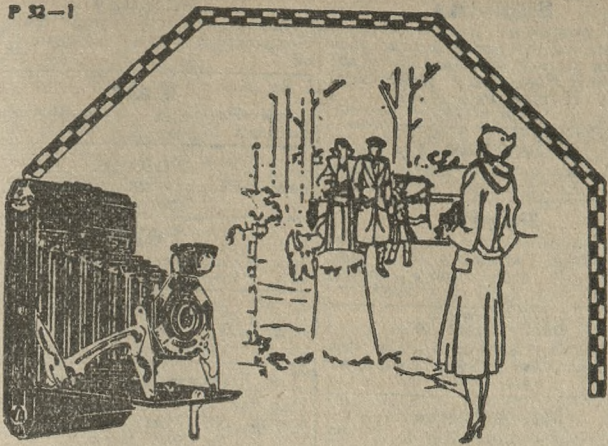
Krem na skórę „HEILWUNDER“, patent gdański Nr. 1919. Niezwykła kosmetyka do pielęgnacji skóry skutkuje z powodu swoich właściwości w rozpaczyliwych wypadkach wszystkich liszajów nawet liszajów ropnych, ranach u nóg egzemii, przyszcach, wyrzutach, wszelkiego rodzaju czerwonicy twarzy i nosa, odmrożeniach itd. Przy zamówieniach uprasza się o cel użyteczności. Świetne uznania. Jeżeli bez skutku zwrot pieniędzy Cena 8,00 zł. Wysyłka za zaliczką. Przy wysyłce sumy zgóry bez portorjum. nw 10 438

Chem. Kosm. Laboratorium „KLOSSIN“, Gdańsk 2, Bundegasse 43.

Letnisko w Chodzieży.

Bursa gimnazjalna tanio do wynajęcia na letnisko od 1. 7. do 25. 8. — 4 duże, 2 małe pokoje. Kuchnia do dyspozycji: 14 łóżek żelaznych, elektryka, gaz, wodociąg, W. C. — Nadaje się dla 2 rodzin spokrewnionych lub przyjaciół. — Do lasu i placu tenisowego 1 minuta, do dworca 8 min., 3 pary pociągów do Poznania 1 1/2 godz. jazdy. Zgłoszenia skierować p. a. X. Prob. L. Kurpisz — Chodzież Wlkp. dw 3570

P 32-1

Wiosna budzi radość w sercach...

Wy, którzy jeszcze nie fotografujecie! Wy, którzy fotografujecie już oddawna, obejrzyjcie ostatnie modele "Kodak" - Six-20 i Six-16.

Są one proste w konstrukcji, piękne w linii i wykończeniu, w najwyższym stopniu nowoczesne i eleganckie, wyposażone w doskonałe obiektywy.

Blony „Verichrome” i kamera „Kodak” to zasadnicze warunki, które zapewniają najlepsze zdjęcie rano, wieczorem, w słońcu, w cieniu lub w deszcz.

Najprostsze kamery pudełkowe „Brownie” od zł. 31.-
Kamery składane „Kodak” - - - - - od zł. 63.-
Kamery „Nagel” na płyty lub blony oraz miniaturowe 3 x 4 cm. z obj. f: 4,5 i jaśniejszemi - - od zł. 100.-

Żądajcie cenników i demonstracji we wszystkich większych składach fotograficznych.

KODAK Sp. z o. o., Warszawa, Plac Napoleona 5.

Tw 1038

UCHWAŁA. W sprawie zapobiegawczej nad majątkiem firmy Granit w Poznaniu, ul. Wjazdowa 8, zarządzająca się po myśli art. 39 rozp. Prezyd. Rzplitej z dnia 6 marca 1928 r. otwarcie postępowania układowego z dniem 28-go kwietnia 1932 r. Poznań, 28 kwietnia 1932 r. Sąd Grodzki, nw 10198

Adwokat Dr. S. JUNG
prowadzi kancelarię
w Krakowie, Grodzka 11, tel. 101-23

nw 10 197

Drugie ogłoszenia.

ZARZĄD SPÓŁKI AKCYJNEJ BRZESKIAUTO w Poznaniu
zaprasza pp. Akcjonariuszów na
Zwyczajne Walne Zgromadzenie

które odbędzie się w Poznaniu dnia 24 maja 1932 roku, o godz. 17-tej, na sali posiedzeń Drukarni i Księgarni Św. Wojciecha, Aleje Marcinkowskiego 22, - z następującym porządkiem obrad:

1. Sprawozdanie Zarządu za rok 1931 oraz przedstawienie bilansu i rachunku strat i zysków.
2. Sprawozdanie Rady Nadzorczej.
3. Odczytanie sprawozdania zaprzysiężonego rewizora Tow. Rew. „Powiernik” z odbytej rewizji.
4. Przyjęcie bilansu oraz rachunku strat i zysków i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
5. Uchwała dotycząca salda rachunku strat i zysków.
6. Uchwała dotycząca przelania t. zw. „funduszu emerytalnego” do funduszu „rezerwy specjalnej”.
7. Wybory do Rady Nadzorczej.
8. Ustalenie wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej w myśl § 6 statutu.
9. Wniosek grupy akcjonariuszów reprezentujących jedną piątą część kapitału akcyjnego co do następujących punktów: 1) wybór Rady Nadzorczej oddzielnymi grupami, 2) wybór Komisji Rewizyjnej oddzielnymi grupami, przyczem po przeprowadzeniu uchwały ma nastąpić odpowiednia zmiana statutu.
10. Wniosek Zarządu: Rezerwę podatkową wolno użyć na spłatę nietylko podatku dochodowego, ale wogóle podatków.

Do udziału w Walnym Zgromadzeniu uprawnieni są: a) właściciele akcji imiennych, zapisani do księgi akcyjnej na 7 dni przed datą Walnego Zgromadzenia, b) właściciele akcji na okaziciela, którzy w tym samym terminie złożą je w Spółce lub przedstawiają jej dowód złożenia ich u notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej. W dowodzie ma być podany spis numerów akcji i stwierdzenie, że akcje nie zostaną wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Poznań, dnia 7. V. 1932. nw 10202

Zarząd:

(-) Stanisław Brzeski. (-) Dr. Tadeusz Smoluchowski.

UCHWAŁA. W sprawie postępowania układowego, wdrożonego na wniosek firmy Adam Mrozikiewicz, hurtownia towarów krótkich w Poznaniu, ul. Nowa 11-a, zwołuje się w myśl art. 49 i 52 rozporządzenia o zapobieganiu upadłości z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. Ust. R. P. nr 27 poz. 244) II ogólne zgromadzenie wierzycieli na dzień 19 maja 1932 r., godz. 12, przed Sądem Grodzkim w Poznaniu, ul. Młyńska 1-a, pokój 29. Poznań, dnia 6 maja 1932 roku. Sąd Grodzki. nw 10200

Bank Spółdzielczy Właścicieli Nieruchomości Spółdzielnia z ogr. odpow. w Poznaniu.		
Aktywa:	Pasywa:	
2 376,72	Kasa	60 325,23
217 684,95	Bieżący	49 201,-
9 758,90	Banki	12 534,80
	Kapitał zasobowy	75 689,40
	Kapitał udziałowy	28 361,50
118 806,20	Depozyty	
	Weksle skupione	
	Redyskont weksli	186 018,-
6 497,40	Weksle do inkasa	
	Bieżące inkasa	6 497,40
40 678,22	Papiery proc. Państw.	
10 620,-	Ruchomości	
244,20	Udziały obce w Spółdzielni	
11 928,82	Straty	
417 687,41	Weksle depozytowe	417 687,41
92 598,-	Wierzyciele awantur	92 598,-
510 285,41		510 285,41

Zgodność bilansu z księgami i inwenturami potwierdza:

Rada Nadzorcza: Zarząd: nw 10 201
Dr. A. Zółtowski. K. Bierowski. St. Piotrowski.

LICYTACJA MEBLI

na Giełdzie Handlowej ul. Stawna 13 przy ul. Wronieckiej. W czwartek, dnia 12 b. m., o godz. 11 przed połudn., sprzedawać będą dobrowolnie najwięcej dającym za gotówkę:

syplnię jasno-dębową z owalną lustrami i gotownią, jadalnię ciemno-dębową, kuchnię białą, trzy szafy do garderoby, bufet antyczny, dwie maszyny do szycia, damska i męska, łóżko żelazne.

WŁADYSŁAW WOJCIECHOWSKI
uprawniony licytator i taksator, ul. Stawna 13. Tel. 23-08.
Pw 18217-55,60

LICYTACJA

W środę, dnia 11 maja b. r., o godz. 12-tej, przy ulicy Matejki, w Parku Wilsona (za palmiarnią) odbędzie się sprzedaż za natychmiastową zapłatą:

większej ilości używanych słupów, kantówek, różnych desek, drzewa opałowego, tragarzy żelaznych i rozmaitego żelastwa. nw 10436

Obejrzyć można 15 minut przed sprzedażą. Poznań, dnia 10 maja 1932 r.

Dyrekcja Ogrodów Miejskich.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W czwartek, dnia 12 maja b. r., o godz. 11-tej przy ul. Topolowej, odbędzie się sprzedaż za natychmiastową zapłatą:

6 m³ drzewa jesionowego (okrągłaki). nw 10437

Obejrzyć można 15 minut przed sprzedażą. Poznań, dnia 10 maja 1932 r.

MAGISTRAT XIII/5.

UCHWAŁA. W sprawie postępowania upadłościowego nad majątkiem kupca Jana Szymczaka w Poznaniu, Strusia 2, po myśli § 204 ord. upadł., zastanawia się postępowanie upadłościowe dla braku masy. Poznań, 28 kwietnia 1932 r. Sąd Grodzki. nw 10199

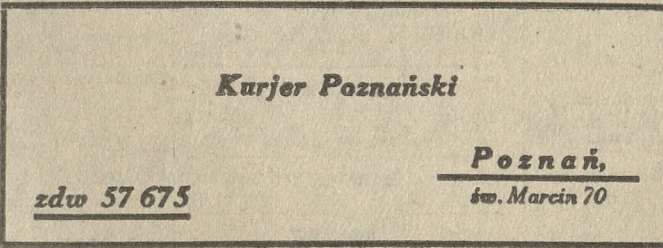
OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2305, s 21205, d 1811
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

Na ogłoszenia szyfrowane

w których podano „Zgłoszenia” lub „Oferty Kurjer Poznański nr.” należy zgłaszać się piśmiennie, osobno na każde ogłoszenie — nigdy zbiorowo na kilka w jednym liście. Oferty należy adresować do nas. W dolnym lewym narożniku koperty czy pocztówki dopisać wyraźnie numer odnośnego ogłoszenia, byśmy wiedzieli bez otwierania listu, komu wręczyć ofertę. Oto wzór:

Przestrzegamy przed dołączaniem do ofert oryginalnych dokumentów, świadectw itp., gdyż wydawnictwo nasze nie odpowiada za ich zaginięcie, jak wogóle za dalsze załatwienie oferty przez inserenta.
Adres inserenta posiadamy i wskazujemy (zamiejscowym za dołączeniem znaczka pocztowego) tylko wówczas, jeśli w ogłoszeniu powiedziano „Wiadomość” lub „Adres wskaże Kurjer Poznański nr.”.

Administracja.

1 SPRZEDAŻE
Najszczęśliwsze
losy poleca Kędziora kolektura. Poznań, Sieroca 5/6. zdw 47 926
Antyki
meble używane, garderoba za bezcen. Pocztowa 22. zdw 56 306
Lodówkę
restauracyjną sprzedam tanio — Kilińskiego 7, m. 4. zd 56 242
Koszule
na miarę wykonuje materiały własne. Ceglowski, Pocztowa 5, nw 10 181
„Antyki”
meble używane sprzedaje, kupuje Wielkie Garbary 39. Pw 18 108-54,496
Klubowy
garnitur elegancki, jak nowy 180,— sprzedam. Grobla 4, m. 2, zdw 57 721
Dom - wille
nowa doch. dwa wolna od podatku, stęplia sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 55 654

W. Gyzs
Szkolna 11
urządzą wyprzedają zapasów pochodzących z likwidowanej filii po cenach znacznie niższych. Pw 14 007-17,23
Skład
cukierniczy tanio. Adres Kurjer Poznański zdw 57 452
Śmietnik
cementowy 90 złotych. Kuźaj, Cicha 3. zdw 57 282
Kapelusze
modne najtaniej sprzedaje. Ceglowski, Pocztowa 5. nw 10 182
Rowery
„Lucznik” i innych marek od zł 200 gotówka ratami. Rybnicki, Wielkie Garbary 9. dw 3 383
Gwoździe
Blańcze cynkowa okazyjnie tanio rozsprzedaje. „Przewodnik” św. Marcin 20. Pw 12 030-15,30

„Ford”
okazyjnie do sprzedania kilka mało używanych czterodrzwiowych karetek typ A. 1929 r. Ceny bardzo korzystne. „Autoruch” Poznań, ul. Zwierzyniecka 27, telefon 68-02. Pw 15 096-18,12
Korale
okulary od słonca hurtownie, detalicznie. Rynek koło Ratusza, Koronowski. zdw 57 777
Sprzedam
pianino ozarne krzyżowe, Marcina 5, m. 13. zdw 57 730
Majątek 1 000
mórg pszennej inwentarze nadkompletne, powiat Środa, cena 240 000, wpłaty 80—120 000, reszta amortyzacja, lub zamienie na kamienie. Zgłoszenia „Kurjer” Poznań, Pocztowa 30. zdw 57 838
Parcele
ślicznie położona, 15 minut pieszo od Starego Rynku, róg Rocha — Rataja, przeszło 1000 mtr. kw. 5 600,— Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 815
Łóżka
jasny dąb, nocne stoliki. Dąbrowskiego 79, biuro. zw 57 071

Naprawde
rzadka sposobność, śliczny skład kolonialno - nabiałowy świetnie prosperujący, bardzo ruchliwym punkcie Poznania sprzedam. Powody rodzinne. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 816
Dom
powiatowe miasto Września, Kościelna 5, z dwoma składami bez długu za 16 tysięcy właściciel Osiedle, Poznań I, Powidzka 17, m. 2. zdw 57 820
Fortepian
(antyk) oraz pianino. Nowy Rynek 3. rw 5 706
Lodówkę
okazyjnie. Rynek Śródecki 12, parter. rw 5 708
Antykwarnia
Aleje Marcinkowskiego 28 poleca okazyjnie tanio różne meble starożytne, srebra, porcelane, platery, obrazy, sztychy, drobiazgi dekoracyjne. Ceny krzyżowe. Pw 16 026-18,30
Obrazy
stare — wspólczesne okazyjnie bardzo tanio Antykwarnia, Aleje Marcinkowskiego 28. Pw 16 027-18,76
Salonik
mahonowy różowy sprzedam. — Kaweckiej, Strzelecka 14. zdw 57 896
Fortepian
koncertowy Quant. okazyjnie sprzedam. Kaweckiej, Strzelecka 14. zdw 57 895
Nasiona
buraków pastewnych ekondory żółte ostatniego sprzetu oryginalne uznane przez Pomorską Izbę Rolniczą po cenie 20 zł. — Owies siewny oryginalny srebreczysty (Silberhafer) 14 zł za 50 kg. Groch polny siewny 15 zł, seradela 15 i 16 zł za 50 kg franko Toruń oraz wszelkie nasiona pastewne i warzywne po cenach najniższych. S. Tomaszewski, Toruń, Chelmińska 10, telefon 326. nw 10 354
Skład żelaza
sprzetów kuchennych, porcelany, dobre zaprowadzony, bezkurencyjny, przycepalna ulica Poznania z powodu śmierci meza natychmiast, korzystnie sprzedam. Górna Wilda 32, mieszkanie 1. zdw 57 873
Piekarnik
gazowy, nowy tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 510
Brylantowy
pierścionek 0,35 karat piękny 2 obrazy. Słowackiego 37, Płucisłki zdw 57 876

Majątek
300 morgowy prywatny jednym planie przy mieście powiatowym na sprzedaż. Piotrowski, Poznań, Szamarzewskiego 1. zdw 57 859
Drzewka
i krzewy owocowe
ozdobne oraz róże po cenach niższych Szkółki Drzew A. J. Jeske Jelonek poczta stacja kolej. Złotniki k. Poznania. Telefon 3. Cenniki na żądanie. Dojazd autobusami z ul. Szyperskiej w „Terunka Obornik Pw 11 280-8,11
Parcele budowlane
przy Szosie Warszawskiej w stronę Głównej bezpośrednio przy Osiedlach „Dom Własny” „Praca”, wodociągi, kanalizacja, dogodna komunikacja sprzedaje właściciel Małecki Droga Dębiska, telefon 11-90. Pw 13 091-15,79
Wielka wyprzedaż
torebek damskich po cenach zmniejszonych o 50%. Modne fasony od 2,75 zł, portfele skórzane od 1,25 zł. Spółka Rymarzy Podgórna 14 zdw 55 178
Wydzierżawie
lub sprzedam z powodu choroby fabrykę drewniaków i okularów w powiatowym mieście dobrze prosperującą, obrót roczny ca. 100 000 zł. Kaucji potrzeba 10 000 zł. W razie kupna połowę wpłaty reszta zostanie na hipotece po 8%. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 56 554
Karoserje
niewykończona zebra, nadająca się na samochody „Ford”, „Chevrolet”, „Citroen”, „Peugeot” sprzedamy bardzo tanio. Zgłoszenia Nadworny Patrona Jackowskiego 49 (garaż). zdw 56 713
Sypialnie
solidne, ładne, nowoczesne, najtaniej oddaje stolarnia. Kwiatowa 6. zdw 56 962
2,25 Bemberga pończochy
z prawdziwym szewkiem strzałka 2,75, złoty Bemberg 3,45, rekawiczki skórkowe 2,75, nowość kożłowe 5,25, męskie rekawiczki kremowe 1,45. Nappa 4,75, paski sport od 0,60, koszule sport. 3,25, skarpety 0,35, jedwabne 0,75, eleganckie jedw. 0,95, szelki, krawaty, bielizna luksusowa, robocza, największy wybór, najtaniej tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40 naprzeciw Wodnej. zdw 57 706
Urządzenie fryzjerskie
pierwszorzędne sprzedam zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 525

Porcelanę po Targach
nabyć można teraz
najsolidniej
i najkonkretniej tylko wprost w Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24, podwórze. zdw 57 435
Dom
z ogrodem, 6 ubikacji nadaje się na skład kolonialny sprzedam za 9 500,— Sekretarzcyk, Ławica wieś, Poznań. zdw 56 562/3
Wille
7 ubikacji z nowoczesnym urządzeniem, 1 morga ogrodu owocowego 2 minuty od dworca Luboń sprzedam. Zabikowo, ul. Marszałka Piłsudskiego 15. zdw 57 594
Motocykl
B. M. W za gotówkę sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 57 659
Dywany
Imitacja perskich 175 x 250 od 42 zł, bouclé 175 x 250 od 125 złotych, welur ang. prima 2 x 3 138 złotych, linoleum, dywany i szmery chodnikowe od 1,75. Serwety pluszowe, gobeliny, Inlety, stolowizna, płótna po cenach znizowanych. W. Groszkiewicz, Poznań, Wrocławska 3. Hurt. — Detal. Pw 16 036-19,34
Lodownię
dobre utrzymywane, Nowy Rynek 14/15, m. 2. zdw 57 630
Parcele
piękna Rataja sprzedam. Stary Rynek 73, mieszkanie 5. rw 5 721
Dom
9 lokatorów, II. pięt. bez długu ¼ morgi ogrodu, duże podwórze, piwnice, 20 minut tramwaj — Poznań z powodu starości sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 575
Rozsprzedaż
meble i rozmaite sprzety, garderoba męska i damska, Ulica Wielka 21, IV. piętro, lewo, od 10 rano. zdw 57 501
Restauracja
przy Starym Rynku, dobrze prosperująca, pełen wyszynk zaraz lub później do sprzedania. Zgłoszenia Ratuszowa 27/28. iw 57 14

Rower
Tasiemski, Garncarska 3
podwórzu, lewo, sutereny.
zdw 57 548

2 platformy
1 parę szorów wyjazdowych do-
brym stanie sprzedam Dąbrow-
skiego 88 podwórzu. zdw 57 544

Ariel motocykl
przyczepka bardzo dobrym stan-
ie pełny ekwipunek zapasowy
sprzedam tylko za gotówkę.
Chłodna 6. II. piętro. zdw 57 539

Skład
przy Kraszewskiego najruchli-
wiejszy punkt. 150 zł mieszkanie za-
raz wolny. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 57 530

Dywan
niezwykły zielony 2x3 oraz łóżko
do składania sprzedaje. Górna
Wilda 32. mieszkanie 5.
zdw 57 527

Okucia
budowlane meblowe
najtaniej Stanisław
Wewiór - Poznań.
św. Marcina 34. Spe-
cjalny skład okuć.
telefon 34-31
zdw 2 936/7

Okazja
Sypialnie dębowa - fornierowana,
kuchnia, nowa, tania sprzedam.
Grobła 90. II. lewo.
zdw 57 523

Wybór
parcel miejskich, podmiejskich
iż od 0.50 metr kwadratowy.
"Osadopol". Rzeczypospolitej 9.
zdw 57 523

Wózek
dziecięcy na pasach w dobrym
stanie. gramofon walizkowy,
francuskiego wyrobu oraz 25 płyt
na sprzedaż. Łanowa 29. m. 10.
zdw 57 520

Lisy
różne oraz krawacki futrzane
sprzedam okazjynie tania. Pa-
welek. Ratajczaka 14.
zdw 57 519

Nowy
Dom Komisowy. Woźna 16.
sprzedaje i kupuje meble używa-
ne, garderobe różne inne przed-
mioty. Pw 16 033-55.16

Pianino
dobrze utrzymane tania. Marsz.
Focha 41. mieszkanie 8. zdw 57 675

Wysadki
Rabarberu, szparagów, wiek-
szych, mniejszych ilościach poleca
Piliński Górczyn przystanek
końcowy 4 telefon 7006.
zdw 56 135/6

Wózki dziecięce
najtaniej u M. Po-
gorzelskiego - Po-
znań. Wodna 7.
Członek Spółdzielni
"Kredyt".
zdw 56 833/4

Sypialnie
sprzedaje najkorzystniej Stolar-
nia Rybaki 15. nw 8857/8

Ogród
owocowy 1200 kwm. na Łazarzu
na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 57 441/2

Maszyny
do szycia sprzedam. Wierzbic-
ce 14. m. 17. zdw 57 622

Rower
w dobrym stanie sprzedam. Cena
60 złotych. Chwałiszewo 64. m. 5
zdw 57 623

Gyna
ang. 100% za beżen do oddania
Krzymiński Swarzędz.
zdw 57 578/9

Restauracja
zaraz na sprzedaż. Adres Ka-
rjer Poznański zdw 57 524

Sprzedam
tania tresowanego psa Dober-
mana czystej rasy cena 40 zł.
Adres Kurjer Poznański
zdw 57 556

Sprzedam
lub zamienie samochód Fiat 501
na motocykl. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 57 663

Skład
papieru tania. Chwałiszewo 9.
zdw 57 503

Maszyna
damska Singera, okrągłe czolen-
ko tania. Szyperka 3. mieszka-
nie 3. zdw 57 852

Skład
spożywczy, magiel, dwa pokoje
kuchnia korzystnie sprzedam. —
Powód choroba. — Adres Kur-
jer Poznański zdw 57 871

80.—
jak nowy, pocztówkowy Kodak.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 711

Głośnieki
i głośnieki nowoczesne za beżen
wprzeda Bytner, Dąbrowskiego
79 zdw 57 757

Sypialnia dębowa
dobrym stanie 350. Poznański
Dom Komisowy. Dominikańska 3
Pw 18 212-19.36

Pieska
białego, młodego szpica sprzedam.
Konieczny. Patrona Jackowskie-
go 37. zdw 57 745

Radioaparat
elektryczny 950 zł. Skład bie-
lizny. Pocztowa 16. zdw 57 752

Jadalnia
czarna, zegarem Beckera. okazj-
nie tania. Poznański Dom Kom-
isowy Dominikańska 3.
Pw 18 214-19.39

Szafa żelazna
mniejsza, jednodrzwiowa tania.
Poznański Dom Komisowy. Do-
minikańska 3. Pw 18 213-19.37

Parcele
w porozumieniu z Komunalną
Kasa Oszczędności pomiędzy Da-
browskiego, Bukowska, Antonin-
ki i innych dzielnicach sprzedaje-
my przy wpłacie 100 zł. „De-Ka-
Ha”. Aleje Marcinkowskiego 13.
pokój 13. Pw 18 210-59.52

Wózek dla chorego
dobrze utrzymany korzystnie. Po-
znański Dom Komisowy. Do-
minikańska 3. Pw 18 215-19.39

10 stolików
płyty marmurowe, okrągłe tania.
Poznański Dom Komisowy. Do-
minikańska 3. Pw 18 216-19.40

Maszynę
do pisania walizkową okazjynie
sprzedam. Adres Kurjer Poznań-
ski zdw 57 829

Pianino
zagraniczne używane. Matejki 3.
parter, prawo, od 2-5. zdw 57 903

Pianino
bardzo dobre tania. Gwarna 17.
mieszkanie 18. zdw 57 899

Skład
korzystnie do nabycia. Informacje
Marszałka Focha 64. mieszkanie 1.
zdw 57 787

Tapicerska
maszynę skubania tania sprze-
dam. Kwiatowa 6. stolarnia.
zdw 57 798

Gramofon
walizkowy okazjynie. Wielkie
Garbary 34. mieszkanie 12.
rw 5719

Rower
zupełnie nowy, damski, meski, ta-
nio. Słowackiego 43. II. prawo.
jw 3155

Wózek
sportowy dobrze utrzymany. —
Szyperka 17. m. 1. zdw 57 619

5 KUPNA

Pianino
względnie fortepian dobrej marki
kupie oraz dobre skrzypce. Oferty
do Kurjera Poznańskiego
dw 3 561

Koncesję!!!
zaraz na wyszynk poszukuje.
Zgłoszenia telefon 4015.
zdpw 57 236

Kupię
dom z ogrodem w Poznaniu przy
wpłacie 15 000. Oferty Kurjer
Poznański zdpw 57 202

Dom
nowowbudowany wolny od stem-
pla przy kupnie, wprost od wła-
ściciela zaraz nabędzie. Wpłacie
60-70 000. Pośrednicy wyklucze-
ni. Zgłoszenia ze szczegółowym
zarysem Kurjer Poznański
zdw 57 359

Domek
(willke) z ogrodkiem Puszczyko-
wo, Puszczykowsko kupie. Agenci
wykluczeni. Spieszne oferty cena
Kurjer Poznański zdpw 56 260

Pianino
dobre kupie. Oferty Kurjer
Poznański zdw 57 142

Kupię
skład kolonialny maglem, miesz-
kaniem. Proszę podanie ceny.
Agenci wykluczeni. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 57 599

Kupujemy
miód pszczelny. Woźna i Ko-
sielki, najstarszy Dom Delikate-
sów. Aleje Marcinkowskiego 7.
zdw 57 612

Domek
nieдалeko tramwaju, ogrodem 12
tysięcy wpłaty kupie. Kurjer
Poznański zdw 57 650

Pianino kupię
dobre okazjynie. Oferty szcze-
gółowe z ceną proszę adresować
ul. Dąbrowskiego 12. Bank Rol-
ny, pokój 13. H. W. zdw 57 568

Wózek
lub sportkę kupie. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 57 646

Kupię
karosę na Fiat 501 nowa lub
mało używana. Oukiernia, Polna
28. zdw 57 514

Lodówkę
wiekszą kupie. Oferty Kurjer
Poznański zdw 57 511

Gramofon
szafkowy, stolowy z płytami kupie.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 765

Kupujemy
lekkie platformy jedno- lub dwu-
kolonne oraz podwozie samochodu
ciężarowego bez motoru z dobre-
mi oponami, dętkami i resorami.
Oferty z podaniem nośności, roz-
miarów i ceny prosimy złożyć do
„Par”. Al. Marcinkowskiego 11
pod nr. 19.9. Pw 18 197-19.9

Kupię
zaraz gospodarstwo dwudziesto-
morgowe przy mieście. Pośred-
niczko požądane. Oferty Kurjer
Poznański zdw 57 687

Pianino
możliwe kupie. Oferty z ceną
Kurjer Poznański zdw 57 686

Za beżen
antyki, meble używane. Pocztowa
22. zdw 57 713

Kupię
mały dom ewentl. małe gospodar-
stwo w pobliżu Poznania. Po-
średnicy wykluczeni. Dokładne
zgłoszenia z podaniem ceny do
Kurjera Pozn. zdw 57 749

Skrzynie
nazywane, próżne kupie. Oferty
cena franko Poznań. F. G. Fraas
Nast. w. Wl. Kaiser ul. Wielka
14. Pw 18 198-19.10

Kupię
dobrze prosperującą skład spo-
żywczy przy wpłacie 1500 do
2 000 zł. Oferty Oredownik
zdw 57 633

Kupię
wille Poznaniu mieszkaniem wol-
nem. Zgłoszenia Kurjer Poznań-
ski zdw 57 918

Gospodarstwo
lub oberżę z rolą, najchętniej w
Poznańskim kupie wpłacie oko-
ło 5 tysięcy złotych. Oferty do
Kurjera Poznańskiego nw 10 442

Radjoodbiornik
lampkowy i głośnieki kupie. Oferty
z ceną Kurjer Poznański
zdw 57 807

Kupię
mechanizm do zegara stojącego.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 734

Parcele
kupie. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 57 779

Formę
używaną do wyrobienia rur ce-
mentowych. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 57 858

Obrazy
wartościowe w ramach i sztychy
przyjmujemy na sprzedaż komi-
sowa. Antykwariat Gwarna 20.
zdw 57 867

Za gotówkę
kupię powóz kryty, używany, lecz
bardzo dobrze utrzymany, naj-
chętniej „budkę” na 4 osoby z
wygodnymi siedzeniami i taki
sam wolant na 4 osoby. Spieszne
oferty tylko z ceną przystępną i
dokładnym opisem pod adresem:
Franciszek Miekus i. Golina Ko-
sielna, powiat jarociński.
dw 3 575

6 KAMIENICE

Kupię
kamienicę nowszą w Poznaniu
w dobrym stanie za gotówkę —
wartości do 100 000 zł. Oferty
Kurjer Poznański zdw 57 591

Wille
przy tramwaju, wpłaty 7 tysięcy
kupie. Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 538

Wille
Solacz, Puszczykowo, Osiedle,
Grunwaldzka sprzedaje hipoteki
amortyzacyjne. Malecki. Poznań.
Rybaki 20 a. zdw 57 761

Kamienicę
dwupiętrowa 39 000 wpłaty 15 000
złotych, dochód 5 500 sprzedaję
Bloch, Poznań. Półwiejska 18.
mieszkanie 19. zdw 57 842

Centrum Łazarza
Wille siedmiopokojowa, komfor-
towa, ogrodem, wyjeżdżając —
sprzedam tania, byle zaraz. Zgło-
szenia Kurjer Poznański
zdw 57 848

Dom
ogrodem Poznaniu, Winiary, kor-
zystnie sprzedam, wpłaty 15 000.
Szulc, Maleckiego 23. m. 8.
zdw 57 811

Wille
lub mniejsza kamienicę kupie w
okolicy Jeżyca lub Łazarza, Zgło-
szenia Kurjer Poznański
zdw 57 882

7 PIENIADZ

Kto
pożyczy 100 zł na 3 miesiące?
Procent 10 zł miesięcznie. Oferty
Oredownik Wielkopolski
zdw 57 290

Przystąpię
jako czynna współniczka, mam
4 000. Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 605

Egzystencja
Przedsiębiorstwo dobrze prospe-
rujące, własna fabrykacja bez
konkurencji w Poznaniu poszu-
kuje współnika 10 000 ewentl.
sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 57 567

Do doskonała lokata
Sprzedam 8% listy w zł. z. Za-
chodnio Polskiego Towarzystwa
Kredytowego Miejskiego w Po-
znaniu. Nomin. 5 od 20 tysięcy.
Oferty do Kurjera Poznańskie-
go zdw 57 700

Współniczkę
1 000 zł kaucji do biura handlo-
wego zaraz. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 57 748

15 tysięcy
na pierwszą hipotecę kamienicy
wartości 150 tys. szukam. Oferty
Kurjer Pozn. zdw 57 733

50 000 do 60 000 zł
hipotecznie zabezpieczonych na
objekcie pięcioletniej wartości
poszukuje w pełnym biegu
fabryka, mająca na 1 000 000 zł
dostaw wojskowych. Gwarantuje
sie 2-3% miesięcznie. Oferty
Kurjer Poznański zdw 57 804

8 DO WYNAJĘCIA

Dwa pokoje
kuchnia, czynsz dwuletni gospo-
dara. Długa 3. m. 9. od 5-tej.
zdw 57 451

Mieszkanie
trypokojowe z kuchnią w Lubo-
niu wydzierżawie. Andrye. Gwa-
rancja 14 (Łazarz). zdw 56 609

Dwupokojowe
kuchnia, łazienka, czynsz mie-
sieczny wynajmie „Pawilon” —
Marsz. Focha 15. zdw 57 717

Ośmiopokojowe
komfortowe mieszkające III. pię-
tro, przy ul. Słowackiego (strona
słoneczna) wprost od gospodarza
od 1.5 32. do wynajęcia. Zgło-
szenia: K. Loga. Słowackiego 18.
Telefon 66-89 Pw 13 093-16.17

5 pokoi
z przynależnościami na I. pię-
trze, przyuczepalnej ulicy pobliżu
Placu Wolności wprost od wła-
ściciela zaraz do wynajęcia. —
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 57 626

Dwupokojowe
s łazienką zaraz do wynajęcia
za kaucją lub czynszem zgóry.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 613

Mieszkanie
4 pokojowe niedrogonowa pokoi-
kiem dla służącej, łazienka, I.
piętrze. Niezależnych zaraz do
wynajęcia bez odstępnego za
czynszem zgóry. Zgłoszenia po-
ważnych reflektantów, podaniem
stanowiska, warunków najmu
Kurjer Poznański zdw 57 652

Frontowy
elektryczność niekierujący. Da-
browskiego 49 b. m. II.
zdw 57 648

Dwuosobowy
klatki, utrzymaniem — obiady
Marcin 29. III. zdw 57 587

Pokój
skromny. Św. Wojciech 5. m. 8.
zdw 57 586

9 pokojowe mieszkanie
komfortowe b. dobrze utrzymane
przy ul. Matejki, korzystnie za-
raz do wynajęcia. Oferty do Ku-
rjera Poznańskiego pod
zdw 57 517

Pokój
kuchnie lub pokój, miesięcznym,
zagwarantowanym, albo próżny
wynajmie gospodarza Oferty Ku-
rjer Pozn. zdw 57 637

4 pokoje
z przynależnościami. II. piętro,
okolica Parku Wilsona słoneczne
zaraz do wynajęcia miesięczna
dzierżawa od gospodarza. Oferty
Kurjer Poznański zdw 57 597

Skład
urządzeniem restauracyjnym od
zaraz do wydzierżawienia. Ulica
Dąbrowskiego 23. zdw 57 767

Ubikacje
mieszkaniami na skład, warsztat
korzystnie. Informacje bezpłat-
nie. Kasperek, Rybaki 10.
zdw 57 746

Dwupokojowe
kuchnia, pokój kuchnia, dzierż-
awa miesięczna. Informacje Ma-
rszałka Focha 64. mieszkanie 1.
zdw 57 786

Pokój
kuchnie wynajmie, czynsz mie-
sieczny. Swarzędzka 2 (osiedle)
rw 5 712

4
pokoje kuchnia, od gospodarza,
pół roczny czynsz 1 000 zł później
100 zł miesięcznie. Adres wskaże
Kurjer Poznański Stary Rynek
rw 5704

2 pokoje
i kuchnia spiesznie wynajmie.
Śródmieście, 90 zł miesięcznie, rok
zgóry. Oferty do Kurjera Pozn.
zdw 57 808

3 pokojowe
kuchnia w centrum wskaże Ku-
rjer Pozn. zdw 57 817

Trypokojowe
cztery odda „Rex”. Stary Rynek
43. zdw 57 728

Trypokojowe
słoneczne, elektryczność łazienka.
Wskaże Kurjer Poznański
zdw 57 890

9 SZUKA MIESZK.

Pokoju
kuchni wprost od gospodarza,
śródmieściu lub Wildzie poszu-
kuje zaraz lub później. Dzierż-
awa rok zgóry. Oferty Kurjer
Poznański zdw 56 689

Poszukuję
pokoju kuchnia zaraz ¼ roku
dzierżawy. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 57 641

Sędzia
poszukuje 3-4 pokojowego miesz-
kania wprost od gospodarza.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 634

Mieszkania
3-4 pokojowego z komfortem po-
szukuje. Zgłoszenia do f-y Dom
Pończoch Nowa 11. zdw 57 615

Pokoju
kuchni na Łazarzu poszukuje
mieszkanie za miesięczną dzier-
żawę wprost od gospodarza. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 565

Poszukuję
mieszkania 1-2 pokoi z kuchnią
możliwie (centrum) od gospodar-
za, z podaniem warunków Aleje
Marcinkowskiego 15. m. 10.
zdw 57 642

4-6
pokojowego mieszkania blisko
centrum poszukuje dla siebie od
gospodarza. Placę regularnie ko-
morne. Zgłoszenia „Par”. Aleje
Marcinkowskiego 11 pod nr. 55.55.
Pw 18 196-55.55

Lubon
Staroleka, Krzesiny lub miejsce
szuka mieszkanie pokój z kucha-
nią za miesięczną dzierżawą po-
sada stała. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 57 449

Dentysta
poszukuje 4-6 za miesięczną
dzierżawę. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 57 712

Samotna
osoba poszukuje pokoju kuchnia
wprost od gospodarza za mie-
sięczną dzierżawą Jeżyce, śród-
mieście. Pośrednicy wykluczeni.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 716

Mieszkania
4 pokojowego poszukuje. Zgło-
szenia Kurjer Pozn. zdw 57 731

Pokoju
kuchnia od gospodarza szuka
rzemieślnik stała praca płaci
czynsz pół roku zgóry. Oferty
Kurjer Poznański zdw 57 828

Mieszkania
3-5 pokoi poszukuje blisko cen-
trum. Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 897

Mieszkania
5-6 pokoi słonecznych I. lub II.
p poszukuje się wprost od go-
spodarza. Oferty Kurjer Pozn.
rw 5 715

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Małżeństwo
na stałej posadzie poszukuje
mieszkania 2-3 pokojowego z
kuchnią. Oferty Oredownik
zdw 56 854

Zamienię
3 pokojowe mieszkanie z przyna-
leżnościami na 2 pokoje. Oferty
Kurjer Poznański zdw 57 602

4
pokoje przy ul. Jasnej zamienię
na 2 w bloku Spk. Budowl. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 614

Zamienię
2 pokoje, kuchnie na Wildzie na
jedną pokój kuchnie śródmieściu.
Kaczmarek, Marcinkowskiego 5.
Nikolówna. zdw 57 584

Od Krynicy
28 kilometrów w miasteczku —
(miejsco klimatycznym) wille —
(osm ubikacji mieszkalnych),
duży ogród — sprzedam lub za-
mienię na obiekt Poznań Oferty
Kurjer Poznański zdw 57 583

Mieszkanie
pańskie. 4 pokojowe z ogrzewa-
niem w dobrym położeniu zamie-
nie na 2 pokoje. Oferty Kurjer
Poznański jw 3149

11 POKOJE UMEBL.

Balkonowy
słoneczny, elektryczność, łazienka,
Jeżycka 45. m. 4. narożnik
Mickiewicza. zdw 57 804

Pokój
umeblowany duży, willa niski
parter. Kuźaj Cicha 3.
zdw 57 251

Piekary
8 a. I.

Dwuosobowy
czysty, Słowackiego 39, III, pr.
wo. zdw 57 880

Pokoik
panieniec, Kreja 6, mieszkanie 2,
zdw 57 856

Pokoik
bielona wolny, Plebańska, Sło-
wackiego 37, zdw 57 854

Pokój
Młyńska 12 a, mieszkanie 10, te-
lefon, zdw 57 853

Frontowy
dla 1 lub 2 osób od 15, Matejki
53, mieszkanie 10, zdw 57 851

Pokój
Polna 13 L, lewo, zdw 57 850

Elegancki
możliwie z obiadem solidnej pani,
Wielkie Garbary 39, mieszka-
nie 13, zdw 57 852

12 SZUKA POKOJU

Śródmieście
1-2 osobowe, niekierującego
od 15, Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 635

Eleganckiego
swobodnego, możliwie klacki
głuchowatej, telefonem, Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 57 616

2 studentki
poszukują dwóch pokoi razem z
sąsiedziem, Oferty tylko ceną do Kur-
jera Poznańskiego zdw 57 633

Pokoju
umeblowanego poszukują 2 pa-
nienci, Zgłoszenia z podaniem
ceny do Kurjera Poznańskiego
zdw 57 531

Pokoiku
spokojnego (śródmieście) pani,
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 57 537

Inteligentna
wykształcona skromna poszukuje
pokoiku utrzymaniu w zamian
za pomoc domu, szycie, reparacje
Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 529

Pokoju
niekierującą wejściem dla za-
miejszczonego pana poszukuje,
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 57 516

Próżnego
pokoju poszukuje małżeństwo
bezdzietne, Oferty cena Kurjer
Poznański zdw 57 509

Pani
szuka pokoju z klacki schodowej
w sumie 50 zł, okolica Matejki,
Marszałka Focha od 15, Oferty
Kurjer Poznański zdw 57 672

Pokoju
słonecznego, dobrze umeblowa-
nego na stałe szuka pan, Oferty
Kurjer Poznański zdw 57 663

Pokoju
klacki, niekierującego, śród-
mieścia, podaniem ceny, Oferty
Kurjer Poznański zdw 57 724

Przyjezdny
szuka eleganckiego niekierującego
pokoju w centrum na tydzień
od 17 b. m., elektryczność, moż-
liwie telefon, Oferty Kurjer Poz-
nański zdw 57 573

Pokoju
dobrze umeblowanego, niekierują-
cego, śródmieściu dla pana,
Oferty Kurjer Poznański zdw 57 900

Studentka
poszukuje miłego słonecznego po-
koju blisko Uniwersytetu, Oferty
warunkami Kurjer Poznański
zdw 57 870

Małżeństwo
(2 dzieci) poszukuje pokoju uży-
wanym kuchnią, Oferty cena Kur-
jer Poznański zdw 57 866

13 LOKALE

Pl. Wolności 4
do wynajęcia: 1) lokal handlowy
na parterze wraz z halą i 2) lo-
kal przemysłowo-handlowy na I
piętrze, wiadomości na miejscu,
zdw 52 007

Restauracje
kompletne urządzenie z mieszka-
niem oddam fachowcom na ra-
chunek z kaucją, Oferty Kurjer
Poznański zdw 57 607

Lokal
eklepowy na skład lub warsztat
przy Rynku Wileckim do wynaj-
ęcia, Zgłoszenia „Par” pod nr.
19.20, Pw 16 204-19.29

14 DZIERŻAWY

Skład
papieru, wyrobów tytoniowych,
bez konkurencji, do wydzierżawie-
nia, Oferty 5 000, Oferty
Kurjer Poznański nw 10 330

Garaże murowane
mieszkanie od 20 zł, Garaże Po-
lona Dróżbackiej 2 przy Parku
Wilsona, zdw 53 557

Poszukuje
dzierżawy majątku do 1 500 mórg
żywym, martwym inwentarzem,
Oferty podaniem warunków Kur-
jer Poznański zdw 57 453

Dzierżawy
od 200-450 mórg poszukuje od
1.7, Zgłoszenia Pospieszala, Ma-
łczy powiat Międzybóże,
zdw 57 634

Dzierżawy
ca. 1500 mórg poszukuje od 1
lipca zawodowy rolnik posiadają-
jący własne inwentarze, Łaskawe
oferty upraszam Kurjer Poz-
nański pod zdw 57 445

Dla lekarza dentysty
dobrze zaprowadzona praktyka
dentystyczna z kasami w mniej-
szym mieście na Pomorzu zaraz
do wydzierżawienia na rok,
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 57 547

Prater Poznański
Columbia, Droga Debińska od-
daje stoiska bezpłatnie,
zdw 57 617

Skład
na fryzjerstwo mieszkanie wy-
dzierżawie, Oferty Kurjer Poz-
nański zdw 57 857

Dzierżawy
gospodarstwo 124 morgi, kontrakt
10 lat, objęcie 6 000, gospodarstwo
90 mórg, objęcie 5 000, gospodar-
stwo 300 mórg, objęcie 8 000, gos-
podarstwo 72 morgi, objęcie 6 000
gospodarstwo 104 morgi, objęcie
10 000, gospodarstwo 115 mórg, ob-
jęcie 3 000 zł, Sowiński, Poznań,
św. Marcja 22, telefon 18-97,
zdw 57 774

Majątek
1 350 mórg, 3 Mk. bonitacji, pry-
watny, 10 lat do wydzierżawienia,
objęcie 6 000 zł, od Poznania 40
km, strona Leszna, Sowiński, Poz-
nań, św. Marcja 22, telefon 18-97,
zdw 57 775

Poszukuje
gościńca, ziemia w dobrym poło-
żeniu, Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 772

15 LETNISKA

Zegleństw - Willa Beskid
pod nowym zarządem poleca na
miejscu z obfitym całodziennym
utrzymaniem (6 zł), zdw 56 209

Borówiec
stacja Gądk, okolica lesista -
dobra kuchnia, przytulne letni-
sków, Osada 40, zdw 57 598

Letnisko
2 pokoje umeblowane z kuchnią
lub oddzielnie do wynajęcia na
okres letni od 1 czerwca, Duży
ogród bezpośrednio las, łódź na
jeziorze do dyspozycji, Chodzież,
Słowackiego 4 par. Skwirut, te-
lefon 50, zdw 57 552

Pokoje
na letnisko w Kórniku z utrzy-
mianiem 4 zł lub bez, las, woda,
dla wędkarzy, Zgłoszenia do Ku-
rjera Poznańskiego zdw 57 550

Krynica „Stella“
pod zarządem Julji Węgielowej
(przy Nowych Łazienkach) poleca
pokoje słoneczne, komfortowo ur-
ządzone z ciepłą i zimną wodą
biejącą w pokojach, Kuchnia
wyborowa, Ceny niskie,
zdw 57 310

Letnisko
lub stała dzierżawa, Warta, las,
2 pokoje kuchnia umeblowana
lub 2 pokoje umeblowane, stacja
kolejowa, autobus, - Schelenz,
Obrzycko, zdw 57 602

Letnisko
kotwica Boszkowo, stacja kolejowa
Boszkowo, blisko Leszna,
słoneczne położenie, plaża, jezioro,
oddaje pokoje z utrzymaniem dla
letników, ceny przystępne,
nw 10 440

Letnisko
uroczna, zdrowa okolica, lasy,
woda, stacja w miejscu, dzienne
4 zł, Rogowska, Stobnica pow.
Obornicki, zdw 57 800

Poszukuje
się pokoju z całkowitą utrzyma-
niem dla małżeństwa, zaraz, Oko-
lica sucha i lesista, Oferty z ceną
Kurjer Poznański rw 6 717

16 OSOBISTE

Zgubiłem
wykaz osobisty Jan Kaczmarek,
ul. Górczyńska 81b który unie-
ważniam, zdw 57 554/5

21 ZGUBY

Zabrano
płaszcz wieczorek Medyków, -
Sprawce poznano, O ile nie odda
Belwederze, oddamy policji,
zdw 57 620

Panią
która zabrała parasol 3 maja ra-
zo z tramwaju 4, proszę oddać
za wynagrodzeniem, Kiliforskiego
1, mieszkanie 1, zdw 57 572

Skradziony
wykaz osobisty nazwisko Józef
Chojnacki unieważniam,
zdw 57 833/4

Lorgnon
srebrne sobotę zgubione, Proszę
oddać Marcina 26, mieszkanie 4,
wynagrodze, zdw 57 530

Uciekł
złoty kanarek w niedzielę wieczorem,
zwrot za wynagrodzeniem,
Kantaska 5, mieszkanie 5,
zdw 57 706

22 ROZMAITE

**Samochód zamienię
na meble**
karetka, najnowszy typ, na 4 oso-
by marki Peugeot, Oferty „Par”
pod 18.98, Pw 10 174-18.98

Darmo
katalog płyt gramofonowych wy-
słamy pa nadesłaniu znaczka
pocztowego, Ostatnie nowości,
Ceny niskie, „Polska Płyta”,
Warszawa, Marszałkowska 104,
npw 10 860

**3 miesięczną
dziewczynkę**
oddam na własne uciążym pa-
ństwu, Oferty Kurjer Poznański
nw 10 420

Podatkowe sprawy
załatwia najtaniej biuro Towar-
zystwa Prawnej Ochrony Po-
datników w Poznaniu ul. Rataj-
czaka 2, I. piętro, zdw 57 596

Windykacje
pretenski wyroków kto podejma-
je? Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 521

Mleka
dobrego duzo wprost wal dostar-
cze, Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 518

95 gr
koszula damska z klocka, koszula
kolorowy madapolan z toleto
od 1.90 koszula damska nocna od
2.90 pantalon trykotowy od 95
srosczy, pasatony jedwabne od
1.90, halki jedwabne duze z
koronka od 3.50, koszula tryko-
towa damska od 1.60 kombinacja
trykotowa od 2.40, Bielezina trykotowa, elastyczna
damska, męska i dziecięca
poleca dopóki zapas starczy po-
cenać niebawale niskich Fabry-
ka Bielizny J. Schubert Poznań
ul. Wrocławska 3, Ceny niskie
towar trwały, Pw 12 007-14.28

**2,85 Bezrękawniki
z jedwabiem**
Białki jedwabne nowości 5.75
6.35, 9.85, pantalon jedwabne w
pasy 1.45 rypsove 1.85 Mioniejs
3.50, kombinacja jedwabne 2.85
Torebki modne skórkowe 2.50
3.50, eleganckie nowości 5.50 6.75
Bagdad 8.50, Parasole 3.50 modny
4.90, jedwabny deseniowy 14 50
kryształki biżuteria, kolnierzyk
najtaniej tylko Warszawskim
Składzie Fabrycznym Jadwiga
Podbielska, Wielkie Garbary 40
naprzeciw Wodnej, zdw 57 709

Krawcowa
pierwszorzędna przyjmuje w domu
i wyjeżdża, Oferty Kurjer Poznań,
zdw 57 670

Dziecko
dwa - trzyletnie przyjmie za
własne, Zgłoszenia Kurjer Poz-
nański zdw 57 679

Bielizna najtaniej pierze
pralnia Piekary 3, filie Niezolew-
skich 8, Matejki 88
zdw 57 792/3

Telefon
odstąpię, Oferty Kurjer Poznań,
zdw 57 793

Abażury, kapelusze
damskie przerabiam tanio, Ma-
rszałkarska 8, m 9, zdw 57 762

**Lilje
do I. Komunii św.**
poleca Fabryka Kwiatów, Wrocł-
awska 4, Hurtownia, Telefon
5965, zdw 57 754

Obiady
smaczne na masle, abonament
Działalność 2, mieszkanie 2,
Pw 18 209-19.42

23 OZENKI

Młoda
przystojna pani pozna inteligent-
nego starszego pana, Cel ma-
trymonialny, Oferty Kurjer Poz-
nański zdw 57 606

Wdowiec
lat 40, rzemieślnik państwowy,
szuka towarzyski życia do lat
35, Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 625

Poważnych
zapatrzywał pan, nie znajdując
nikogo w Poznaniu, przyjechawszy
na kilka tygodni do kilkunastu
pobyć zagranicą, pragnie poz-
nać osobę ze środowiska wysoce
kulturalnego raczej ze sfery ziem-
niarskiej, Osoby szukające przy-
godę wykluczone, Cel matrymo-
nialny, Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 649

Kawaler
lat 23, na stanowisku, mowyka-
ny poszukuje w celu ożenku sym-
patycznej, młodej religijnej to-
warzyski życia, odpowiedni ma-
jątek pożądany, Oferty Kurjer
Poznański zdw 57 646

Kawaler
lat 24, inteligentny, przytulny,
urzędnik, właściciel większej ka-
mienicy w Poznaniu poszukuje od-
powiedniej pani, Cel matrymo-
nialny, Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 515

Kawaler
lat 30, kupiec samodzielny i wła-
ściciel domu w powiatowym mie-
ście Wielkopolskie poszukuje na
tej drodze żony, młodej, przytul-
nej, inteligentnej, która ma zama-
łowanie do kupiectwa, Dla wspól-
nego dobra poszeg pożądan, Pa-
nia, którym należy na szczęśli-
wym pożytku i szybkim zama-
łowaniu, upraszam o nadesłanie
oferty wraz z fotografią do Ku-
rjera Poznańskiego zdw 57 690

Inteligentna
Amerykanka, niezależna spo-
zna pana, Cel matrymonialny,
Biuro „Przyszłość”, Poznań, Pa-
miątkowa 9, zdw 57 676/77

Dwóch braci
kupców poszukuje w celu matry-
monialnym panięk z gotówką
lub własnym przedsiębiorstwem,
dla usamodzielnienia się, Nie wy-
klucza się siostr, Pożądan foto-
grafie które ewentl. się zwraca,
Łaskawe oferty do Kurjera Poz-
nańskiego nw 10 441

Panna
dwudziestotrzyletnia, wykształ-
cona, muzykalna, posiadająca ele-
gantnie mieszkanie i wyprawy,
posłubi poważnego kandydata,
Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poz-
nański zdw 57 622

24 NAUKA

Tadeusza Preissa
kursy handlowe Ratajczaka 29,
2 lipca, zdw 56 991

**Żeńskie
Kursy Techniczne**
Poznań, Kraszewskiego 17, mie-
szkanie 15, Przyjmują zgłosze-
nia na rok 1932/3, Pw 16 029-53.33

Kursy
księgowości, stenografii, pisania
maszyną korespondencji, Ogro-
dowa 16, II, zdw 57 189/90

Polonista
Kto posiada streszczenie powieści
„Lyrik und Lyriker” Wernera,
Spieszne oferty, cena Kurjer Poz-
nański zdw 57 759

25 MUZYKA

Lekcje
gry fortepianowej dyplomowana
nauczycielka, Aleje Marcinko-
wskiego 1, III piętro, narożnik,
zdw 57 147

26 ROZRYWKA

Columbia
Droga Debińska poleca stowa-
rzyseństwem sale ogród i kregiel-
nie do zabaw bezpłatnie,
zdw 57 618

Kino „Muza“
Lazarza, Focha 23, Łowca posa-
gu, zdw 57 503

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 80 łów dla rozsu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych

Ekspedjentka
uzdolniona dział wedlin, poszu-
kuje posady, Zgłoszenia uprasza
Podolska Ropczyce 332 (Mało-
polska), dw 3 557

S. O. S.
młody człowiek, posiadający dy-
plom szkoły, poszukuje posady
lub jakiegokolwiek pracy na naj-
skromniejszych warunkach, Oferty
Kurjer Poznań, zdw 56 771

Rzadca gospodarczy
kawaler, lat 30, z kilkoletnią prak-
tyką w majątkach buraczano-ho-
dowlanych poszukuje posady,
Oferty Kurjer Poznań, zdw 56 885

Szofer
kawaler, trzeci, sumienny, z
kilkoletnią praktyką poszukuje
posady ewtl. z kaucją, Miejsco-
wość obojętna, Oferty Kurjer
Poznański zdw 56 811

Młynarz
kawaler, dobry fachowiec, sumi-
enny, szuka posady na skrom-
nych warunkach, W. Derda,
Podzamcze powiat kępiński,
zdw 57 237

Młodsza
dziewczyna, uczciwa lat 18, po-
szukuje pracy domowej lub do
damecka, Suwalski, Składowa 1,
zdw 57 393

Cukiernik
pierwszorzędna wita poszukuje po-
sady z obsługą lub bez, Miejsco-
wość obojętna, Oferty do Kur-
jera Poznańskiego zdw 57 483

Posługaczka
dobrymi świadectwami szuka po-
sady, Oferty Kurjer Poznań,
zdw 57 356

Starsza
dziewczyna, długoletni świa-
dectwami poszukuje posady z
gotowaniem od 15 do wszystkiego,
Oferty Kurjer Poznań,
zdw 57 557

Przyjmę
posadę kasjera, inkasenta, Mło-
dziejka filii składu tp. w Po-
znaniu lub okolicy są skromnym
wynagrodzeniem - złote kaucje
wymaganej wysokości kupie -
przystąpię do spółki do nie wiel-
kiego lecz dobrze prosperujące-
go składu brzoja obojętna, Oferty
do Kurjera Poznańskiego pod
zdw 54 513

Początkująca
panienka, lat 17, z akonieczną
szkołą handlową, pochodząca z
nawskroś poradnej rodziny, zupeł-
na sierota poszukuje odpo-
wiedniej posady zaraz lub póź-
niej, Łaskawe oferty Kurjer
Poznański zdw 54 637

**Dyplomowany
mistrz stolarski**
rutynowany fachowiec meblowo-
budowlany, samodzielny kalkul-
lator, rysownik, obeznany z
obróbką maszynową, poszukuje
jakiegokolwiek posady, Wymaga
nia skromne, Oferty Kurjer Poz-
nański zdw 55 055

Agrotechnik
Związek praktyki fachowej w tem
rok jako radca, -oszukuje odpo-
wiedniej pracy zaraz, Oferty
uprasza do Kurjera Poznańskie-
go zdw 56 131

Mistrz
ceglarski, doświadczony, długo-
letnia, świetna praktyka, obezna-
ny doskonale we wszelkich pra-
cach poszukuje posady zaraz,
W. Malinowski, Jelonek, poczta
Złotniki, koło Poznania,
zdw 56 591

Biuralistka
skromnych wymagań szuka po-
sady, Oferty Kurjer Poznański
zdw 55 752

Bona
z kilkoletnią praktyką, mająca
cośkolwiek zycia pomaga w nau-
ce, poszukuje posady, Łaskawe
oferty Kurjer Poznański
zdw 57 603

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem szuka po-
sady, Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 600

Posługi
na cały dzień, Oferty Kurjer
Poznański zdw 57 592

Dziewczyna
poszukuje posady zaraz w lep-
szym domu za małym wynagro-
dzeniem, Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 57 640

Poszukuje
posady od 10 do dzieci 10 zł mie-
sięcznie, Oferty Kurjer Poznań,
zdw 57 637

Pokoju
znająca doskonale usługę umie-
jąca szyc, haftować, prasować
i ondulację poszukuje posady
od 15, 5 ewentualnie 1, 6, Oferty
Kurjer Poznański zdw 57 632

Dziewczyna
szuka posady z gotowaniem lub
bez, Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 628

Inteligentna
osoba poszukuje posady jako za-
rządczyni - gospodyni, Oferty
proszę kierować do Kurjera Poz-
nańskiego zdw 57 624

Dziewczyna
mogąca wykazać się dobrymi
świadectwami z gotowaniem i
szyciem szuka posady od 15 maja
Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 621

Poszukuje
posady kilka godzin dziennie,
Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 611

Poszukuje
posady od zaraz, Oferty Kurjer
Poznański zdw 57 560

Poszukuje
posady od 15, z gotowaniem,
Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 559

Panienska
z dobrej rodziny znająca roboty
ręczne, szycie oraz mająca coś-
kolwiek praktyki w pielęgniar-
stwie przyjmie posadę najche-
tniej do dzieci, Oferty Kurjer
Poznański zdw 57 533

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem po-
szukuje posady, Oferty Kurjer
Poznański zdw 57 647

Panienska
ukończona szkoła handlowa, po-
szukuje posady początkującej
maszynistki za małym wynagro-
dzeniem, Oferty Kurjer Poznań,
zdw 57 643

Stangret
kawaler były kawalerzysta, dobre
świadectwa, zna ujeżdżanie re-
montów szuka posady, Zieliński,
Ligota Odbudowanie, poczta Bro-
now Wlkp., zdw 57 590

Dobry
krawcowa szuka posady w domu,
Oferty Kurjer Poznański
zdw 57 588

Elew
gospodarzy, lat 23 z szkołą rolni-
czą, kursami handlowymi oraz
krótką praktyką poszukuje po-
sady za skromnym wynagrodze-
niem, Łaskawe zgłoszenia Ku-
rjer Poznański zdw 57 585

Fachowiec młeczarski
młeczarsz masłarz, serowar obe-
znany z wszelkimi pracami w
zakres młeczarstwa wchodzącymi
z prowadzeniem młecz

Uczciwa
porządna, z dobrym gotowaniem do wszystkiego samodzielnie od 1. 6. Oferty Kurjer Pozn. jw 3160

Praczką
czysta, sumienna, poszukuje prania. Oferty Kurjer Poznański rw 5 723

Dziewczyna
dobremi świadectwami, sumienna poszukuje posługi biurowej. Oferty Kurjer Pozn. rw 5 722

Kucharka
z bardzo dobrym gotowaniem poszukuje posady od 15. 5. lub zaraz. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 57 847

Sierota
uczciwa, dobrej rodziny lubiąca dzieci szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 839

Dziewczyna
wierna, czysta, pracowita, do brem gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 802

Sierota
uczciwa poszukuje posady od 15 do dzieci lub do prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 801

Dziewczyna
uczciwa, cokolwiek gotowaniem, lubiąca dzieci poszukuje posady od 15. 5. Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 851

Krawcowa
szuka posady w dom lub na wyjazd. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 57 805

Kucharka
siłcząca, dobrymi świadectwami poszukuje posady od 15 lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 809

Sierota
poszukuje posady jako biuralistka. Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 819

Posługi
szukam przed południem. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 57 823

Dziewczyna
poszukuje posady lub posługi. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 778

Dziewczyna
z cokolwiek gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 775

Uczciwa
pracowita dziewczyna, poszukuje posady do wszystkiego, od 15. lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 790

Biegły zecer akcyd.
doświadczony, sumienny, uczciwy, 15 lat praktyki, długoletni metrapaź gazet i ilustr., z rutyną kierowniczą, z wyższym wykształceniem poszukuje odpowiedniej posady. Łaskawe zgłoszenia do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zdw 57 843

Dziewczyna
starsza poszukuje posady do prac domowych w mniejszym, skromnym domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 897

Dziewczyna
do wszystkiego uczciwa, z dobrymi poleceniami szuka pracy. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 836

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem i własną pościelą, najchętniej od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 204

Poszukuje
posługi z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 439

Dziewczyna
młodsza szuka pracy do wszystkiego. Strzałowa 6 mieszk. 11. zdw 57 416

Służąca
wiejska starsza uczciwa, poszukuje stałej posady do wszystkiego do 2-3 osób. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 249

Służąca
do wszelkich prac domowych bez gotowania szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 424

Student
handlowiec posiadający 2-letnią dobrą praktykę poszukuje jakiegokolwiek pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 426

Młoda
wiejska dziewczyna poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 57 235

Szofer
slusarz - mechanik z kilkoletnią praktyką poszukuje posady obejmującej wszelkie naprawy samochodów, okolica obojetna. Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 222

Administrator
znakomity gospodarz szuka posady 1. 7. znanego kawalera, dobre referencje — urzędnika gospodarczego. Oferty Kurjer Poznański zdw 56 574

Ogrodnik
kawaler, lat 25, z długoletnią praktyką (zna się specjalnie na hodowli kwiatów, warzywnictwie i zakładaniu parków) poszukuje z dniem 15 maja posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 56 466

Panienska
pisząca maszyną poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 262

Urzędnik
gospodarczy kawaler, pierwszorzedna sila energiczny potrzebny 1. 7. na 2000 m. Kopje świadectw i warunki do Kurjera Poznańskiego zdw 57 508

Służąca
do wszystkiego. Zgłoszenia godz. 18. Kopernika 9/8. zdw 57 506

Adresowaniem
kopert zarobek można 100 do 150 złotych miesięcznie praca domowa. Jan Klawczyński, Warszawa skrytka pocztowa 571. Pw 15 038-62.214

Panienska
poszukuje w nauce półroczną do biura obrońcy pr., która zapłaci 250 zł. zaraz. Po nauce pewna posada. Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 660

Posługaczka
od zaraz. Rom. Szymańskiego 3. L. lewo. zdw 57 725

Kucharka
tylko dobrym gotowaniem, prasowaniem, dobrymi świadectwami potrzebna. Adwokat Burdajewicz, Cicha 5. Zgłoszenia tylko środa 3-5. zdw 57 699

Potrzebny
placowy lub wspólnik z gotówką 2-5 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 893

Dwie
fryzjerki i pomocnik zaraz potrzebni. Stary Rynek 44 Nowakowa. zdw 57 865

Fryzjerka
potrzebna Górna Wilda 82. zdw 57 863

Dla krawcowej
pokój niekropujący z maszyną (Jeżyce). Oferty Kurjer Poznański zdw 57 540

Pomocnik fryzjerski
damski dzienny potrzebny zaraz. „Spółka Fryzjerska” Inowrocław. Król. Jadwigi 14 zdw 57 899

Posada
stała zaraz do objęcia z gotówką 300. złotych. Zgłoszenia „Pawilon”. Marszałka Focha 15. zdw 57 854

Biuralistka
młodsza, znająca język niemiecki potrzebna od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 57 595

Dziewczyna
młoda wszelkiej pracy domowej potrzebna 15 maja. Plac Działowy 6 m. 5. zdw 57 608

Dziewczyna
dobrem gotowaniem praniem potrzebna od 15. bm. Poczta 31 a m 12. zdw 57 631

Potrzebny
placowy do sprzedaży drzewa. kaucja 1500 zł. Adres wskazuje Kurjer Poznański zdw 57 562

Pierwsza Ekspedjentka
inteligentna panienska do lat 25, z kaucją na samodzielne stanowisko polski i niemiecki znajomość pisania na maszynie i kserografii od zaraz lub od 1 czerwca. Oferty z fotografią i podaniem warunków (przy wolnym utrzymaniu) Chodzież Krasieńskiego 8 telefon 12. zdw 57 566

2 dzielne
ekspedjentki do interesu rzemieślniczej potrzebne zaraz Zgłoszenia Sew Mielżyńskiego 1. zdw 57 570

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem potrzebna od 15. bm. Zgłoszenia: Sew. Mielżyńskiego 1 rzeźnictwo. zdw 57 571

Panna pisząca na maszynie
znająca nieco książkowość potrzebna jako praktykantka biurowa zaraz. Próba 1-2 miesięcy bez wynagrodzenia. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 564

Dziewczyna
uczciwa potrzebna zaraz. Rybaki 16. m. 21. zdw 57 751

Stebnerki
poszukuje zdolnej. Zgłoszenia Papych, Małeckiego 13 m. 10. zdw 57 756

Służąca
potrzebna od 15 bm Zgłoszenia od 7-8 po poł. Skład kolonialny, Kolejowa 48 zdw 57 551

Pomocnik
krawiecki potrzebny. Rybaki 7. m. 6 zdw 57 782

Posługaczka
możliwie Widy potrzebna zaraz na do południa. Gen. Chlapowskiego 9. mieszk. 8 zdw 57 768

Młodsza
biurowa, stała posada za wypożyczeniem 400 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 729

Pomocnik
krawiecki potrzebny zaraz. Gen. Chlapowskiego 15. mieszk. 14. zdw 57 782

Ekspedjentka
inteligentna, tylko z branży potrzebna Arł. magazyn obuwia — Plac Wolności 18. zdw 57 653

Fryzjer
damsko-męski młodszy. Wały Królowej Jadwigi 7. zdw 57 668

Dzielnik
czeladnik piekarski potrzebny zaraz z kaucją 500-1000 złotych Pazola, Bodzewo, pow. Gostyń. zdw 57 688

Fryzjerka
zdolna z ond, na krótkie i długie włosy, ondulacja wodna manicura, władająca polskim i niemieckim potrzebna zaraz przy wolnym utrzymaniu. Oferty z podaniem warunków i fotografią uprasza Kuper. Nowa Wieś, ul. Karola Miarki 18. zdw 57 691

Fryzjerki
dobrej sily na stała posade poszukuje zakład fryzjerski Pogwiejska 20. zdw 57 849

Kasjerka
hurtowni tytoniowej potrzebna zaraz Kaucja 4-5 tys. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 850

Pomocnik
fryzjerski potrzebny Marszałka Focha 64. zdw 57 822

Dziewczyna
przychodnie do dzieci. Wały Jana III. 12. m. 7 zdw 57 824

Krawcowa
w dom. Wały Jana III. 12. m. 7. zdw 57 825

Ucznia
poszukują. Poznańska 9/10. Piekarnia. jw 3152/3

Krawcowa
samodzielną tylko pierwszorzedną potrzebną zaraz. Salon Mód „Pani Hanki”. Gwarna 11. Hw 52

Szewców
na lekkochody meskie zaraz. — Adres Kurjer Poznański zdw 57 750

Woźny - inkasent
z gwarancją 1000 zł potrzebny. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 781

Uczeń
rzeźnicki zaraz potrzebny. Kraszewskiego 16. jw 3150

Pomocnik
fryzjerski potrzebny. Piotra Wawrzyniaka 24. jw 3151

Szwaczka
do maszyny okretkowej potrzebna. „Haftoplis”. Stary Rynek 10 (Kurzanoga) rw 5 724

Krawczyni
samodzielną na płaszcz i kostium do pracowni zaraz. Wrocławska 30. II. lewo. zdw 57 730

Służąca
uczciwa, pilna, potrzebna zaraz Strzelnica. Wronki. nw 10 445

Krawcowa
samodzielną na stałe potrzebną. Zgłoszenia Spadzista 3 mieszk. 14. zdw 57 862

humanistyczne i neohumanistyczne Gimnazjum żeńskie

z pełnemi prawami gimnazjów państwowych
im. Królowej Jadwigi Lucyny Sokolnickiej w Poznaniu
oraz

Szkoła Przygotowawcza przy Gimnazjum

przyjmuje wpisy do wszystkich klas w kancelarji
przy placu Świętokrzyskim 4, II. piętro (telefon 59-85)
codziennie od godz. 11-1.

Do kl. IV. gimn. hum. i neohum. mogą wstąpić uczennice z ukończoną VII. klasą szkoły powszechnej na mocy egzaminu.
Do kl. V. Szkoły Przygotowawczej (I. gimn.) przyjmować się będzie uczennice bez egzaminu z ukończeniem klasy IV. szkoły powszechnej.

Oplaty zniżone. — Dla zamiejscowych uczennic Internat.
Właścicielka i przełożona Lucyna Sokolnicka,
mieszkanie prywatne i internat przy ul. Ogrodowej 13, I. piętro,
(telefon 32-90). dw 3574

TEATRY

Teatr Polski: Dziś — „Dziewczyna i hipopotam”. — Gościnnie występ Jadwigi Załkiewicz.
Środa, 11. 5. — „U mety”.
Czwartek, 12. 5. — „Dziewczyna i hipopotam”.
Piątek, 13. 5. — „Dziewczyna i hipopotam”.
Sobota, 14. 5. — Po poł.: „Omal nie noc”.
Wiecz.: „Dziewczyna i hipopotam”.
Niedziela, 15. 5. — Po poł.: „Roksy”.
Wiecz.: „U mety”.
Poniedziałek, 16. 5. Po poł.: „Omal nie noc”.
Wiecz.: „Dziewczyna i hipopotam”.

Teatr Nowy: Dziś — „Pierwsza pani Frazer” z Przybyłko-Potocka.
Środa, 11. 5. — „Mariusz” (Pod złotą kotwicą).
Czwartek, 12. 5. — „Szczęście od jutra” z Miłą Kamińską.
Piątek, 13. 5. — „Szczęście od jutra” z Miłą Kamińską.

Teatr Narodowy:
Środa — występ gościny w Lesznie.
Czwartek — w Rawiczu.
Piątek — w Gostyniu.
Środa, 18. 5. — w Jarocinie.
Czwartek, 19. 5.: Września.
Piątek, 20. 5.: w Gnieźnie.

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Godzina z Tobą”.
Aurora: „Wyjęty z pod prawa” i „Bohater Texasu”.
Colosseum: „Na dworze Króla Artura”.
Corso: „Dzieci cyrku” i „Walka o step”.
Metropolis: „Błędne ognie”.
Muza: „Lowca posagu”.
Odeon: „X-27”.
Orzeł: „Zwycięska Horda” i „Niewdzięczna robota”.
Renaissance: „Złota młodzież” oraz „Genjusz to ja”.
Roxy: „Apaszka”.
Sfinks: „Rywalki” oraz „Muszkapie złodziei”.
Słońce: „Rozwódka”.
Tęcza: „Jad pokusy”.
Wilsona: „Tredowata”.

Panienska
inteligentna czysta, znająca język niemiecki szuka posady do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 861

Poszukuje
posady do wszystkiego najchętniej gdzie niema dzieci od 15. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 57 857

Dziewczyna
uczciwa szuka posady od 15. do wszelkich prac domowych skromnym gotowaniem. Oferty Kurjer Poznanski zdw 57 855

Panna
w krytycznym położeniu poszukuje jakiegokolwiek posady. Umie cokolwiek szyć haftować. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 821

Gospodyni
sumienna, czysta i pracowita poszukuje posady do 1-2 osób. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 814

Młoda
inteligentna pani biegała w językach niemieckim i francuskim, przyjmie posadę jako zarządczyni domu, pensjonatu lub wychowawczyni. Na życzenie kaucja. Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 875

Książkowa
maszynistka poszukuje posady. Wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 825

Poszukuje
posady do wszystkiego dobrem gotowaniem, dobre świadectwa, polecenia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 330

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do wszelkich prac domowych gotowaniem od 15 maja lub od 1 czerwca. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 274

Starsza
dziewczyna z dobrymi poleceniami, dobrem gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego od 15. maja. Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 292

Kucharka
poszukuje posady do wszystkiego, również na wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 209

Pokojowa
uczciwa długoletnie świadctwa szuka posady zaraz lub 15. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 207

Dziewczyna
poszukuje posługi z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 431

Kucharka
uczciwa do wszystkiego szuka posady zaraz lub 15. 5. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 206

Służąca
do dzieci, prac domowych szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 57 420

Dziewczyna
świadctwami z gotowaniem szuka posady od 15. Oferty Kurjer Poznanski zdw 57 302

Dziewczyna
wiejska znająca wszelkie prace szuka posady. Oferty Kurjer Poznanski zdw 57 312

Woźnica
lub robotnik z kaucją szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 319

Pokojowa
lub do wszelkich prac domowych poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznanski zdw 57 414

Aptekarz
aprobowany rutynowany referencje najlepsze przyjmie zastęstwo lub stała posadę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 57 458

Sierota
przyjmie posadę do wszelkich prac domowych z szyciem. Zgłoszenia Kurjer Pozn. jw 3 148

Pisarz gospodarczy
3 lata praktyki gospodarczej, 1 1/2 roku biurowej pisze maszyną, zna książkowość, kasę chorych, dobre świadectwa i polecenia, szuka posady biurowej, woźnego lub w majątku jako pisarz. Oferty Kurjer Poznanski zdw 57 300

Krawcowa
garderobe dziecięca przystępnych cenach w dom i poza szuka posady. 3 Maja 2. mieszk. 6. zdw 57 392

4 000
pożyczę lub dam kaucję za jakiegokolwiek posadę, kawaler, slusarz, biegły w rysunkach technicznych. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 386

Przyjmę
posadę charakterze gospodyni samotnej osoby w Poznaniu lub w Gdyni. Łaskawe oferty Kurjer Poznanski zdw 57 404

Piekarz - cukielnik
pierwszorzedna sila do pomocy cukielnikom lub jako piekarz. — Oferty pod A. J. do Agencji Kurjera Poznańskiego. Wronki. nw 10 426

28 WOLNEMIEJSKA

Ekspedjentka
do cukierni z obsługi gości z kaucją 500 zł. zaraz potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 391

Nauczycielka
potrzebna od 1. 9. 32. do dwóch dziewczynek II. i IV. kl. gimnazjalnej. Pobyt w uroczej miejscowości, komfort, wynagrodzenie skromne. Kopje świadectw do Kurjera Poznańskiego pod zdw 57 491

Kupiec
posiadający kilka tysięcy złotych gotówki dobry organizator potrzebny jako współpracownik i udziałowiec do spółki wydawniczej dobrze zaprowadzonych interesów zawodowych. Zgłoszenia z podaniem dotychczasowego zajęcia do biura ogłoszeń „Pawilon” pod 333. Pw 18 190 333

Gorzelnik
z dobrą praktyką kawaler obeznany z obsługą motorów spalinywych i elektrycznych, na skromnych warunkach poszukiwany. Własnoręcznie oferty Kurjer Poznanski zdp 57 254

Borowy, leśnik
dobry myśliwy znający się na kulturze leśnej i książkowości, kawaler po służbie wojskowej od 1. VI. albo 1. VII. poszukiwany. Tylko świadectwa o bezwzględnej uczciwości będą uwzględnione. Pierwszeństwo mają leśnicy z dyplomem szoferskim i usługa. Nieodpowiednie zgłoszenia pozostaną bez odpowiedzi. Oferty przesyłać Kurjer Poznański dw 3 551

Dziewczynę
do wszystkiego, gotowaniem — przyjmie. Matejki 51. m. 9. zdw 57 601

Dziewczyna
zdrowa, czysta, z dobrem gotowaniem, praniem i do wszelkiej pracy domowej od 15 maja potrzebna do 2 starszych osób. — Zgłoszenia od 11 godziny Wielkie Garbary 33. I. ptr. lewo. zdw 57 644

Wspólnika
młynarza lub zbożowca do zaprowadzonego mlyna i handlu zbożem gotówką 10 tysięcy poszukuje. Oferty Kurjer Poznanski zdw 57 589

Dziewczyna
młoda, silna do pomocy składnie domu utrzymaniem bez spania. Górna Wilda 89. skład. zdw 57 907 8

28 WOLNEMIEJSKA

Ekspedjentka
do cukierni z obsługi gości z kaucją 500 zł. zaraz potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 391

Nauczycielka
potrzebna od 1. 9. 32. do dwóch dziewczynek II. i IV. kl. gimnazjalnej. Pobyt w uroczej miejscowości, komfort, wynagrodzenie skromne. Kopje świadectw do Kurjera Poznańskiego pod zdw 57 491

Kupiec
posiadający kilka tysięcy złotych gotówki dobry organizator potrzebny jako współpracownik i udziałowiec do spółki wydawniczej dobrze zaprowadzonych interesów zawodowych. Zgłoszenia z podaniem dotychczasowego zajęcia do biura ogłoszeń „Pawilon” pod 333. Pw 18 190 333

Gorzelnik
z dobrą praktyką kawaler obeznany z obsługą motorów spalinywych i elektrycznych, na skromnych warunkach poszukiwany. Własnoręcznie oferty Kurjer Poznanski zdp 57 254

Borowy, leśnik
dobry myśliwy znający się na kulturze leśnej i książkowości, kawaler po służbie wojskowej od 1. VI. albo 1. VII. poszukiwany. Tylko świadectwa o bezwzględnej uczciwości będą uwzględnione. Pierwszeństwo mają leśnicy z dyplomem szoferskim i usługa. Nieodpowiednie zgłoszenia pozostaną bez odpowiedzi. Oferty przesyłać Kurjer Poznański dw 3 551

Dziewczynę
do wszystkiego, gotowaniem — przyjmie. Matejki 51. m. 9. zdw 57 601

Dziewczyna
zdrowa, czysta, z dobrem gotowaniem, praniem i do wszelkiej pracy domowej od 15 maja potrzebna do 2 starszych osób. — Zgłoszenia od 11 godziny Wielkie Garbary 33. I. ptr. lewo. zdw 57 644

Wspólnika
młynarza lub zbożowca do zaprowadzonego mlyna i handlu zbożem gotówką 10 tysięcy poszukuje. Oferty Kurjer Poznanski zdw 57 589

Dziewczyna
młoda, silna do pomocy składnie domu utrzymaniem bez spania. Górna Wilda 89. skład. zdw 57 907 8

28 WOLNEMIEJSKA

Ekspedjentka
do cukierni z obsługi gości z kaucją 500 zł. zaraz potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 391

Nauczycielka
potrzebna od 1. 9. 32. do dwóch dziewczynek II. i IV. kl. gimnazjalnej. Pobyt w uroczej miejscowości, komfort, wynagrodzenie skromne. Kopje świadectw do Kurjera Poznańskiego pod zdw 57 491

Kupiec
posiadający kilka tysięcy złotych gotówki dobry organizator potrzebny jako współpracownik i udziałowiec do spółki wydawniczej dobrze zaprowadzonych interesów zawodowych. Zgłoszenia z podaniem dotychczasowego zajęcia do biura ogłoszeń „Pawilon” pod 333. Pw 18 190 333

Gorzelnik
z dobrą praktyką kawaler obeznany z obsługą motorów spalinywych i elektrycznych, na skromnych warunkach poszukiwany. Własnoręcznie oferty Kurjer Poznanski zdp 57 254

Borowy, leśnik
dobry myśliwy znający się na kulturze leśnej i książkowości, kawaler po służbie wojskowej od 1. VI. albo 1. VII. poszukiwany. Tylko świadectwa o bezwzględnej uczciwości będą uwzględnione. Pierwszeństwo mają leśnicy z dyplomem szoferskim i usługa. Nieodpowiednie zgłoszenia pozostaną bez odpowiedzi. Oferty przesyłać Kurjer Poznański dw 3 551

Dziewczynę
do wszystkiego, gotowaniem — przyjmie. Matejki 51. m. 9. zdw 57 601

Dziewczyna
zdrowa, czysta, z dobrem gotowaniem, praniem i do wszelkiej pracy domowej od 15 maja potrzebna do 2 starszych osób. — Zgłoszenia od 11 godziny Wielkie Garbary 33. I. ptr. lewo. zdw 57 644

Wspólnika
młynarza lub zbożowca do zaprowadzonego mlyna i handlu zbożem gotówką 10 tysięcy poszukuje. Oferty Kurjer Poznanski zdw 57 589

Dziewczyna
młoda, silna do pomocy składnie domu utrzymaniem bez spania. Górna Wilda 89. skład. zdw 57 907 8

— Jaki? Pan będąc jarozsem, zajada kotlet?
— To nie kotlet, to dla mnie... owoc zakazany!
(Hamburg. III.). S. F.

Przedpłata na maj 1932 za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w kw. 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94, kwartalnie zł 14.82, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00, w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych silną wyższą, przeszkod w wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-tamowej 25 gr. na stronie 4-tamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potocznie 200 gr. od 1-tamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w następnych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego „Drobne” do godz. 11. w soboty i dni przedświąteczne tylko do godz. 10; większe dłuższe według możności. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Filja Stary Rynek 23/05. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.